

Kako bomo sindikalno organizirani po novem

V skladu s statutom nove organiziranosti v slovenskih sindikatih in skladno s samoupravno reorganiziranjem našega Hmezada se bodo morale reorganizirati tudi naše sindikalne organizacije. Tako bo prišlo do sprememb v temeljnih organizacijah združenega dela, bodočih delovnih organizacijah in v sestavljeni organizaciji.

Se vedno velja osnovno pravilo: ena temeljna organizacija združenega dela, ena osnovna sindikalna organizacija. Tam, kjer ima TOZD več dislociranih delovnih enot, (primer Kmetijstvo Žalec), bi še naprej naj v takih delovnih enotah ostale osnovne organizacije sindikata. Seveda pa se mora v taki TOZD ustanoviti konferenco osnovne organizacije sindikata. Konferenco osnovne organizacije sindikata se ustanovi praviloma povsod tam, kjer v enem TOZD ali DO obstajata dve ali več osnovnih organizacij sindikata. Na nivoju SOZD pa se bo moral ustanoviti koordinacijski odbor sindikata.

Osnovna organizacija sindikata opredeli svojo organiziranost, oblike in metode delovanja v pravilih, ki jih sprejme na občnem zboru, ki je vsaki dve leti. Poleg tega na občnem zboru ocenijo svoje delovanje in sprejmejo usmeritev delovanja za naprej. Na občnem zboru izvolijo izvršni in nadzorni odbor. Kot vidimo ima osnovna organizacija sindikata še 5 do 15-članski izvršni odbor, medtem ko nima več izvršnega odbora konference osnovne organizacije sindikata, niti koordinacijskega odbora. V osnovnih organizacijah, ki imajo manj kot 30 članov, opravljajo funkcijo izvršnega odbora vsi člani in izvolijo le predsednika, sekretarja in blagajnika. Konferenca

ima predsedstvo, tvorijo pa jo delegiti osnovne organizacije sindikata. Sindikalna konferenca v TOZD ali DO predstavlja osnovne organizacije pri sprejemanju samoupravnih odločitev na ravni TOZD ali DO.

V sestavljeni organizaciji združenega dela sestavljajo koordinacijski odbor sindikata delegiti osnovnih organizacij oziroma konferenc osnovnih organizacij sindikata. Koordinacijski odbor sindikata ima predsednika, ki organizira delo odbora. Koordinacijski odbor obravnava pobude, predloge in probleme iz osnovnih organizacij oz. konferenc in organizira takšno delovanje, da pride do razčiščenja in razprav v osnovnih organizacijah in do poenotenja stališč o bistvenih vprašanjih skupnega delovanja.

Skupna stališča sindikalnih organizacij v organizacijah združenega dela, ki sestavljajo sestavljeno organizacijo združenega dela, lahko sprejemajo le osnovne organizacije neposredno ali na podlagi njihovega pooblastila delegiti vseh osnovnih organizacij in sindikalnih konferenc na problemski konferenci, ki se oblikuje za vsako zasedanje posebej.

Mandat članov stalnih organov zveze sindikatov traja 2 leti v osnovnih organizacijah, konferencah osnovnih organizacij v delovnih organizacijah, koordinacijskih odborih sindikata v sestavljenih organizacijah združenega dela in 4 leta v drugih organih zveze sindikatov.

Seveda pa bodo v začetku prihodnjega leta volitve v organe v vseh na novo ustanovljenih osnovnih organizacijah sindikata, skratka, na tem področju nas čaka veliko dela in kazalo bi o tem kaj več napisati v eni od prihodnjih števil Hmeljarja.

I. V.

Ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za preskrbo

Na osnovi sprejetega družbenega dogovora o preskrbi prebivalstva občin Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje, Velenje in Žalec, podpisanega dne 19. 5. 1978, katerega podpisnice so TOZD Hmezada, je dan v javno razpravo osnutek Samoupravnega sporazuma in statuta SIS za preskrbo prebivalstva celjske regije. Ta predlog sporazuma je bil poslan vsem TOZD v razpravo dne 3. 11. 1978. Rok za javno razpravo je do 25. 11. 1978. Vsem delavcem v TOZD je omogočeno, da se podrobno seznajajo z določili tega sporazuma in oblikujejo ter sprejmejo ustrezna stališča do predlaganega sporazuma.

Namen sporazuma, katerega podpisniki so proizvajalci OZD, OZD blagovnega prometa, porabniki teh proizvodov in sveti potrošniki, je:

- da zagotovimo dolgoročno, stabilno in kontinuirano preskrbo s kmetijsko-prehrabnimi proizvodi;

- da planiramo proizvodnjo in preskrbo na osnovi planov celokupnih potreb in v okviru tega razmejujemo pravice in obveznosti članic SIS.

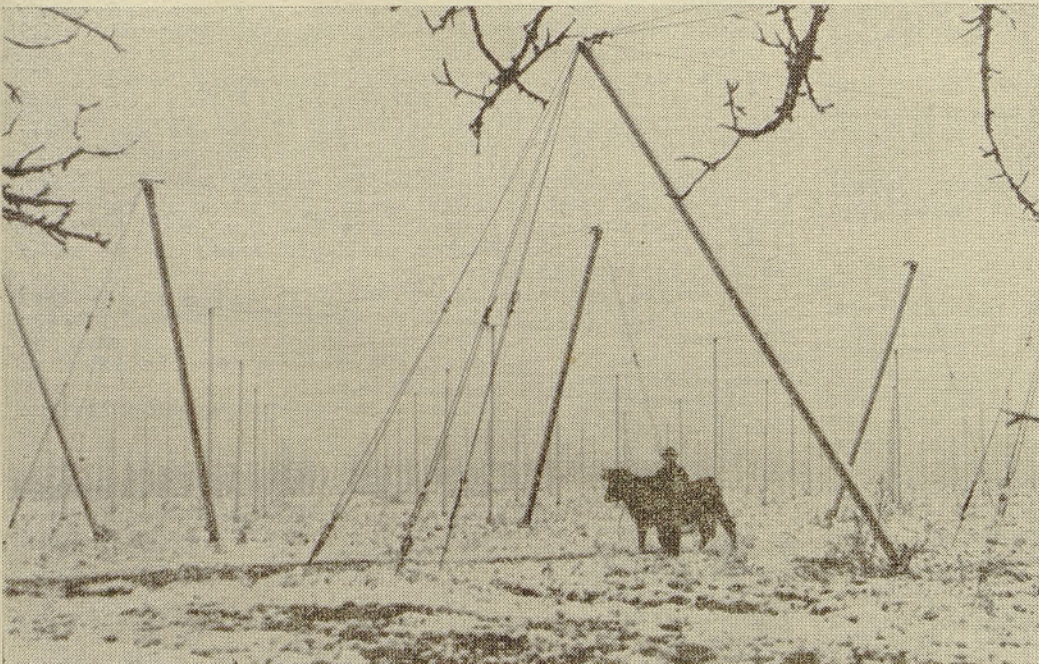
Pri tem je potrebno upoštevati interese porabnikov in proizvajalcev in v teh možnostih planirati nadaljnji razvoj, ki pa mora biti usklajen s srednjeročnim razvojem regije. S srednjeročnim načrtom se članice dogovorijo o medsebojni delitvi dela, usklajevanju razvojne in poslovne politike, prevzemanju medsebojnih dogovorjenih obvez, prevzemanju rizika, ki iz medsebojnih odnosov nastane, medsebojno usklajujejo pogoje gospodarjenja, ustvarjanju dohodka in njegove delitve po vloženem delu, o združevanju dela in sredstev.

SIS je pravna oseba s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi po zakonu in tem sporazumu. Najvišji organ je skupščina SIS, ki ima svoj izvršni odbor, poleg tega izvršilnega organa so predvideni posamezni odbori, kateri pokrivajo razna področja dela. Skupščino sestavljajo delegiti podpisnic in sicer v zboru proizvajalcev in zboru porabnikov.

Ustanovitev SIS nam omogoča enakopravno in samoupravno urejanje ter usklajevanje medsebojnih interesov vseh, ki se bodo želeli vključiti v prizadevanje za organizirano proizvodnjo in preskrbo prebivalstva v celjski regiji.

Na ta način bo zagotovljen sistem samoupravne povezanosti reprodukcijskega toka proizvodnje in potrošnje teh proizvodov in enakopravno samoupravno urejanje in vodenje celotne politike preskrbe.

F. M.

Med hmeljniki ju je presenetil prvi снег

Kako smo zaključili

DEVET MESECEV DELA (IZRAČUNANEGA) JE ZA NAMI. TO JE ČAS, KO NA OSNOVI DOSEŽENIH REZULTATOV ŽE LAHKO OCENJUJEMO, KAKO BOMO ZAKLJUČILI CELOTNO POSLOVNO LETO 1978. SPLOŠNA OCENA JE, DA JE VEČINA TOZD V TEM LETU DOSEGLA BOLJŠE POSLOVNE REZULTATE KOT V ENAKEM LANSKEM OBDOBJU.

Izjema pri tem sta TOZD Mlekarna in Mesnine, ki sta devetmesečno poslovanje zaključili z izgubo. Osnovni vzroki za nastalo izgubo v teh TOZD so neusklajene cene mleka in mesa. Medtem, ko se je stanje v Mesninah s poletnimi popravki cen vsaj delno izboljšalo, pa je v Mlekarni zamrznitev cen, ki traja že skoraj dve leti, pripeljalo TOZD v nezavidljiv položaj in se zaradi tega poslovni rezultati iz obdobja v obdobje slabšajo.

Tudi letos spremembe predpisov v zvezi z izkazovanjem poslovnih rezultatov otežujejo realno primerjavo. Zato je bilo potrebno za analizo podatke prirediti v primerljivo obliko.

KOLIČINSKI OBSEG PROIZVODNJE IN STORITEV

Količinski plan je po dinamiki realiziran z okrog 70 %. Tudi ocena do konca leta kaže, da plan ne bo v celoti realiziran. Pri tem pa moramo upoštevati, da je bil plan sorazmerno ambiciozno postavljen, medtem ko primerjava z lanskeletno obdobjem realizacijo kaže, da je fizični obseg v povprečju večji za okrog 10 %. Pri tem pa so med posameznimi TOZD kot tudi med posameznimi dejavnostmi znotraj TOZD, precejšnje razlike.

Ceprav so bili v letošnjem letu boljši naravni pogoji za kmetijsko proizvodnjo kot v preteklih letih je kljub temu močna pozeba na Šmarnskem in na področju Ilirske Bistrice praktično uničila vso predvideno proizvodnjo sadja.

Po posameznih dejavnostih smo dosegli naslednjo proizvodnjo: Proizvodnja hmelja še ni v celoti realizirana, vendar smo po oceni pridelali za 11 % več hmelja kot v preteklem letu. Skupno smo pridelali 2.184 ton hmelja ali 221 ton več kot v preteklem letu. Plan bo dosežen 94-odstotno.

V ostali poljedelski proizvodnji so realizirani pridelki pod planom, lanskeletna proizvodnja pa je presežena.

Proizvodnja mleka je realizirana s 76 % plana, v primerjavi z lanskeletnim obdobjem pa je proizvedeno za 8 % več mleka. Pri tem presegajo lanskeletno obdobjem realizacijo TOZD Kmetijstvo Zalec, Kmetijstvo Šmarje in Kooperacija.

Proizvodnja govedí še vedno ne kaže prave oživitve. Proizvodnja govedí je v primerjavi z lani večja za 3 %, plan pa je realiziran le z 58 %. Podobna je situacija pri samih pitancih. Plan proizvodnje pitancev je realiziran le s 56 %. Lanskeletna proizvodnja za to obdobje je sicer presežena za vsega 2 %, vendar, če upoštevamo, da je proizvodnja v lanskem letu znatno upadla, potem vidimo, da se problem mesne proizvodnje še vedno ni premaknil z mrtve točke. Po TOZD se je proizvodnja pitancev povečala v Kmetijstvu Radlje za 44 %, v Kmetijstvu Šmarje — lastna proizvodnja za 42 %, v Kooperaciji pa za 10 %. Manjši odkup od lanskega pa je v Kmetijstvu Šmarje in Kmetijstvu Ilirska Bistrica. Po oceni bo plan proizvodnje pitancev realiziran s 83 %.

V proizvodnji prašičev je glavni proizvajalec Kmetijstvo Šmarje, ki jih je v 9 mesecih proizvedlo že 382 ton ali 61 % več kot lani.

Proizvodnja piščancev je s 3.975 tonami za 30 % višja kot v lanskem obdobju. Letni plan je realiziran že z 78 %. Po oceni bo letni plan s prek 5.000 tonami piščancev presežen. Po TOZD je Kmetijstvo Radlje povečalo proizvodnjo piščancev za prek 100 %, Kmetijstvo Šmarje za 27 % in Kooperacija za 21 %.

Proizvodnja jabolk je na Sadjarstvu Mirošan z blizu 3.000 tonami rekordna. Letni plan je prekoračen za 4 %. Povprečni pridelek pa znaša 220 q/ha. V Kmetijstvu Šmarje in Ilirski Bistrici pa je zaradi pomladanske pozebe popoln izpad proizvodnje sadja.

V vrtnarski proizvodnji stagnira proizvodnja zelenjave, medtem ko cvetličarska proizvodnja še nadalje narašča. Po oceni bo ob koncu leta fizični plan prekoračen z izjemo zelenjadarstva.

MESNOPREDELOVALNA DEJAVNOST MESNIN

Neusklajene cene še nadalje vplivajo na slabo ponudbo živine. Zato je plan odkupa živine realiziran le s 66 %, v primerjavi z lanskeletnim obdobjem pa je odkup večji za 27 %. Osnovni fizični pokazatelj — promet hladilnice je v primerjavi z lanskeletnim obdobjem večji za 6 %, plan pa je realiziran z 69 %. Največji skok je naredila predelava (za 17 % več kot lani in 75 % plana) in bo po oceni tudi prekoračen letni plan. Zaradi nezadostne ponudbe živine se je prodaja svežega mesa v primerjavi z lani zmanjšala za 20 %, občutno pa se je povečal izvoz v primerjavi z lanskim obdobjem. Prodaja mesnih izdelkov je večja za 6 % in v okviru planirane dinamike. Po oceni bo letni plan prodaje mesnih izdelkov realiziran, medtem ko prodaja svežega mesa ne bo.

V Mlekarni Celje je bilo skupno odkupljenih 22.613 tisoč litrov mleka ali za 12 % več kot lani. Plan odkupa je realiziran že z 80 % in bo po oceni presežen. Pri prodaji pa stagnira prodaja konzumnega mleka, medtem ko se prodaja mlečnih izdelkov ugodno giblje (prodaja jogurtov za 22 % več).

Zaradi nezadostnih predelovalnih kapacitet se še nadalje povečuje prodaja nepredelanega mleka oz. se mora mleko predelati v trenutno nerentabilni mlečni prah. Gornja situacija je še toliko bolj

kritična, ker znašajo neprodane količine mlečnega prahu 240 ton. Zaradi take situacije je nujno pospešiti priprave za izgradnjo nove mlekarnice.

Mlekarna v Ilirski Bistrici je v tem obdobju prodala za 5 % več konzumnega mleka kot lani in je realizirano 73 % plana. Po oceni bo letni plan realiziran s 97 %. Tudi prodaja jogurtov in ostalih mlečnih izdelkov se sorazmerno ugodno giblje.

Proizvodnja močnih krmil se je povečala za 35 %, letni plan je realiziran s 74 % in bo po oceni do konca leta dosežen. V strukturi porabijo Hmezdove TOZD 76,5 % krmil, ostali potrošniki pa 23,5 %.

Odkup hmelja bo po oceni znašal 2.950 ton, kar je v okviru plana.

Gostinska dejavnost se giblje v okviru plana, lanskeletna realizacija pa je presežena zaradi vključitve hotela v Preboldu, medtem ko so kapacitete samopostrežne restavracije polno izkoriščene.

V Strojni je mehanična delavnica zmanjšala število opravljenih ur zaradi manjšega števila zaposlenih, vendar se je po drugi strani finančni učinek dvignil za 12 %. V Kovinarstvu je učinkovit delovni čas v primerjavi z lanskim večji za 23 % in bo po oceni izpolnjen predviden proizvodni program.

Težka mehanizacija zaradi pogostih okvar in slabih vremenskih razmer ni realizirala plana učinkovitih ur. Po oceni bo letni plan realiziran s 87 %.

Notranja trgovina še nadalje zelo hitro širi obseg prometa. Lanskeletna devetmesečna realizacija je povečana za 47 %. Sorazmerno ambiciozno zastavljen letni plan je realiziran že z 79 % in bo po oceni do konca poslovnega leta presežen za 5 %. Poleg tega je TOZD povečala razliko v ceni in je s tem bistveno izboljšala poslovni rezultat.

FINANČNI REZULTATI POSLOVANJA

Finančni rezultati poslovanja za Hmezd kot celoto od 30. 9. 1978 so v primerjavi s planom in enakim lanskim obdobjem naslednji:

	Plan 1978	Doseženo 30. 9.		Ind.	
		1977	1978	R 78/ P 78	R 78/ 77
Celotni prihodek	3.150.608	1.820.151	2.312.389	73	127
Porabljena sredstva	2.728.624	1.616.602	2.040.108	75	126
Dohodek	421.984	203.547	272.279	65	134
Čisti dohodek	323.887	158.200	194.260	60	123
Ostanek CD + PAM	49.536	10.168	18.897	38	186
Neplačana realizacija nad 15 dni		5.110	13.529	—	265

CELOTNI PRIHODEK

Celotni prihodek je tako letos kot lani ugotovljen po plačani realizaciji in je večji v primerjavi z lanskim enakim obdobjem za 27 %.

Če upoštevamo spremembe predpisov, je realni celotni prihodek večji za 23 %. Ob upoštevanju pogojev gospodarjenja smo s porastom celotnega prihodka lahko zadovoljni.

	1977		1978		Ind.
— realizacija proizv. in stor. (eksterno)	628.667	35	782.403	34	124
— realizacija proizv. in storitev (med TOZD)	244.847	13	292.258	13	119
— prihodki od prodaje blaga	916.730	50	1.213.122	52	132
— drugi prihodki	29.903	2	24.607	1	82
CELOTNI PRIHODEK	1.820.147	100	2.312.390	100	127

V njegovi strukturi predstavlja 52 % prodaja trgovskega blaga, ki se je od lani povečala za 32 % oz. za 2 % v strukturi. Realizacija proizvodov in storitev se je povečala za 23 %, v strukturi (47 %) pa se je zmanjšala za 1 %. Menimo, da bi proizvodnja morala enako naraščati kot trgovsko blago.

Porabljena sredstva so se povečala za 26 %, to je za 1 % manj kot celotni prihodek. To kaže na zboljšanje ekonomičnosti poslovanja. Vendar, če še upoštevamo, da prispevek za delovno skupnost letos ne štejemo več med porabljena sredstva, potem je prikazana ekonomičnost enaka kot v lanskem letu.

Po strukturi so bila porabljena sredstva primerjalno z lanskim obdobjem naslednje dosežena:

	1977	Realizacija 30. 9.		Strukt.
		Strukt.	1978	
Začetne zaloge	114.853	7	119.778	5,9
Material in storitve	706.503	44	884.548	43,4
Nabavna vrednost prodanega blaga	847.666	52	1.111.579	54,5
Amortizacija — min.	38.586	2	45.443	2,2
Ostali stroški	13.438	1	6.828	0,3
Končne zaloge	104.436	6	128.069	6,3
PORABLJENA SREDSTVA	1.616.602	100	2.040.108	100

devetmesečno poslovanje?

Iz strukture vidimo, da se začetne zaloge niso bistveno povečale, končne zaloge pa so po bilanci večje za 23 %. Če v lanskem letu odštejemo zaloge, ki so bile višje zaradi neplačane realizacije do 15 dni, potem so se zaloge povečale od lani za 57 %. Takšno povečanje zalog je zaskrbljujoče. TOZD, ki so se jim zaloge občutno povečale, bi morale dodatno preanalizirati vzroke nesorazmernega povečanja, predvsem pa ali so te zaloge pravilno (po variabilnih stroških) vrednotene.

DOHODEK IN DRUŽBENI PROIZVOD

Dohodek je v primerjavi z lanskoletnim obdobjem večji po bilanci za 34 %. Ker se v tem letu plačuje v breme dohodka prispevek za delovno skupnost, je realen porast dohodka za 26 %.

Družbeni proizvod je večji za 31 % in znaša skupaj 317.722 tisoč din, če pa upoštevamo korekcijo po prvem odstavku, je ustvarjen družbeni proizvod v prvih 9 mesecih 303.649 tisoč din ali za 25 % višji, kot v enakem obdobju lani.

Razdelitev dohodka za Hmezad kot celoto je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem naslednji:

	Realizacija 30. 9.		Ind.
	1977	1978	
DOHODEK	203.547	272.279	134
— prispevki SIS izobraževanja	846	1.857	219
— prispevki SIS znanosti	236	304	129
— prispevki SIS zdravstva	2.510	3.698	147
— prispevki drugih SIS	834	518	62
— prispevki za pokoj. in inv. zavar.	2.809	3.689	131
— prispevki za zaposlovanje	297	393	132
— davki iz dohodka	340	505	149
— prispevek za ohranitev človekovega okolja	1.471	1.932	131
Skupaj prispevki in davki	9.343	12.896	138
Del dohodka za obresti	20.765	30.037	145
— za članarine	400	634	159
— za SLO in DSZ	86	288	335
— za kazni, takse in sodne stroške	490	374	76
— za zavarovalne premije	10.011	10.158	101
— za bančne storitve	495	2.305	466
— za stroške plačilnega prometa	796	1.437	181
— za druga plačila	2.246	3.734	166
Skupaj ostale pogodbene obveznosti	14.524	18.930	130

Prispevki in davki so se skupno povečali za 3.553 tisoč din ali za 38 %, kar je nesorazmerno visoko glede na porast dohodka. Največje povečanje je pri obrestih, katere so za 9.272.000 din ali za 45 % večje od lani v enakem obdobju. Doseženo je že 93 % planiranih obresti. Podrobnejše analize po TOZD bodo pokazale vzroke tako visokega angažiranja sredstev.

Ostale pogodbene obveznosti so se povečale za 30 %, kar je v povprečju usklajeno z rastjo dohodka, po TOZD pa so tudi tu precejšnja odstopanja. V tem povečanju so se občutno dvignile bančne storitve in stroški plačilnega prometa. Zavarovalne premije se niso bistveno povečale, čeprav je njihova skupna vrednost zelo visoka.

V dohodku je sedaj tudi prispevek za delovno skupnost, kar lansko leto ni bil slučaj in pospešena amortizacija.

Skupne obveznosti iz dohodka (primerljive) so v primerjavi z enakim obdobjem lani večje za 17.231 tisoč din ali za 39 %, kar je glede na porast dohodka občutno preveč. Nova resolucija o izvajanju družbenega dogovora postavlja tudi usklajeno rast vseh obveznosti iz dohodka s porastom dohodka.

ČISTI DOHODEK

Razdelitev ČD je naslednja:

	1977	1978	Ind.
Del ČD za osebne dohodke	140.930	166.168	118
Del ČD za družbene dogovore	2.046	2.405	118
Del ČD za stanovanjsko gradnjo	7.817	11.278	144
Del ČD za skupno porabo	3.629	11.271	311
Del ČD za poslovni sklad	1.094	3.344	306
Del ČD za posojilo nerazvitim	1.778	1.537	86
Del ČD za rezervni sklad	2.729	5.093	187
Izguba	1.821	6.837	375
Čisti dohodek	158.202	194.259	123

Čisti dohodek je tisti del v razdelitvi celotnega prihodka in dohodka, ki pripada TOZD za razdelitev na osebne dohodke, na skupno porabo, za izboljševanje in razširjanje materialne osnove dela ter za ustvarjanje in obnavljanje rezerv.

V prvih devetih mesecih smo dosegli 194.260 tisoč din čistega dohodka ali za 23 % več kot v enakem lanskem obdobju. Iz primerjave je razvidno, da je ČD nižje realiziran kot celotni prihodek in dohodek. Na to so vplivale višje obveznosti iz dohodka, kar je prikazano v predhodnem poglavju. Torej je ostalo temeljnim organizacijam za razdelitev sorazmerno manj, kot pa znašajo obveznosti iz dohodka.

Ostaneč čistega dohodka (ČD zmanjšan za OD in stanovanjski prispevek) kompenziran z izgubo za vse TOZD je bil dosežen v višini 16.813 tisoč din, ostanek čistega dohodka povečan za pospešeno amortizacijo pa znaša 18.897 tisoč din. V primerjavi z lanskim enakim obdobjem smo letos dosegli 8.729.000 din več ostanka čistega dohodka in pospešene amortizacije ali za 86 % več kot lani.

Ocenjujemo da so ugoden rezultat dosegle TOZD Strojna, Mešalnica krmil, Kmetijstvo Šmarje, Kmetijstvo Radlje, Sadjarstvo Mirošan, Gostinstvo in Notranja trgovina. TOZD Mlekarna in Mesnine sta zaključili devetmesečno poslovanje z izgubo.

OSEBNI DOHODKI

Doseženo je 72 % planiranih OD in 27 % več kot v enakem obdobju lani. Povprečni bruto OD je porasel za 22 %. Preseganje je pogojeno z večjo zaposlitvijo od planirane, nadalje z uveljavitvijo sistemov nagrajevanja po rezultatih dela in v precejšnji meri zaradi dopolnilnega dela, ki ga v planih nismo predvideli v takšni višini.

Struktura osebnih dohodkov je za Hmezad kot celoto naslednja:

	Doseženo	Struktura	
		1977	1978
— fiksni OD	61.025	35	34
— variabilni OD	84.086	45	46
— dodatki za delovno dobo	8.245	4	4,5
— nadomestila	14.379	8	8
— boleznine	2.731	1,5	1,5
— dopolnilno delo	11.020	6	6

Znižanje deleža fiksnih osebnih dohodkov je na videz vsekakor ugodno, vendar bo šele podrobnejša analiza lahko ugotovila v kolikoli meri je ta premik rezultat relativnega zniževanja deleža »režije« in koliko pomeni sprememba evidentiranja fiksnih in variabilnih osebnih dohodkov.

Dopolnilno delo kljub novim zaposlitvam (5 % več zaposlenih) ostaja v strukturi na 6 %, kar predstavlja skoraj tri četrtine mesečnega osebnega dohodka vseh zaposlenih.

V obdobju znaša povprečni neto OD na delavca iz 182 ur mesečno 5.197 in 5.399 din na zaposlenega. Enak podatek za obdobje januar—avgust znaša za Slovenijo 5.663, od tega za kmetijstvo 5.472 din in za gospodarstvo 5.530 din. Povprečni OD obdobja je višji od povprečja 1977 v Hmezadu za 14,7 %. V enakem obdobju pa so življenjski stroški v SRS porastli za 14,2 %. To pomeni, da z nivojem OD zaostajamo za kmetijstvom in gospodarstvom SRS, s povšanji pa krijemo porast življenjskih stroškov, realni osebni dohodki pa spet ostajajo na lanskem nivoju. Ugotovitev velja za Hmezad kot celoto, po posameznih TOZD pa so razlike.

Dogovorjena sredstva za OD po sporazumu znašajo za obdobje 176.492 tisoč din, v Hmezadu pa smo za OD namenili 166.168 tisoč din, kar pomeni, da ne prekoračujemo dogovorjenih osebnih dohodkov.

V planu za letošnje leto smo si na osnovi zahtev resolucije na področju osebne porabe začrtali obvezo usklajenega naraščanja osebnega dohodka z dohodkom. V prvih 9 mesecih je primerljiv dohodek porasel za 26 %, osebni dohodki pa za 18 %, torej so dohodkovna razmerja usklajena.

SKUPNA OCENA

Ko na splošno ocenjujemo rezultate devetmesečnega poslovanja, ugotavljamo, da je ekonomičnost ostala na isti ravni kot lansko leto. Rentabilnost poslovanja za Hmezad kot celoto pa se je izboljšala. Medtem ko smo lani dobili za 1 din povprečno angažiranih sredstev le 0,75 din ostanka čistega dohodka + PAM, je letos bilo doseženo 1,08 din ostanka.

Pri tem moramo upoštevati, da kmetijska proizvodnja še ni v celoti realizirana in da podatki teh TOZD ne kažejo popolnoma prave slike.

Kot celoto lahko ocenimo, da so z izjemo Mlekarnice in Mesnin, ki sta poslovanje zaključili z izgubo, vse TOZD izboljšale rentabilnost in tudi ostali pokazatelji kažejo na izboljšanje poslovanja. Seveda pa so znotraj TOZD posamezne dejavnosti, ki kažejo slabše stanje od povprečja TOZD. Zato bi morale TOZD tiste dejavnosti, ki dosegaajo podpovprečne uspehe, temeljito proučiti in ukreniti vse za izboljšanje, tako da se rentabilnost TOZD kot celote še izboljša.

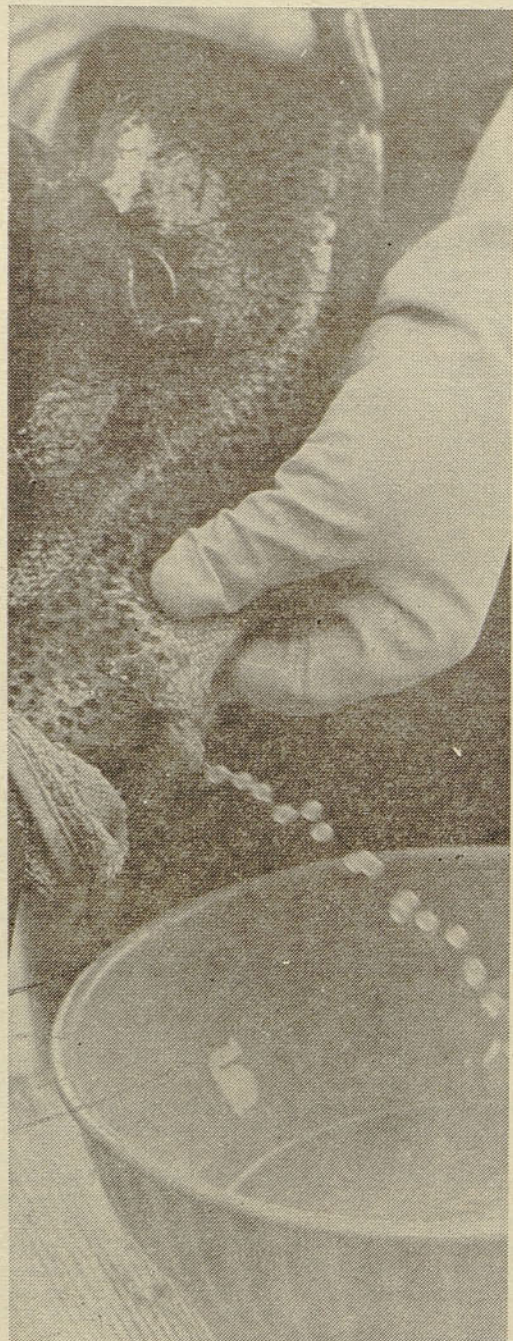
Polde Škafar

10 let ribogojstva v Hmežadu

Julija letos je bilo deset let, ko so v ribogojnici ob Lavi zaplavale prve ribe. Takrat, ko so že plavale ribe v novem objektu, so še bili dvomi med nekaterimi, ki so sicer na delavskem svetu dvignili roko za to investicijo. Razumljivo, da v okolju kjer smo, ni bilo tradicije iz ribogojstva in zaradi tega tudi pomisleki. Če so takšni pomisleki zdravi in tvorni, so napredni in bi jih bilo treba posnemati kjerkoli in kadarkoli. Če pa so takšni ugovori kar tako, je pa slabo. Danes, ko je preteklo deset let in mnogo vode od začetka, lahko ugotovimo, da je namen dosežen in da smo vsi zadovoljni. Zadovoljni smo vsi, ki smo ustvarili kar je videti, zadovoljni so oni, zaradi katerih smo začeli, to so potrošniki in tudi oni, ki imajo koristi od tega.

Kakor rečeno, pred desetimi leti smo začeli z malo izkušnjami in mnogo volje. Tere ni manjkalo, čeprav so bile težave. Obvezo, ki smo jo prevzeli ob odobritvi investicije, je bilo treba izpolniti. Individualizirana materialna in moralna odgovornost za vso investicijo, ki je bila prevzeta, je bila resna zadeva. Zamisel in obljube je bilo treba speljati. Kakor za vsako proizvodnjo je bilo treba podrediti ciljem uspeha ribogojnice vse možnosti.

Smukanje

Osnovnim pogojem, ki odločajo o uspehu ali neuspehu, smo uspeli odgovoriti pozitivno:

- primerna voda,
- dovolj primerne hrane,
- kader,
- program,
- tržišče.

Za vodo, ki napaja ribogojnico, bi lahko rekli, da spada skoraj v optimalno kategorijo. Žal, da je ni več. Primerno hrano za ribe smo v začetku videli v klavniških odpadkih, kar je bila dobra rešitev in je še danes, čeprav jo dopolnjujemo s suho hrano.

Kakor velja za marsikatero proizvodnjo, velja tudi za ribogojstvo, da kader raste in se izobražuje ob delu specifičnih pogojev. Poskrbeli smo, da so delavci postali večji svojega dela.

Program ribogojnice po investicijskem programu je bil skromnejši kakor je program danes. Obseg in kvaliteta danes sta na višji ravni. Seveda imata kvaliteta dela in obseg tudi večji finančni uspeh, kakor je bilo to predvideno po investicijskem programu. Prvotni program smo količinsko in kvaliteto popravili. Da smo to lahko uspeli, je bilo treba ideje in trud nekajletnih raziskav aplicirati v proizvodnjo. Prvotni program vzreje samo konzumne ribe smo dopolnili s programom vzreje »cele ribe«. To pomeni, da smo začeli z vzrejo ribe od plemenk prek ikre, zaroda, mladice do konzumne ribe. Pri vzreji zaroda in mladice smo uspeli razviti sistem, za katerega smo dobili priznanje v okviru jugoslovanskih ribogojcev.

Posebno pa nam je drago priznanje, ki nam ga je dala Ribiška zveza Slovenije ob 90-letnici ribištva v Sloveniji in 25-letnici organiziranega ribištva na Slovenskem. To je tudi potrditev tistega, kar smo že od začetka obstoja želeli. Objekt, kakršen je ribogojnica, mora živeti s svojo bližnjo in daljno okolico. Njen vpliv se mora poznati tudi prek ograje. Mislimo, da smo to uspeli. Uspeli smo poslovno, vzgojno in v odnosih. Dobro se nam zdi, da smo s konkretnimi predlogi in načinom dela vplivali na nekatere odločitve v slovenskem ribištvu in celo na nekatere določitve Zakona o sladkovodnem ribištvu v SRS. Dobro sodelovanje z ribiškimi družinami nam je bila vedno želja. To nam je najprej uspelo pri sosedih pri ribiški družini Šempeter. Sodelovanje in medsebojna pogodba o izkoriščanju vode iz Lave je bilo prvo te vrste pri nas. Tudi nadaljnji program razvoja ribogojnice je usklajen z ribiško družino Šempeter.

Za vse ribogojne objekte, ki jih bomo še zgradili, smo se sporazumeli z ribiško družino.

Program razvoja ribogojnice se je praktično začel intenzivirati po zgraditvi I. faze, to je leta 1968. Takrat so bili dani pogoji za temeljito proučevanje možnosti. Kakor običajno smo začeli s pogojem, ki je v minimumu. Racionalno izkoriščanje vode in v tej zvezi iskanje najboljših rešitev v zvezi z opremo in napravami. Uspelo nam je, da smo z racionalnejšimi prijemi zgradili objekt za vzrejo mladice, ki je bil cenejši od klasičnih kar za 80 %. Važno pa je, da smo investicijo v ta objekt plačali z vrednostjo proizvodnje enega leta. Bistveni del tega objekta (vališča) je vertikalni inkubator, za katerega je dobila ribogojnica priznanje in plaketo na razstavi INOVA letos v Zagrebu.

Vse naše raziskave so napisane v obliki strokovnih separatov, ki so bili objavljeni v jugoslovanski strokovni literaturi. Ukvarjali smo se z naslednjim:

- sodobni, racionalnejši način vzreje salmonidnih rib (jugoslovanski simpozij o akvakulturi v Zadru);
- vodne akumulacije in njihovo izkoriščanje v ribogojne namene;
- pomen in uporaba anestetika v ribogojstvu;
- poskus vzreje lipana;
- poskus vzreje sulca;
- Lava in zarast v vodi;

- okrogli bazeni in pogoji za vzrejo mladice šarenke;
- zlatovčica spada med plemenite ribe;
- kako smo preprečili škodo zaradi vrto-
glavosti;
- ribogojnica Hmežad in njena okolica;
- kakšno je lahko enostavno vališče in enostavna ribogojnica;
- priprava televizijske oddaje »Po sledih napredka«.

Program razvoja ribogojnice je tesno povezan s strokovnimi razmišljanji in dognanji. Vse raziskave so namenjene razvojnemu programu. Ena od nalog, ki smo se je lotili, je tudi širšega družbenega pomena. Sanacija opuščenih gramoznic, ki so običajno »divja« smetišča. Predlagali smo in delno že uspeli, da se vse gramoznice, ki imajo to možnost, uredi in zalijejo z vodo. Računali smo, da je to dvojna korist. Uredili smo okolje in dali drugačen videz in končno lahko pridelamo nekaj ribjega mesa. Pobuda, ki smo jo že dali za širjenje ribogojstva, je tudi v tem, da bi povsod na zemljiščih, ki so zamočvirjena oz. ne dajejo v obliki klasične kmetijske proizvodnje učinka, preuredili in zalili z vodo. Takšni mali ali veliki ribniki v zasebni ali družbeni lastnini, povezani strokovno in poslovno med seboj, bi lahko dali lepe uspehe. Lahko pa pri tem pomislimo tudi na SLO in poceni skladiščeno hrano.

V desetih letih smo osvojili tržišče ali pa je tržišče osvojilo nas. Učeno se temu reče »marketing«. Prislunili smo potrebam potrošnika in se razvijali v tej smeri. Ves trud za prodajo, ki smo ga vložili, se je obrestoval in kupec bližnje okolice, ki do takrat ni kupoval postrvi, je postopoma odkupil celotno proizvodnjo, čeprav smo jo količinsko iz leta v leto povečevali.

V prvem letu smo okolici prodali samo 25 % proizvodnje, naslednje leto že 37 %, še leto kasneje že 66 % in danes nam ni treba iskati kupcev izven naše regije, čeprav smo zaradi izboljšav podvojili začetno proizvodnjo. Sicer majhen kolektiv delavcev v ribogojnici se je že v začetku navadil na to, da brez uspeha lastnega dela ni zadovoljstva in s tem je povezan tudi finančni uspeh vsako leto. Prvotna investicija, I. faza, je bila vrnjena v treh letih. Vse nadaljnje pa še hitreje.

Uspeh ribogojnice ni samo rezultat pogojev, zaradi katerih je bila zgrajena. Brez posebnih prizadevanj in izvirnih rešitev si upamo trditi, da uspeh ne bi bil takšen. Mimogrede, pokritje po bilanci na enega delavca v ribogojnico znaša 289.750 din in ni plod naključja, ko vemo, da v drugih ribogojnicah ni vse tako. Delo v ribogojnici je težko. Praktično je to ves delavnik pod milim nebom in če dežuje pod dežnim plaščem. Skoraj polovico delovnega časa je delo v vodi. Če to delo primerjamo z ostalimi kmetijskimi deli, ima pri nagrajevanju prednost. Primerjave ne bi smelo biti, čeprav se čuti ta težnja.

Naj zaključimo naša razmišljanja in ugotavljanja, da je na področju ribogojstva mogoče še veliko napraviti, da je možnosti in idej še dovolj. Poskrbeti bo treba, da bodo odnosi med različnimi vrstami proizvodnje pod eno organizacijsko streho strpni, pravični, stimulativni, ker sicer verjetno ne bo uspeha.

B. Skalin

Nujno obvestilo

TOZD STROJNA ZALEC BO SPREJEMALA NAROČILA ZA REZERVNE DELE ZA OBIRALNE STROJE WOLF SAMO DO 20. DECEMBRA 1978. STROJNE SKUPNOSTI ZA OBIRANJE HMELJA — POHITITE Z NAROČILI! POZNEJSIH NAROČIL NE BOMO MOGLI UPOŠTEVATI.

TOZD STROJNA ZALEC
SERVISNA SLUŽBA
IVAN REHAR

Predstavništvo v Beogradu - v sestavu TOZD notranja trgovina?

TOZD Mešalnica krmil je nekako v sredini leta 1978 zaradi svojih poslovnih interesov sprožila predlog za razširitev svojega poslovnega predmeta še na dejavnost trgovanja s komponentami za proizvodnjo živinske krme in žitaricami.

Za opravljanje tovrstne dejavnosti pa je nameravala ustanoviti in vpisati v sodni register novo poslovno enoto »Predstavništvo Beogradu«.

Tovrstna dejavnost pa je že razvita in tudi opisana v sodni register pri temeljni organizaciji Notranja trgovina.

Po določbi 8. člena samoupravnega sporazuma o združitvi dela in sredstev v DO Hmezad morajo TOZD upoštevati načela notrne delitve dela v DO in temeljna organizacija načeloma ne more začeti z novo dejavnostjo, ki je že razvita v drugi TOZD, česar s tem ne soglašajo.

TOZD Notranja trgovina je bila s strani skupnih služb posredno obveščena o namerani otvoritvi nove poslovne enote Mešalnice Beogradu in je navedeno problematiko obnavljala na seji delavskega sveta TOZD 28. 1978.

Delavski svet je soglasno zavzel stališče, da je ustanovitev nove poslovne enote, ki bi se ukvarjala izključno z grosistično trgovino, v sestavu TOZD Mešalnica, v nasprotju s poslovnimi interesi in usmeritvami TOZD Notranja trgovina.

Prav tako je ustanovitev navedene enote prav gotovo v nasprotju z globalno poslovno politiko DO Hmezad, ki temelji na principu delitve dela med posameznimi temeljnimi organizacijami, kar je zapisano tudi v samoupravnem sporazumu o osnovah srednjeročnega plana razvoja Hmezada za obdobje 1976—80 (28. člen).

Temeljna organizacija Mešalnica ni postala zahteve TOZD Notranji trgovini za izdajo soglasja za pričetek nove dejavnosti, čeprav je bila s strani skupnih služb na to opozorjena.

Tako je začela nova poslovna enota kljub razčiščenim stališčem, brez vpisa v sodni register, poslovati nekako v začetku avgusta.

Kolegij TOZD Notranja trgovina in delavski svet, je v mesecu septembru ponovno obravnaval nelegalno poslovanje nove poslovne enote v Beogradu in zadalil člane centralnega delavskega sveta, da s celotno problematiko seznanijo DSP.

Delavski svet DO je na seji 15. 9. 1978 zavzel stališče, da je potrebno s predstavniki prizadetih TOZD uskladiti interese in spor ustrezno rešiti.

S tem v zvezi je bilo več sestankov, na katerih pa se stališča niso dokončno uskladila. TOZD Notranja trgovina naj bi v skladu s samoupravnim sporazumom o osnovah

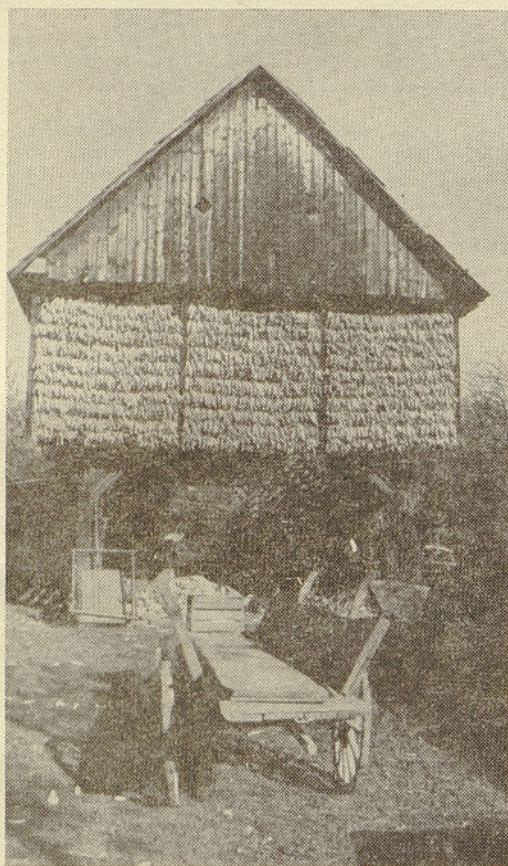
srednjeročnega plana razvoja Hmezada na širšem jugoslovanskem tržišču zastopala interese Hmezada in je v vseh letih svojega razvoja v to tudi precej investirala, zato vztraja na poziciji, da se začrtana in sprejeta poslovna politika dosledno izvaja.

V nasprotnem primeru pa se zastavlja vprašanje osnov poslovne politike Hmezada, to je združevanje in delitve dela med TOZD.

Filip Lesjak

PRIPIS

Delavski svet DO Hmezad je na 15. seji dne 27. novembra potrdil razširitev predmeta poslovanja TOZD Mešalnica krmil za nakup in prodajo vseh vrst surovin za proizvodnjo močnih krmil za domače potrebe in potrebe naročnikov.

Obrat za proizvodnjo sirov v Šmarju v TOZD mlekarne Celje

Po večkratnem medsebojnem usklajevanju o nadaljnjem sodelovanju med Ljubljansko mlekarno in TOZD Mlekarno Celje je bil dne 15. 11. 1978 na skupnem razgovoru v Šmarju dosežen sporazum, da se sirarski obrat Ljubljanskih mlekar v Šmarju priključi s 1. 1. 1979 v DO Celjske mlekarne kot delovna enota. Na tem razgovoru so poleg predstavnika Ljubljanskih mlekar sodelovali člani kolektiva, predstavnik občine Šmarje, strokovni sodelavci in predstavniki Hmezada.

Glede na pomembnost nadaljnjega razvoja tega obrata v Šmarju, je bila članom kolektiva prikazana perspektiva nadaljnjega povečevanja s Celjsko mlekarno in obrazložen proizvodni program. Ta proizvodni program je usklajen z razvojem predelave mleka v SR Sloveniji in zajema tri nove vrste sirov. Za presnčitve tega programa pa so potrebne dodatne investicije, katere bo potrebno reali-

zirati skupno s programom izgradnje celjske mlekarne.

Dosedanje in prihodnje sodelovanje s SOZD KIT — Ljubljanske mlekarne ima širše zasnove: delitev in dopolnjevanje proizvodno-prodajnega programa, medsebojno sovlaganje v izgradnji potrebnih kapacitet predelave mleka in skupno nastopanje na posameznih področjih prodaje mlečnih izdelkov.

Kolektiv sirarskega obrata v Šmarju se je opredelil, da ob priključitvi ostanejo delovne enote s samostojnim obračunom, s tem da nadaljnjo odločitev glede institucionalne oblike povezave sprejmejo med letom 1979. Do konca leta pa je potrebno urediti vsa potrebna dela, ki se nanašajo na izločitveni in priključitveni postopek z željo, da bo kolektiv sirarskega obrata v Šmarju vključen v naš delovni proces s svojim programom proizvodnje.

F. M.

Živahna sejemska dejavnost

Letošnje leto je bilo sila živahno, če sodimo našo dejavnost na sejmi in razstavah. Široki splošni sejm, ki imajo dolgoletno tradicijo, ustaljene termine in stalne razstavljalce so sicer ozko poslovno manj zanimivi, prinašajo pa širšo orientacijo, medtem ko so ozke specializirane razstave dokaj nov prijem, ki je bil dobro sprejet in uspešen.

Propagandne službe v delovnih organizacijah, ki smo pred leti načrte del usmerjale z ozirom na datume treh, štirih sejmov, smo v zadnjem obdobju v kleščah prenatrpanih razstavnih terminov, ko se včasih kar selimo z razstavišča na razstavišče, kar pri Hmezadovi pestri dejavnosti pomeni, da med prihodom z ene razstave in pred odhodom na drugo razstavo morebiti še zamenjamo razstavni predmet, ki je danes jabolko, jutri klobasa, vmes kakšen trosilnik, preden pa drviš na kakšno degustacijo mlečnih izdelkov, se pojaviš lahko še na turistični razstavi s ponudbo Hotela Prebold in krajevno-turistično ponudbo Prebolda kot kraja.

Dolgčas nam ni. Toliko manj, ker je meni nič tebi nič razpadla aranžerska služba in je nekdanje za silo organizirano delo sedaj le še senca tega; na kakovost opravljenih aranžerskih posegov, ki so večidel naročeni zunaj in na hitro opravljeni, pa skoraj ni mogoče več paziti. In pri tem so potrebe vseh temeljnih organizacij vsaj takšne kot minula leta, vendar so večje, saj se je poleg širjenja dejavnosti v zadnjem obdobju širilo tudi tržišče in spreminjal način dela.

Razstavljamo na Zagrebškem velesejmu spomladi in jeseni in predstavljamo na teh dveh sejmi tudi vso dejavnost, deloma opisno, deloma z izdelki (kadar in če je to z ozirom na prostor in izdelke možno). Kmetijske stroje, proizvodnjo naše Strojne, in ves svoj prodajni program razstavlja Notranja trgovina v Ljubljani na Alpe Adria, v Zagrebu spomladi in jeseni, v Novem Sadu dvakrat letno, v Kranju, Radgoni in Skopju. Eksport-import sodeluje na vseh teh sejmi z mehanizacijo iz uvoza. Letošnje leto pa je bilo še posebej živo kar zadeva mlekarstvo. Propaganda za pospeševanje prodaje mleka in mlečnih izdelkov je bila načrtovana v republiškem merilu in je delno tako tudi izvajana. Slovenske mlekarne so to republiško akcijo seveda financirale, za konkretno produktivno propagando pa je seveda ostalo malo denarja, čeprav iz izkušenj vemo, da je najuspešnejša propaganda izdelka na samem mestu prodaje in najbolj prepričljiv pristop neposreden stik s potrošnikom. Vendar pa je Mlekarna Celje pred dnevi začela prodajati svoj novi izdelek, za katerega uveljavitev je dejansko veliko vložila in je spričo številnih poskusov tudi upravičeno pričakovati, da bo tako imenovani Celeia kot cottage cheese (kočarski sir) sprejet z nedeljenim odobravanjem, kakršnega smo poželi že na vseh poskusih. Za Mlekarno smo torej precej naredili kar na tržišču samem, medtem ko smo za Mesnine, Sadjarstvo, Ribogojnico, za Hotel Prebold uporabili ozračje organiziranih specializiranih razstav. Na razstavi Primorska razstavlja v Kopru sta z roko v roki pokazali Hmezad TOZD Ilirska Bistrica in Mlekarna, ki pa je po več letih razstavljala kot Hmezadov TOZD na razstavi v domačem mestu. To je bila razstava Vse za otroka v dvorani Golovec. Naj omenim le še, da je na 5. jugoslovanskem kongresu o prehrani SRS sodelovala z lastno razstavo pod geslom — Zdrava hrana, pravila prehrane — in da smo na tej razstavi sodelovali z obširnimi tekstualnimi prikazi in več fotografijami naše celotne proizvodnje in predelave.

-eo-

 hmeljar

SVETOVNI DAN PERUTNINARJEV

(Nadaljevanje)

KONGRES

Uradni začetek kongresa (P. W. C.) je bil 18. 9. 1978 ob 10. uri v osrednji kongresni dvorani v hotelu National. Do začetka kongresa je bil predviden čas za registracijo udeležencev in plačilo kotizacije (90 ameriških dolarjev) in prevzemanje kongresnega materiala. Nadaljnje delo kongresa se je odvijalo po posameznih sekcijah, za kar je bilo na razpolago 5 dvoran, od tega 4 v hotelu National, 1 pa v hotelu Sheratan. V prostorih obeh hotelov so bili tudi razstavniki razstavljalcev opreme. Udeležencem je bilo omogočeno simultano prevajanje v širi jezike. Vsebina referatov je obravnavala naslednje teme:

- Ekonomika proizvodnje in marketing
- Fiziologija
- Genetika
- Prehrana perutnine
- Menagment — vodenje organizacije
- Patologija
- Tehnologija proizvodnje.

Prof. dr. Ločniškar, ki je bil strokovni vodja skupine, je napravil za vsakega posameznega delegata program in določil skupino, v kateri je sodeloval.

Pomembnejše informacije o posameznih temah iz referatov bodo posamezni udeleženci posredovali prek strokovnih časopisov, revij in predavanj svojim strokovnim službam v delovni organizaciji. Vsi udeleženci naše skupine smo plačali kotizacijo in prejeli kongresni material.

Razstave perutninarske opreme so se udeležili proizvajalci iz Evrope in Amerike. Seveda tudi brazilski proizvajalci, ki izdelujejo po raznih licencah opremo te vrste.

Razstavljalci so pokazali:

- opremo za brojlerje, nesnice in vzrejo;
- klavnično opremo in opremo za predelavo (storck);
- opremo za valilnice (Perutnine);
- embalažo in opremo za pranje plastične embalaže.

Kongres je bil uradno zaključen 21. 9. 1978 ob 18. uri.

Predsednik brazilske svetovne perutninarske organizacije (World's poultry science association), ki je bil tudi predsednik kongresnega komiteja, se je zahvalil udeležencem in vsem, ki so pomagali pri organizaciji kongresa ter objavil naslednje podatke:

— kongresa se je udeležilo 3.320 delegatov iz 64 držav — največ delegatov je bilo iz Južne Amerike;

— prihodnji svetovni kongres bo na Poljskem;

— latinskoameriški kongres perutninarjev bo leta 1979 v Limi — Peru.

Za vse udeležence kongresa so organizirali pred kongresom in po njem strokovne ekskurzije v področje intenzivne perutninarske proizvodnje (okolica Sao Paula).

S posredovanjem Perutnine Zalog in Perutninarskega kombinata Pivka se je vsa skupina udeležila kot gost holandske firme Euri-briu obiska v kmetijski zadrugi Cooperative agricola de Coti (CAC) s sedežem v Sao Paulu. Na upravi CAC smo dobili nekaj podatkov o položaju perutnine v Braziliji.

— Poraba piščančjega mesa na prebivalca je 18,34 kg na leto.

— Poraba jajc na prebivalca je 116 komadov.

— Poraba vsega mesa na prebivalca za leto 1975 je bila 35,11 kg.

Perutninarska proizvodnja v Braziliji (leto 1977):

- perutninarsko meso 631.500 ton;
- konzumna jajca 6,25 milijarde.

Leta 1977 je zadruga CAC praznovala svojo 50-letnico. Njen ustanovitelj je Japonec Morinko Velko, ki je prišel leta 1913 v Brazilijo.

Ustanovljena je bila kot zadruga za proizvodnjo krompirja, pozneje je svoje delo razširila še na proizvodnjo soje, kave, zelenjave, paradižnika, sadja in perutnine z nalogo, da oskrbuje mesto Sao Paulo. Delež perutnine v skupnem prometu narašča iz leta v leto.

Perutninarska proizvodnja je bila v letu 1977 naslednja:

- jajca 545 milijonov ali 12,94 %
- meso 22.515 ton ali 9,17 %

Promet s krompirjem je še vedno na prvem mestu z 21,33 %.

Proizvodne kapacitete CAC v perutninarstvu:

V 18 mešalnicah močnih krmil proizvedejo 231.083 ton krme. Letno proizvedejo 2 milijona brojlerskih staršev. Kapaciteta valilnic je 46.200.960 valilnih jajc. Za proizvodnjo brojlerjev uporabljajo križance Hybro (ki zavzema v Braziliji 31 % delež vseh brojlerskih piščancev) za proizvodnjo jajc pa Hisek (ki zavzema 20 % delež vseh nesnic).

Po kosilu so nas gostitelji porazdelili v dva avtobusa in sicer v angleško govoreče

in drugi italijansko-francosko govoreče. Vseh udeležencev izleta oziroma ogleda klavnice za piščance in tržnice Aracaiba se je udeležilo okoli 100 ljudi.

Nekaj podatkov o mestu Sao Paulo:

To mesto je dolgo 75 km in široko 45 km. Pravijo, da je največje mesto na svetu po površini. Stanovali smo v hotelu Hilton, ki je v strogem centru. Moja soba je bila v 28. nadstropju s prelepim razgledom. V tem delu mesta so v glavnem nebotičniki. Večerjali smo v restavraciji Italia in to na terasi 48. nadstropja. Kakšni so občutki, ko gledaš morje luči, kamor nese oko samo luči, se ne da opisati.

(Nadaljevanje sledi)

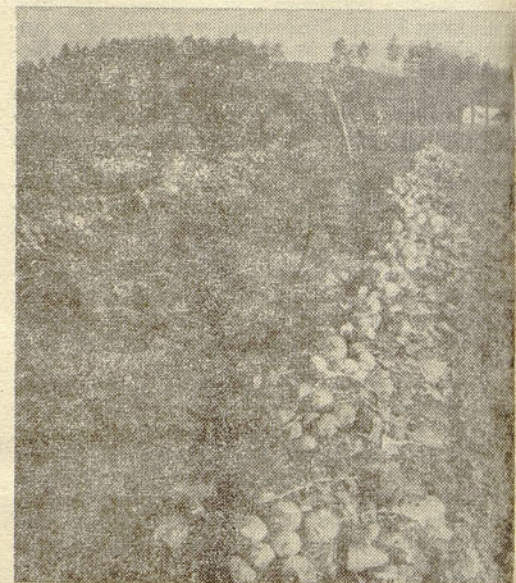
Dr. A. V.

LICITACIJA RABLJENIH OSNOVNIH SREDSTEV HMEZAD TOZD KOOPERACIJA ZALEC IN TOZD KMETIJSTVO SEMPETER

Rabljena osnovna sredstva bodo v prodaji v torek, 26. 12. 1978:

- ob 8. uri na ZE Trnava
- ob 10. uri v Sempetru
- ob 12. uri v Zalogu
- ob 14. uri v Šmarjeti pri Celju.

Seznam osnovnih sredstev za prodajo je na vseh ZE TOZD Kooperacija in na delovnih enotah Kmetijstva Sempeter.

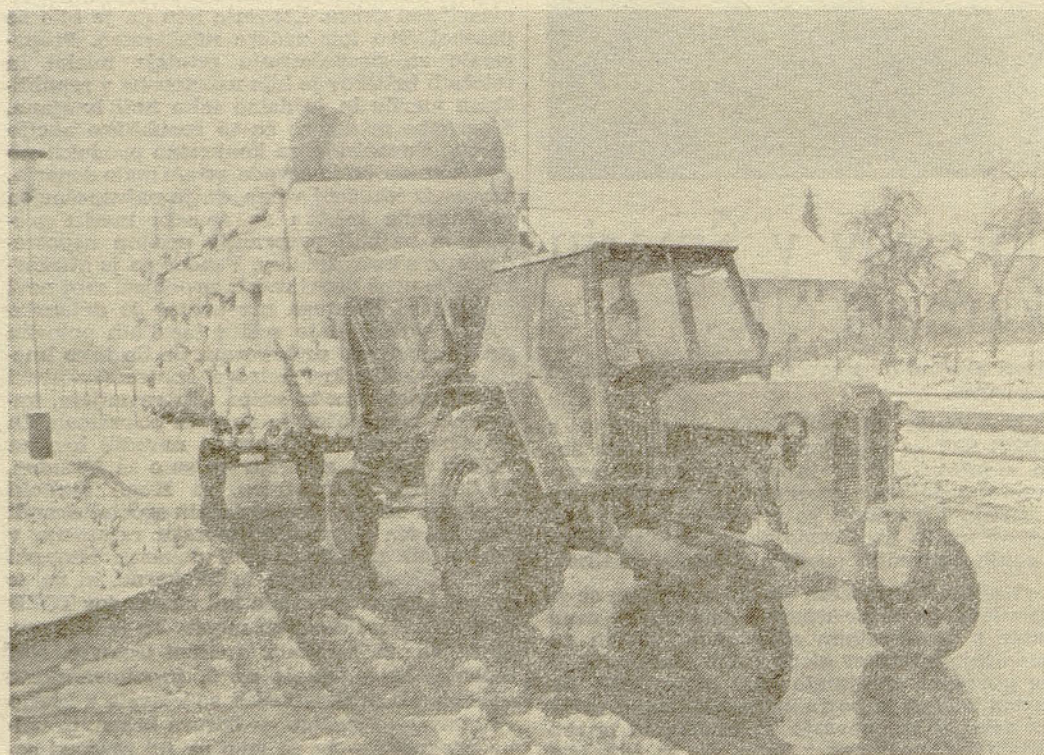

Repo, ki letos ni obrodila najbolje, pridelujejo še tu in tam. Zaradi pestrosti prehrane in okusnejšega mesa prašičev za domači zakol

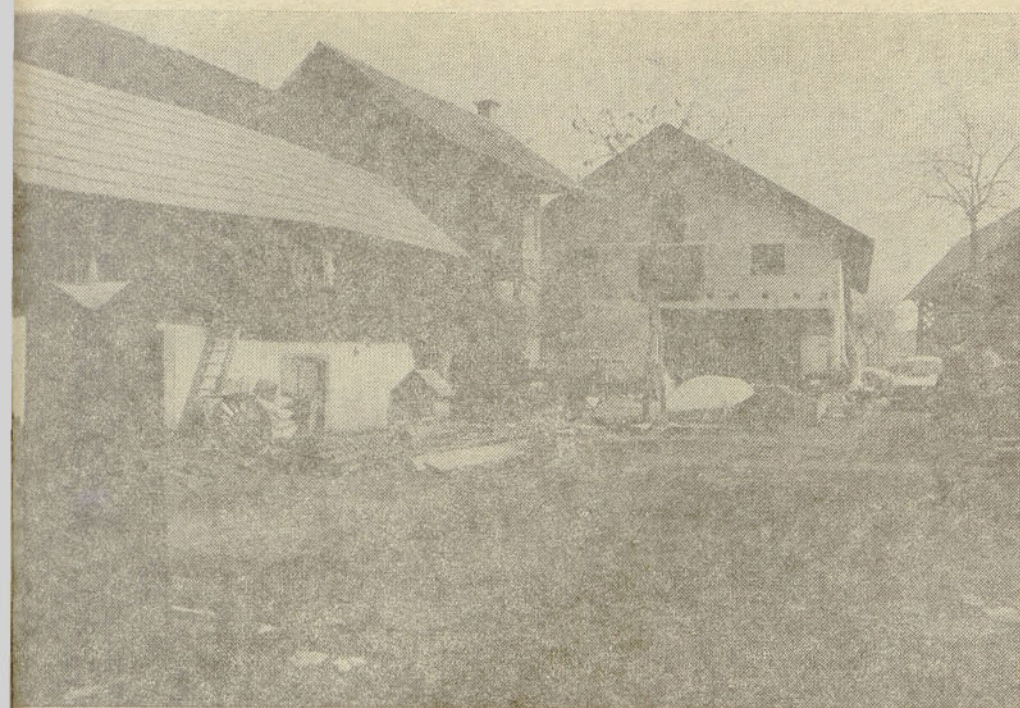
RUBINOV HOTEL TUDI V ŽALCU

V novem mestnem jedru pri blagovnici Nama so v soboto, 25. novembra ob 13. uri položili temeljni kamen za novi hotel Golding-Rubin, ki ga bo zgradilo turistično gostinsko podjetje Zupa iz pobratene občine Kruševac. Hotel visoke B kategorije bo imel 110 ležišč, 240 sedežev v restavraciji in 120 na terasah ter nočni lokal z 80 sedeži. Vreden bo 60 milijonov dinarjev, od tega bo podjetje Zupa prispevalo 50 in žalsko združeno delo 10 milijonov dinarjev. Odprli ga bodo predvidoma septembra prihodnje leto. V hotelu, ki bo pomenil izredno pridobitev za žalsko gostinsko in turistično ponudbo, bo zaposlenih od 50 do 60 delavcev, od tega polovica iz Kruševca, ki bodo s seboj prinesli, kakor zagotavljajo, značilno gostoljubnost. V hotelu bo namreč tudi srbska restavracija.

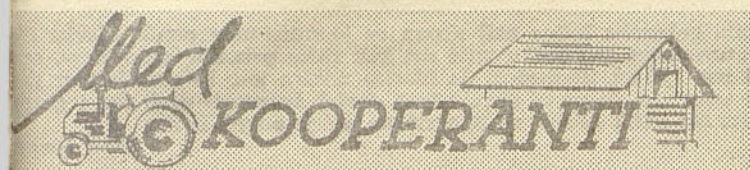
D. H.

Transport hmelja z DE v Hmezad

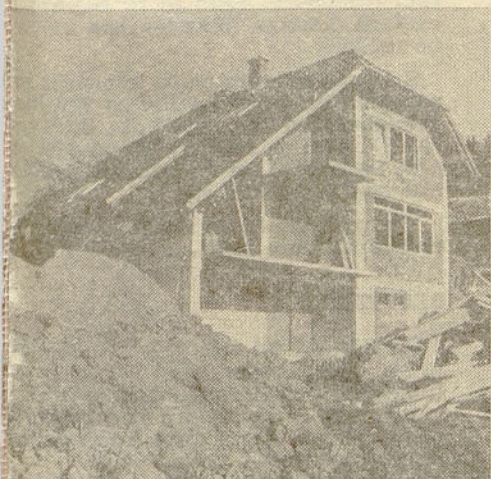
Dvorišče Franca Dobnika v Letušu še obdajajo številne strehe, toda z dograditvijo hleva in z ureditvijo dvorišča jih bo manj, pravi oče France

Va sončnih Dobrovljah

Dolina je že tedne zavita v gosto meglo. Redko se tu in tam prikrade skozi njo. Večer medel sončni žarek in naznanja mrzlo jutro jutrišnjega dne. Je pač jesen! Kmetje pospravljajo še zadnje pričetke, koruznico že mnogi razrežejo kar na njivi in jo podoravajo. Zaradi pozne jeseni je nova pšenica bila pozno sejana, a je lepa in dolga jesen omogočila, da je ognjala.

V takem meglenem dopoldnevu sva se inženirko Božko Zolnirjevo odpeljala sešla s prižganimi lučmi proti Letušu. Miogrede sva si tam ogledala nov hlev za krav in 25 pitancev pri Francu Dobniku. Hiteli so z zidavo, gospodinja in Božka tudi drugi so si imeli veliko povedati. Taka gradnja ni majhna reč. Ker želijo pod provizoričnih hlevov preseliti živino

ne kaže, da ne bo dom borcev na Dobrovljah odprt prej ko za prvi maj prihodnje leto

čimprej, hitijo. Vse kaže, da jim bo uspelo še pred snegom.

Po strmi partizanski cesti katra kar dobro vleče. Cesta je ponekod močno nasuta, ker jo popravljajo in pripravljajo na zimo.

Proti vrhu Dobrovelj je postajala megla vse tanjša in skozi vrhove mogočnih dreves so se potegnili prameni sončnih žarkov. Postajali so vse svetlejši. Megla je izginila in nad nama je sijalo toplo sonce na kot ribje oko jasnem nebu. Obstala sva. Savinjska pod nama je bila eno samo megleno morje, iz katerega so kot otoki gledali vrhovi Oljke in Mrzlice. Zgornja Savinjska dolina je bila brez megle. Iz megle nad Saleško so se dvigali mogočni stebri pare šoštanske elektrarne.

Ceste premagujejo razdalje in zblížujejo ljudi. V Savinjski velja to tudi za Dobrovlje. Lepe so, a ko bodo tod še lepše poti in ko bodo dolinci spoznali ta lepi svet, bo na Dobrovljah vse drugače, lepše in bolj živo. Vse kaže, da se Dobrovci tega že zavedajo.

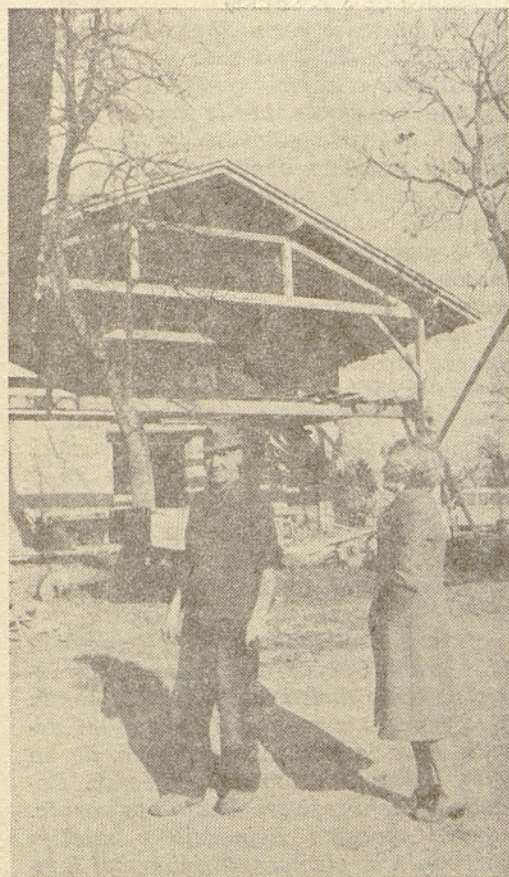
Velik in eden izmed prvih korakov k zblížanju in razvoju turizma je dom borcev, ki bo po besedah preddelavca pri gradnji doma izročen namenu verjetno za prvi maj prihodnjega leta. Dom bo večnamenski. V njem bo trgovinica, manjši gostinski lokal, krajevne pisarne in zbiralnica mleka, ki jo je projektant predvidel na zavodno avtostano, po sedanjem videzu sodeč, težko dostopnem a hladnem kletnem prostoru. Veliko pionirsko delo pri oživitvi Dobrovelj ima ZE Braslovče in njen upravnik inž. Rudi Trobiš. Kooperanti so že zgradili dva hleva, tri nove grade in tri adaptirajo, popravljajo, obnavljajo

in grade nove stanovanjske hiše. Hiše prilagajajo prihajajočemu turizmu.

Ludvika Janžovnika sva zmotila pri popraviljanju starih jasl v velikem novem hlevu, ki ga je obzidal okrog starega. Kaže, da bi veliko rad naredil sam in ga je uneslo. Dohitela in prehitela ga bo zima. Predstavil bo govedo v nov hlev in z delom nadaljeval tja do pomladi. Ludvik je bil štiri leta predstavnik GG v zboru združenega dela Skupščine občine Žalec. Je prijeten sogovornik. Razkazal nama je okoli in izrazil željo po dokupu travnikov.

»Če bom imel več živine, rabim tudi več krme. Tu bi lahko uredili pašo skozi vse leto. Morali bi le očistiti in urediti pašnike, ki jih je pri nas dovolj. Ja, pa jabolk ni bilo veliko, češpelj in orehov tudi ne. Včasih smo jih — orehov — imeli tudi po več škafov, letos sem pa našel le enega. Tudi dreves orehov smo precej posekali. Gozdove imamo kar lepe, zato si lahko z lesom pri gradnji veliko pomagamo. No, pa vsak en kozarec ga pa bosta!« nama je prijazen Ludvik razlagal in ponujal pijačo. Z Božko sta se pogovorila še o nadaljnjem delu.

Jože Ramšak popravlja hlev. Novo hišo ima že pod streho. V hiši bo imel sobe za kmečki turizem.

Ludvik Janžovnik ima za tovarišico inženirko vedno polno vprašanj

Franca Ramšaka sva srečala pri Blažu Ramšaku. Za nov hlev so pripravljali ostrejšje, da ga bodo v prihodnjih dneh dvignili. Radi bi končali še pred snegom. Da bi jim le uspelo! Ko bo dokončal hlev, se bo napreden Blaž še smelo lotil hiše. Prepričan sem, da bo tudi njegova hiša, ki bo stala na prelepem koncu Dobrovelj, nudila prijetno domovanje miru željnim turistom.

(Nadaljevanje na 8. strani)

UREDNIKOV KOTIČEK

Vse češče zasledim v raznih revijah, tednikih, podjetniških glasilih in drugih sredstvih informiranja besede urednikov. V tem, po navadi uokvirjenem kotičku, nekateri bolj na začetku, drugi proti koncu, obveščajo bralce o najbolj aktualnem dogodku v času izida ali pa ga napovedujejo. Nekateri so pri tem redni, drugi občasni, tretji pa že iščejo nove poti.

Jaz sem najčešče med kooperanti in delavci bolj obširen. To pot bom kratek in tudi v okviru. Ne bom obujal spominov na skoraj 14 let svojega urednikovanja, ne na lepe in druge dogodke, ki jih je bilo v tem obdobju mnogo, mnogo.

Z veseljem napovem skorajšnji velik dogodek: Za novo leto 1979 se bo Hmežad preoblikoval v samostojno organizacijo združenega dela (SOZD). Delavci in kmetje pričakujemo v novi organizaciji veliko novega, boljšega, enovitega, pozitivnega...

Glasilo Hmeljar bo ob novem letu 1979 zaradi izobraževanja in prehoda na novo tehniko v grafiki izšel le na osmih straneh.

Lep pozdrav

vaš urednik

Na sončnih Dobrovljah

(Nadaljevanje s 7. strani)

Čez Dobrovlje gre mednarodna planinska transversala. Tudi zato bi se Dobroveljci morali v turizmu podajati bolj smelo. Vem, da ostarele motijo krediti, ker so navajeni delati za gotovino. Zavora za hitrejšo in sodobno obnovo pa je še tudi vse, kar se krije za starim in že zdavnaj preživelim reklom: »Ko bo luč, bo pa ključ«, katerega se še iz ne vem kakšnih vzrokov držijo nekateri gospodarji. Več kmetov bi se moralo odločiti za gradnjo hiš, namenjenih tudi za turizem, saj da zanje od predračunske vrednosti investicije banka 35 % in HiP Hmežada 20 % posojila po 3 % obrestni meri za 10 let.

Gozdovi, številni pašniki in travniki, položne steze in poti, čisti zrak in sonce poleti, smučišča po želji smučarja, skakalnice in načrtovane vlečnice za pozimi ter prijazni kmetje so vse, kar si v dolini in mestu že marsikdo želi vsaj za konec tedna.

»Kmetje bodo lahko po svojih domovih nudili prenočišče in zajtrk, kosilo in večerjo pa bodo turisti lahko imeli v domu. Na to morajo pri opremi in zasedbi delovnih mest že misliti. Če hočemo, da bo steklo, mora biti dober že začetek. Dobrovlje morajo zaživeti. Imajo vse pogoje. Pospešiti moramo živinorejo v mlečno proizvodnjo in plemensko živino, saj imajo idealne pogoje za pašo. Velik dohodek imajo še od gozda, a že vidijo, da gozd ni vse. Borcev je z neusmiljenim časom tudi vedno manj in z njimi tudi pokojnin.« Tako in še in še je razmišljala Božka, ko sva s katrcem tonila v gosto meglo doline.

Lep pozdrav

urednik

Kljub temu, da je letos bila gobarska letina bolj skopa, se je sreča nasmehnila Marku Zdeju iz Černove. V začetku novembra je ubral v pičli uri kar 19 kg gobanov ajdovčkov, med njimi trojčka, ki je tehtal kar 2,85 kg. Zanimivo, da Marko nabira kar 56 raznih vrst gob. Takšne trofeje kot je bila tokratna, še pa ni ubral nikoli doslej, čeprav je vsak dan v gozdu. Po poklicu je namreč logar. Na sliki: Marko se upravičeno smeje bogati beri.

Ivan Jurha

Sreča

Sreča — nemirna ptica našega življenja — pod okrilje oblakov tja se daleč vzpenja v srcih večnega hrepenenja.

Sreča — bogastvo revežev — v blaginji brez te je prazna skleda, a vendar, tako skromna je ta beseda.

Iščeš jo po prašni cesti, kjer kamenje cveti med mesti, kamor si svoje upe dal, nazadnje pa brez nje ostal.

Morda pa je sreča, tihi žarek v očeh, ki te greje v praznih dneh?

Milena Cencelj

VREMENSKI PREGOVORI

Če v decembru bliska, grmi, za drugo leto vetrove budi.

Gruden — malokdaj priljuden.

Na božič vetrovno, ob letu bo sadja polno.

O Tomažu vetra suho petje, suha pomlad, sušno poletje.

Rekla

Vsak junak postane na koncu dolgočasen. Od rož pričakujemo, da lepo dišijo, od ljudi, da so vljudni.

Zakon je močan, nuja še bolj.

Edina sila, ki človeka veže, je spoznanje dolžnosti.

Govorniki niso dobri delavci.

PRVI SNEG

V nedeljo, 26. novembra popoldne pričelo prvič letos snežiti. Do ponedelja ka je čez noč padlo okrog 30 cm snega, ki je vse presenetil.

OBVESTILO

V hali »Golovec« bo novoletni potrošniški sejem od 21. 12. do 27. 12. 1978 od 9. do 19. ure. Občutni novoletni popusti. Vsak dan pride dedek Mráz. Vabljeni.

OGLAS

Prodam traktor »Steyer« 18 KM, 1972, s kosilnico in plugom. Proda še leseno sadno prešo. FRANC ŠKOF, Orla vas 15, pošta BRASLOVO.

MOTORIZACIJA IN BENCIN

V Sloveniji je že skoraj pol milijona motornih vozil in okrog 25.000 kmetijskih traktorjev. Tako je že skoraj vsakega četrtega Slovenca eno motorno vozilo.

S 16. novembrom pa se je bencin za pet podražil: super od 7,30 na 9,15 din, 86-oktanski od 6,90 na 8,85 din, dizel gorivo D1 od 5 na 6,90 din, D2 od 4,90 na 6,80, D3 od 4,85 na 6,75 din in kurilno olje od 2,80 na 3,80 din.

Vse pa kaže, da bo za modernizacijo cest ostalo bore malo...

CESTITKA

Na Biotehniški fakulteti v Ljubljani je dr. Tone Wagner, dipl. inž. kmet., Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo v Zalcu, bil v septembru imenovan izrednega profesorja za področje pridelovanja rastlinskih drog.

Cestitamo!

Uredništvo

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet delovne organizacije Hmežad Zalec — Ureja uredniški odbor: predsednik Tone Gubenšek, dipl. inž. kmet.; člani: Brežnik Jože, dipl. inž. kmet., Orač Eva, Zagoričnik Jože, Kač Miljeva, dipl. inž. kmet. — urednica strokovne priloge za hmeljarstvo, Vybihal Vili, kmet inž. — glavni in odgovorni urednik — Uredništvo je v DO Hmežad v Zalcu, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 4.700 izvodih — Mesečna naročnina 8 din — Tisk AERO Celje — tozd grafika

SAMOU PRAVNI

predpisi

DECEMBER 1978

PRILOGA HMELJARJA

ŠTEVILKA 33

SAMOU PRAVNI SPORAZUM

**O ZDRUŽITVI TEMELJNIH ZADRUŽNIH
ORGANIZACIJ
V KMETIJSKO ZADRUGO
»SAVINJSKA DOLINA«
(predlog)**

STATUT

**TEMELJNE ZADRUŽNE ORGANIZACIJE
V SESTAVI KMETIJSKE ZADRUGE
»SAVINJSKA DOLINA«
(predlog)**

Na podlagi 36. člena Ustave SR Slovenije, 16., 372., in 386. člena Zakona o združenem delu, so kmetje in delavci, ki združujejo svoje delo in sredstva v temeljnih združnih organizacijah

1. TZO »Bolska« Gomilsko
2. TZO »Savinja« Sempeter

3. TZO »Braslovče« Braslovče
4. TZO »Gotovlje« Gotovlje
5. TZO »Petrovče« Petrovče

sprejeli na referendumu, dne
naslednji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

O ZDRUŽITVI TEMELJNIH ZADRUŽNIH ORGANIZACIJ V KMETIJSKO ZADRUGO
»SAVINJSKA DOLINA«

I. TEMELJNE DOLOČBE IN CILJI ZDRUŽEVANJA

1.1. Splošne določbe

1. člen

V skladu z določili ZZD so delavci in kmetje kooperanti vseh temeljnih organizacij v DO Hmezd ugotovili, da so izpolnjeni z zakonom določeni pogoji, da se DO Hmezd organizira kot sestavljena organizacija združenega dela (SOZD); delavci in kmetje TZO, navedenih v uvodu tega sporazuma, pa so v skladu z določbo člena 386/II ZZD, odločili, da se njihove TZO združijo in organizirajo v delovno organizacijo Kmetijska zadruga »Savinjska dolina« v sestavi SOZD Hmezd Zalec.

2. člen

Temeljne združene organizacije, podpisnice tega sporazuma, se združujejo v tej KZ z namenom, da si zagotovijo uspešen razvoj in trdnost svojega poslovanja, zaradi doseganja čimboljših ekonomskih rezultatov za čim skladnejši razvoj v medsebojni odvisnosti, solidarnosti in odgovornosti za ekonomsko in socialno varnost kmetov in delavcev z usklajevanjem svojih skupnih in splošno-družbenih interesov.

3. člen

Ta samoupravni sporazum ureja:

1. temeljne določbe in cilje združevanja,
2. statutarne določbe,
3. skupne posle, interese in izvajanje,
4. družbenoekonomske osnove odnosov v KZ — poslovna politika, planiranje, združevanje sredstev, medsebojna poslovna razmerja, prihodkovni odnosi, medsebojna solidarnost,
5. medsebojna razmerja kmetov in delavcev v KZ,
6. samoupravne organe KZ,
7. reševanje medsebojnih sporov,
8. pravice, obveznosti in odgovornosti delegatov,

9. odgovornost za izvajanje sporazuma,
10. statusne spremembe,
11. družbenopolitične organizacije KZ,
12. splošno ljudsko obrambo in družbeno zaščito,
13. prehodne in končne določbe.

1.2. Cilji združevanja

4. člen

TZO, podpisnice tega sporazuma združujejo svoje delo in sredstva po določilih tega sporazuma z namenom, da bodo skupaj ustvarile naslednje cilje:

- zagotovile trdnost svojega poslovanja in nadaljni razvoj;
- med seboj usklajevale proizvodne programe z uvajanjem sodobne organizacije dela, racionalno izkoriščale proizvodne, skladiščne, trgovske in kadrovske kapacitete in s tem zmanjšale stroške proizvodnje in poslovanja;
- skupno nastopale na domačem in tujem tržišču;
- skupno ustvarjale pogoje za večanje produktivnosti dela, za utvrjanje večjega dohodka in za zagotovitev večje socialne varnosti svojih združenih kmetov in delavcev;
- določale skupno razvojno in poslovno politiko in usklajevale razvojne programe;
- sporazumno združevale sredstva za realizacijo skupaj sprejetih programov razvoja;
- zagotavljale materialne pogoje za izpopolnjevanje organizacije dela, delovne storilnosti, tehnologije in samoupravljanja, strokovno in družbeno izpopolnjevanje kmetov in delavcev in šolanje novih kadrov;
- zagotavljale združenim kmetom in delavcem pogoje za večji osebni in družbeni standard;

— določile enoten režim poslovanja in z njim vzpostavljale enotno poslovno disciplino v KZ.

1.3. Uresničevanje ciljev združitve v KZ

5. člen

Uresničitev ciljev združitve pri izvajanju svojih dejavnosti bodo TZO enotno preko skupnih organov upravljanja uresničevale takole:

— da bodo skupno oblikovale poslovno in razvojno politiko;

— sprejemale skupni razvojni program, srednjeročne načrte, usklajevale letne gospodarske načrte po enotni metodologiji planiranja;

— združevale sredstva za izvajanje investicijskih naložb v skladu s sporazumom o temeljnih plana razvoja in letnih gospodarskih načrtih, za oblikovanje skupnih skladov rezerv za rizike, za skupno porabo in poslovnih sredstev za zagotovitev likvidnosti združenih TZO preko Interne banke;

— skupen in enoten nastop pri nabavi in prodaji blaga na domačem in tujem tržišču in zato organizirale skupne komercialne službe;

— skupno nastopale pri poslovnem povezovanju in samoupravnem sporazumevanju v zadevah skupnega interesa za dve ali več TZO in določale skupne predstavnike, delegacije v razne oblike poslovnega povezovanja in združevanja;

— skupno najemale in dajale posojila in kredite pri bankah, drugih OZD, vlagale sredstva izven KZ in urejale odnose z varovalnicami;

— skupno in enotno odločale o prometu z zemljišči;

— skupno in enotno urejale osnove in merila za ustvarjanje in delitev dohodka, ni skupno porabo;

— skupno v KZ in v okviru SOZD urejale zadeve družbenega standarda — stanovanjska izgradnja, izvajale program izobraževanja in rekreacije;

— določile enoten sistem notranje organizacije, poslovne informatike, obveščanja, organizirale skupne strokovne službe za izvajanje skupnih nalog in poslov;

— določale enotno kadrovske politiko;

— organizirale skupno službo za varstvo pri delu in za izvajanje nalog SLO in družbene samozaščite;

— določale osnove za medsebojna poslovna razmerja na principu skupnega prihodka in skupnega dohodka kjer so med

seboj povezane v fazni proizvodnji, oziroma med proizvodnjo in trgovino, kjer pa to ni mogoče, pa se med TZO urejajo odnosi po tržnih zakonitostih;

— skupno prevzemale jamstvo in rizik in tako zagotavljale večjo ekonomsko varnost posameznih TZO in združenih kmetov in delavcev;

— določale ukrepe za izvajanje planskih obveznosti, način in pogoje za pokrivanje izgub, posameznih TZO in izvajanje sanacij;

— in druge zadeve za katere se TZO sporazumejo.

II. STATUTARNE DOLOČBE — PRAVNI POLOŽAJ TZO in KZ

2.1. Firma in sedež KZ, imena TZO in zaščitni znak

6. člen

Firma kmetijske zadruga se glasi:

»Hmezad« — Kmetijska zadruga »Savinjska dolina« n. sol. o.

Sedež Zalec, Žalskega tabora 1

Skrajsana firma se glasi: KZ »Savinjska dolina«

7. člen

TZO imajo imena, kot je navedeno v uvodu tega sporazuma. TZO nastopajo izven KZ s firmo KZ in svojim imenom, znotraj kmetijske zadruga pa s svojim imenom.

V svojem imenu označijo TZO način medsebojne odgovornosti in sicer vse TZO z označbo: n. sol. o. (neomejena solidarna odgovornost).

8. člen

KZ in v njej združene TZO bodo skupaj s firmo oziroma imenom uporabljale tudi zaščitni znak SOZD Hmezad kot je določeno v statutu SOZD ali posebnimi pravili.

Zaščitni znak se obvezno uporablja na dopisih, žigih, izdelkih, v ekonomski in ostali propagandi, dokumentaciji in napisnih tablah.

Podrobnosti o načinu uporabe zaščitnega znaka in enotnem likovnem videzu, se določi s statutom KZ in SOZD.

2.2. Dejavnosti (poslovni predmet) KZ in TZO

9. člen

Dejavnost KZ je: kmetijska proizvodnja, poljedelstvo, sadjarstvo, živinoreja, kmetijske storitve za rastlinsko proizvodnjo, živinoreja, trgovina na debelo, odkup kmetijskih pridelkov, gozdnih sadežev in živine.

10. člen

TZO v sestavi KZ imajo naslednje dejavnosti:

1. glavna dejavnost: kmetijska proizvodnja — poljedelstvo, živinoreja, kmetijske storitve;

2. stranske dejavnosti: trgovina na drobno z neživilskimi proizvodi;

2. trgovina na debelo, odkup kmetijskih pridelkov, gozdnih sadežev in živine;

3. ribištvo v ribnikih;

4. hranilno-kreditno poslovanje;

5. investicijska dela v lastni režiji in za združene kmete.

TZO bodo svojo dejavnost (glavno in stransko) natančneje opredelile v statutu TZO.

Za spremembo glavne dejavnosti TZO mora dati soglasje zbor delegatov KZ.

2.4. Pravni položaj TZO in KZ

11. člen

TZO je osnovna oblika združenega dela, v kateri združeni kmetje in delavci neposredno in enakopravno uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice in odločajo o drugih vprašanjih svojega družbenoekonomskega položaja.

TZO v svojem imenu in za svoj račun samostojno sklepajo vse pravne posle za izvajanje svoje registrirane dejavnosti razen pravnih poslov, ki jih poverjajo KZ in SOZD, v kateri združujejo svoje delo in sredstva.

12. člen

Delovna organizacija Kmetijska zadruga »Savinjska dolina« je samostojna samoupravna organizacija združenih kmetov in delavcev, povezanih s skupnimi interesi pri delu in organiziranih v temeljne zadruške organizacije, v katerih združeni kmetje in delavci skupno planirajo razvoj in v skladu s tem združujejo dela in sredstva, določajo medsebojna razmerja pri skupnem poslovanju, pridobivanju dohodka in uresničevanju drugih skupaj določenih ciljev in nalog pri delu, proizvodnji in prometu, skupne osnove in merila za razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke, odločajo o drugih skupnih interesih, organizirajo skupne naložbe in na načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo svojo ekonomsko trdnost in socialno varnost.

2.5. Pooblastila KZ v pravnem prometu

13. člen

KZ ima v pravnem prometu naslednja pooblastila za sklepanje pravnih poslov:

— sklepanje finančno-kreditnih pogodb

z bankami in drugimi kreditorji pri najemanju posojil in dajanju garancij za skupno dogovorjene naložbe po predhodnem soglasnem sklepu vseh delegacij v zboru delegatov KZ;

— sklepanje pravnih poslov v zvezi s pripravo, izvajanjem in nadzorom investicij iz združenih sredstev v KZ;

— dajanje garancij KZ za račun TZO v sestavi KZ ali za račun drugih OZD, s katerimi so TZO v trajnem poslovnem odnosu;

— sklepanje kupoprodajnih pogodb za izvajanje skupne komercialne politike;

— posli v zvezi skupne ekonomske propagande;

— sklepanje poslov v zvezi z vlaganji v objekte družbenega standarda;

— pristopanje k samoupravnim sporazumom in družbenim dogovorom o zadevah, ki se nanašajo na več TZO;

— sklepanje poslov za potrebe delovne skupnosti KZ.

Posamezne TZO lahko prenesejo na KZ opravljanje še drugih pravnih poslov.

Posamezne pravne posle iz tega člena lahko KZ prenese v izvrševanje delovni skupnosti SOZD v obsegu in na način, kakor bo določeno v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD.

2.6. Odgovornost — jamstvo

14. člen

Pravne posle iz 13. člena tega sporazuma sklepa KZ v svojem imenu in za račun TZO, razen za pravne posle za potrebe delovne skupnosti DO, ki jih sklepa v svojem imenu in za svoj račun v okviru plana združenih sredstev za delovno skupnost.

TZO odgovarjajo za pravne posle KZ neomejeno solidarno (n. sol. o.).

Če bodo uveljavljena jamstva po določbah prvega odstavka tega člena, morajo TZO, za katere korist so bila plačana jamstva, vrniti sredstva tistim TZO, ki so plačala jamstva.

15. člen

Za obveznosti iz poslov, ki jih sklepa TZO, odgovarja sama z vsemi svojimi sredstvi, druge TZO v sestavi KZ pa odgovarjajo neomejeno solidarno (n. sol. o.).

16. člen

KZ lahko prevzema jamstvo za pokrievanje obveznosti posameznih TZO v celoti ali do določene višine le na podlagi soglasja vseh TZO.

Obeveznosti do tretjih oseb v imenu in za račun posamezne TZO pa lahko prevzame KZ le, če jo za to pooblastijo.

2.7. Zastopanje in predstavljanje KZ in TZO

17. člen

KZ predstavlja, zastopa in za njo podpisuje direktor KZ kot individualni poslovodni organ. V njegovi odsotnosti zastopa KZ delavec na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki ga določi s sklepom zbor delegatov KZ.

18. člen

TZO zastopa in predstavlja ter zanjo podpisuje upravnik TZO (vodja TO) kot individualni poslovodni organ v vseh zadevah, razen zadev, ki so po 13. členu tega sporazuma prenesene na KZ. V odsotnosti upravnika TZO zastopa TZO delavec, ki ga določi s sklepom občni zbor.

Direktor KZ, oziroma upravnik TO lahko v svojih pooblastilih daje pooblastila drugim delavcem za zastopanje in podpisovanje KZ oziroma TZO in za opravljanje določenih pravnih dejanj za KZ, oziroma TZO.

19. člen

V statutu KZ oz. statutu TZO se podrobneje uredijo pooblastila za zastopanje in podpisovanje KZ oz. TZO.

20. člen

KZ in vse TZO v njeni sestavi ter delovno skupnost zastopa v vseh pravnih razmerjih pred sodišči, razsodišči in upravnimi organi, vodja pravne službe SOZD.

III. NALOGE IN POSLI SKUPNEGA POMENA IN ORGANIZIRANJE SKUPNIH SLUŽB KZ ZA IZVAJANJE SKUPNIH NALOG

3.1. Posli in opravila skupnega pomena

21. člen

Za uresničevanje ciljev združitve v KZ in opravljanje nalog skupnega pomena združeni kmetje in delavci organizirajo delovno skupnost skupnih služb KZ (v nadaljnjem besedilu: delovna skupnost).

TZO poverjajo delovni skupnosti naslednje naloge in opravila:

1. priprava in izdelava predlogov za programe razvoja, srednjeročnega in letne načrte,

2. proučevanje trga in programiranje — sklepanje okvirnih pogodb v prodaji in nabavi,

3. usklajevanje dela in interesov med TZO,

4. planiranje, analiziranje in statistika ter zajemanje podatkov, obdelava podatkov in obveščanje o rezultatih poslovanja,

5. opravljanje knjigovodstva, računovodstva in obračun OD, razen poslov, ki se morajo operativno opravljati v TO,

6. finančno-denarne posle prek interne banke, evidenco razpoložljivih sredstev in obveznosti,

7. vse kadrovske posle in postopke za delovno skupnost in koordiniranje teh poslov za združene TZO,

8. strokovno pomoč za organiziranje in izvajanje priprav za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito,

9. urejanje odnosov z zavarovalnicami,

10. izdajanje informativnega biltena,

11. organizacija in izvajanje novih investicij, ki se ne poverijo službi v SOZD,

12. poslovno-tehnično sodelovanje in povezovanje z drugimi DO,

13. izdelava predlogov samoupravnih splošnih aktov, če to ni poverjeno delovni skupnosti SOZD,

14. organizacija, kontrola in izvajanje varstva pri delu in varstvo okolja,

15. izvajanje notranje kontrole poslovanja in izvajanje zakonov in internih splošnih aktov,

16. programiranje ekonomske propagande, reklamnih akcij in drugih nalog na tem področju skupaj s skupno službo SOZD,

17. organizacija poslovnih in dohodkovnih razmerij med TZO v KZ in do drugih OZD, samoupravnih interesnih skupnosti, poslovnih skupnosti in podobno,

18. razvojne in tehnološke naloge in poverjanje teh nalog službam SOZD in drugim strokovnim institucijam,

19. izvajanje administrativnih postopkov za skupno disciplinsko komisijo,

20. evidenca zemljišč, geometrska dela in opravljanje pravnega prometa z zemljišči,

21. in druge zadeve, ki jih posamezne TZO posamezno poverijo skupnim službam.

Posamezne naloge, navedene v tem členu se lahko prenesejo v opravljanje delovni skupnosti SOZD v skladu s samoupravnim sporazumom o združitvi v SOZD in posebnimi sporazumi.

22. člen

Usklajevalno funkcijo opravlja delovna skupnost tako, da na podlagi podatkov, ki jih zbere sama in na podlagi predlogov TZO pripravlja predloge skupnih razvojnih in drugih dolgoročnih in kratkoročnih

programov ter s tem, da v konkretnih zadevah svetuje in omogoča najtesnejše sodelovanje med TZO v cilju uresničevanja njihovih interesov in interesov KZ kot celote.

23. člen

Tehnološki razvoj opravlja skupna strokovna služba KZ, kadar se podobne naloge pojavljajo v več TZO.

Organizacijo proizvodnje na podlagi letnih načrtov izvajajo TZO same s svojimi strokovnimi delavci.

24. člen

Skupno programiranje, planiranje, analize, statistiko ter obdelavo določenih podatkov in obveščanje opravlja delovna skupnost iz razlogov racionalnosti in usklajevanja med TZO in z namenom, da bi na tem področju čimbolj smotno koristili dosežke znanosti ter razpoložljive podatke iz internih in eksternih virov.

25. člen

Komercialno funkcijo — sklepanje okvirnih pogodb, izvaja skupna strokovna služba KZ, ki skupaj s strokovno službo SOZD tudi skrbi za propagando, skupen nastop na sejmih, razstavah, doma in tujini.

26. člen

Naloge delovne skupnosti na področju financ, računovodstva, knjigovodstva in obračuna OD so predvsem v tem, da z interno banko in drugimi partnerji sklepa finančne aranžmaje o kreditih in drugih finančnih poslih, da izvaja računovodske in knjigovodske posle za TZO, izdeluje finančne analize za TZO in KZ kot celoto, pripravljajo periodične obračune in zaključne račune za TZO in KZ. Opravlja interno kontrolo nad izvajanjem eksternih in internih finančnih predpisov oziroma materialnega in finančnega poslovanja.

27. člen

Delovna skupnost organizira kadrovske evidenco po TZO. V sodelovanju s TZO pripravlja program izobraževanja kadrov, sodeluje pri enotni ureditvi razvida del in nalog ter pri urejanju sistema nagrajevanja delavcev na podlagi enotnih načel, določenih v KZ in SOZD.

Po dogovoru s TZO in skupno strokovno službo v SOZD razporeja pripravnike in skrbi za to, da vsakemu pripravniku določi mentorja. Kadrovska služba KZ, ki je v sestavi delovne skupnosti, opravlja administrativne postopke za skupno disciplinsko komisijo. Zaradi čimbolj smotrne politike zaposlovanja delavcev v okviru KZ bo kadrovska služba KZ v dogovoru z TZO objavljala razpise in razglase de-

lovnih mest oz. prosta dela in naloge in skrbela za usklajevanje presežkov in primanjkljajev delavcev med TZO, oziroma te naloge izvajala v koordinaciji s tozadevno službo v SOZD, ko se gre za prerez-poreditev delavcev med DO in SOZD.

Na področju družbenega standarda in rekreacije skrbi za enotno izvajanje tozadevnih splošnih aktov DO in SOZD.

28. člen

Zadeve ljudske obrambe in družbene samozaščite opravlja delovna skupnost v skladu s skupnim pravilnikom v KZ in tovrstnimi nalogami, ki jih nalagajo zakon in drugi predpisi.

29. člen

Na področju varstva pri delu opravlja delovna skupnost KZ nadzor nad izvajanjem tozadevnih splošnih predpisov in predpisov TZO za posamezna delovna mesta in je odgovorna za izvajanje varstva pri delu in za pripravo internih splošnih aktov tega področja.

30. člen

Splošna služba je v okviru delovne skupnosti organizirana, da ureja splošne administrativne in pravne zadeve vseh TZO, organom KZ in TZO pa je ta služba v pomoč, kadar sprejemajo samoupravne akte in druge sklepe, pri čemer jih je dolžna opozarjati na nezakonitosti.

31. člen

V okviru delovne skupnosti so po potrebi organizirane tudi druge strokovne službe.

Posamezne naloge, ki so določene v členih 21 do 31 tega sporazuma lahko KZ, ko se bo združila v SOZD, prenese po predhodnem sklepu TZO s posebnim sporazumom v opravljanje delovni skupnosti SOZD.

32. člen

Organizacijo delovne skupnosti skupnih služb, podrobnejše naloge in pristojnosti in odgovornosti ter materialna osnova dela delovne skupnosti se uredijo v statutu KZ in posebnim samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah in obveznostih in odgovornostih.

Materialna osnova dela delovne skupnosti se oblikuje in zagotavlja po načelih svobodne menjave dela iz dohodka TZO v sestavi KZ.

Natančnejše bodo medsebojne odnose glede pogojev svobodne menjave dela in

ustvarjanja dohodka ter druge medsebojne odnose pri uresničevanju skupnih ciljev in interesov delavcev, ki opravljajo skupna dela, ter združenih kmetov in delavcev TZO v sestavi KZ urejali s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih.

Samoupravni sporazum iz prejšnjega odstavka sklepajo za TZO občni zbor TZO, za delovno skupnost pa delavski svet oz. zbor skupnosti; skupno voljo pa verificira zbor delegatov KZ. Če ni doseženo soglasje, do uskladitve interesov začasno odloči o medsebojnih odnosih zbor delegatov KZ.

33. člen

S samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih bo skladno s tem sporazumom natančneje določeno zlasti:

- vrsta del, ki jih opravlja delovna skupnost,

- osnove in merila za pridobivanje dohodka delovne skupnosti,

- pooblastila, ki jih ima delovna skupnost glede vodenja del in uporabe sredstev v zvezi z opravljanjem svojih del,

- temeljne pogoje glede strukture delovnih mest in kvalifikacijske kadrovske strukture v delovni skupnosti,

- odgovornost delovne skupnosti za opravljanje del,

- način reševanja medsebojnih sporov.

Glede pridobivanja dohodka za opravljanje svojih nalog bodo v sporazumu iz prejšnjega odstavka upoštevana naslednja načela:

1. da bo morala delovna skupnost glede na vrsto in obseg svojih nalog predlagati zboru delegatov iz KZ srednjeročne in letne programe dela in potrebnih sredstev za njihovo izvajanje,

2. da bo morala delovna skupnost ob letnem zaključnem računu predlagati pregled izvršenih del, ki so bila predlagana v planu,

3. potrebna sredstva v smislu programa iz prejšnje točke bodo TZO prispevale praviloma po dveh kriterijih:

- a) za tista dela, ki jih je mogoče neposredno meriti in ugotavljati količine del po količini opravljenih del, ovrednoteni po posebnem ceniku, ki ga sprejemata zbor delovne skupnosti in zbor delegatov KZ;

- b) za dela, ki jih ni mogoče neposredno meriti in razporediti na posamezne TZO, prispevajo TZO proporcionalno ustvarjenemu dohodku, povečanemu za obvezno amortizacijo v preteklem letu.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko zbor delegatov KZ in občni zbor TZO ob vsakoletnem sprejemanju gospodarskega plana dogovorijo za drugačno razporeditev stroškov na TZO, iz katerih se oblikuje dohodek delovne skupnosti.

34. člen

Delovno skupnost vodi delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi na delih in nalogah — pomočnik direktorja.

Delo posameznih strokovnih služb ali oddelkov znotraj delovne skupnosti vodi in organizirajo vodje služb oz. oddelkov ter so odgovorni za uspešno izvajanje nalog skupnega pomena v oddelku.

IV. DRUŽBENO EKONOMSKE OSNOVE ODNOSOV V DO

35. člen

Svoje medsebojne ekonomske in poslovne razmerja urejajo združene TZO v skladu z določili ZZZD (čl. 45—90 in 95 in po določilih tega sporazuma.

V tem delu samoupravnega sporazuma se ureja:

1. programiranje in planiranje,
2. združevanje sredstev,
3. solidarnost in vzajemna pomoč (izguba — sanacija),
4. medsebojna poslovna razmerja,
5. urejanje odnosov za pridobivanje, razporejanje in izkazovanje skupnega prihodka, skupnega dohodka in pridobivanje dohodka s svobodno menjavo dela.

36. člen

Ekonomska osnova delovanja vsake TZO sestavljajo vsa sredstva in viri sredstev, ki jih posamezna TZO ima na podlagi delitvene bilance in usklajenega sporazuma med TZO o razdelitvi sredstev in izkazana v otvoritveni bilanci na dan 1. 1. 1979.

Sporazum o medsebojni delitvi sredstev je priloga tega sporazuma.

TZO prenesajo opravljanje finančno-denarnih poslov na IB, predvsem pa naslednje posle:

1. izvrševanje plačilnega prometa,
2. devizno poslovanje,
3. najemanje in dajanje kreditov znotraj KZ in izven,
4. vodenje evidence vseh združenih sredstev,
5. organizacijo in vodenje finančno-kreditnega poslovanja,
6. in druge zadeve po samoupravnem sporazumu o ustanovitvi in združitvi v IB.

4.1. Poslovna politika, programiranje, planiranje, usklajevanje in sprejemanje planov

38. člen

Poslovno politiko, interese in cilje KZ kot celote ter posameznih TZO v njenem sestavu določajo TZO s skupnim programom razvoja ter s svojimi letnimi gospodarskimi plani, ki jih sprejemajo v skladu s skupnim programom razvoja.

S programom razvoja se določijo:

1. obseg in smer dejavnosti posameznih TZO,

2. investicijska in obratna sredstva, potrebna za razširitev, spremembo in izgradnjo novih dejavnosti,

3. potrebni kadri in sredstva za njihovo usposobitev ter sredstva stanovanjskega standarda,

4. ekonomski učinki, ki bodo doseženi ob uveljavitvi programa,

5. viri finančnih sredstev, potrebnih za izvajanje programa, in sicer po izvoru (lastna sredstva TZO, sredstva združena od drugih TZO, drugi kreditodajalci ali vlagatelji),

6. novo nastali ekonomski, tržni, finančni in drugi odnosi med TZO v zvezi z izvajanjem razvojnega programa.

Predlog razvojnega programa, letnih planov TZO in KZ kot celote pripravi strokovna služba KZ na podlagi enotne metodologije v okviru SOZD.

39. člen

S planiranjem poslovne dejavnosti načrtujejo TZO in podjetje svoj kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni razvoj v smislu skupno dogovorjene in sprejete poslovne politike.

TZO soglašajo, da bodo s svojimi gospodarskimi načrti uresničevale svoje in druge interese, usklajevale medsebojne poslovne odnose, odnose do drugih organizacij in pravnih oseb izven KZ in odnose do družbenopolitičnih skupnosti.

40. člen

TZO se obvezujejo, da bodo pri planiranju upoštevale skupno sprejete smernice, katere za vsako leto posebej sprejme zbor delegatov KZ. V smernicah morajo biti razloženi osnovni cilji, ki naj jih KZ in TZO dosežejo v določenih obdobjih.

41. člen

TZO se obvezujejo, da bodo vsako leto v roku, ki ga določi zbor delegatov KZ, sprejele svoje gospodarske načrte za naslednje leto. Na osnovi gospodarskih načrtov TZO se sestavi zbirni gospodarski načrt za celotno KZ, ki ga sprejme zbor delegatov KZ.

42. člen

Na podlagi sprejetega samoupravnega sporazuma o osnovah plana KZ sprejme

zbor delegatov ob soglasju občnih zborov TZO plan KZ z vsemi podrobnostmi.

Plan kmetijske zadruge vsebuje zlasti določanje medsebojnih pravic, obveznosti in odgovornosti združenih kmetov in delavcev temeljnih združnih organizacij, ki se nanašajo:

— na združevanje dela in sredstev družbene reprodukcije v kmetijski zadrugi;

— na program in organiziranje proizvodnje in poslovanja, poslovne stroške in realizacijo proizvodov in storitev v medsebojni odvisnosti temeljnih združnih organizacij, izvoz in uvoz, raziskovanje in uvajanje nove tehnike in tehnologije, organizacijo dela in izrabo delovnega časa, produktivnost dela in učinkovitost poslovanja;

— za pridobivanje skupnega dohodka in skupnega prihodka in njegovo razporejanje glede na udeležbo združenih kmetov in delavcev temeljnih združnih organizacij, temeljne elemente za oblikovanje cen nasproti tretjim, najemanje kreditov in kreditiranje, združevanje dela in sredstev z drugimi organizacijami združenega dela za skupno doseganje dohodka, osnove in merila za razporejanje čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke in skupno porabo združenih kmetov in delavcev, združevanje sredstev za razširitev materialne osnove dela, za rezerve, skupni riziko;

— skupne programe izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja za opravljanje proizvodnih in samoupravljaljskih funkcij, zaposlenost in zaposlovanje, razvoj in usposabljanje kadrov;

— na zagotavljanje skupnih proizvodnih programov (zagotavljanje surovin, energije in drugih potreb reprodukcije, vzdrževanje, razširjanje in izkoriščanje zmogljivosti), zagotavljanje v ta namen skupnih obratnih sredstev, ekonomičnosti in smotrnosti pri uporabi sredstev za družbeno reprodukcijo;

— na določanje osnov in meril svobodne menjave združenih kmetov in delavcev temeljnih združnih organizacij z delovno skupnostjo skupnih služb;

— na skupno reševanje stanovanjskih vprašanj, družbeno prehrano, zdravstveno varstvo, otroško varstvo, počitek, rekreacijo ter druge življenjske in delovne potrebe za osebno in skupno porabo, s uresničujo po načelih solidarnosti v KZ;

— na obveznosti do drugih organizacij ali skupnosti, s katerimi je kmetijska zadruga povezana za skupno doseganje dohodka oziroma zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb in interesov v

samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in družbenopolitičnih skupnostih;

— na zagotavljanju skupnih sredstev in drugih možnosti za uresničevanje nalog in aktivnosti na področju samozaščite in ljudske obrambe;

— na zagotavljanju varstva in izboljševanje življenjskega okolja;

— na skupno pospeševanje socialističnih samoupravnih odnosov, izpopolnjevanje dela skupnih organov in informiranje delavcev.

4.2. Združevanje sredstev — način in namen združevanja

a) Razpolaganje s sredstvi TZO

43. člen

TZO v sestavi KZ samostojno v celoti razpolagajo z družbenimi sredstvi, s katerimi gospodarijo in z dohodkom, ki ga ustvarjajo v skladu z zakonom in določili tega sporazuma.

Upoštevajoč to načelo, morajo biti tudi v primeru, ko TZO združijo svoja sredstva za namene po tem sporazumu ali po posebnem dogovoru, trajno evidentirani njihovi deleži na tako združenih sredstvih.

44. člen

TZO bodo iz svojega čistega dohodka po pokritju osebnih dohodkov in drugih zakonskih in pogodbenih obveznosti, po razdelitvi osebnih dohodkov, po izločitvi sredstev, ki jih kot dotacije za kritje izgub prispevajo drugi TO in po izločitvi sredstev za skupne rezerve ter za druge obveznosti iz ostanka dohodka, ki jih predpisuje zakon, formirale tele svoje sklade:

- a) poslovni sklad,
- b) rezervni sklad,
- c) sklad skupne porabe.

Občni zbor lahko formira tudi druge sklade, če to dovoljujejo splošni predpisi in splošni akti TZO, npr. sklad rizika, solidarnostni sklad itd.

Pri odločanju o tem, koliki del svojega čistega dohodka bodo TZO namenile za osebne dohodke in koliki del za sklade iz 1. odstavka tega člena, bodo TZO zasledovale cilje, ki bodo določeni z njihovimi razvojnimi programi in razvojnim programom KZ.

45. člen

Sredstva poslovnega sklada bodo TZO uporabljale:

1. za lastne investicije,

2. za skupna investicijska vlaganja in oročanje za dobo, daljšo od enega leta,

3. za obratna sredstva,

4. za oročanje za dobo, krajšo od enega leta.

46. člen

Sredstva rezervnega sklada uporabljajo TZO v namene, ki jih določajo zakon, družbeni dogovor in samoupravni sporazum.

Sredstva svojih rezervnih skladov lahko uporabijo TZO tudi za pokrivanje izgub drugih TZO v skladu s tem sporazumom.

47. člen

Z namenom, da bo osebna in skupna poraba v KZ urejena po enakih merilih za združene kmete in delavce v vseh TZO, bodo TZO v skladu s splošnimi sporazumi določile osnove in merila za uporabo sredstev svojih skladov skupne porabe s posebnim medsebojnim samoupravnim sporazumom ali oblikovali skupen enotni sklad skupne porabe.

V sporazumu iz prejšnjega odstavka bodo TZO določile predvsem osnove in merila glede:

1. regresov za dopuste in organizirano prehrano,
2. nagrad ob obletnicah,
3. pomoči družinam umrlih in obolenih članov,
4. plačil kolektivnega zavarovanja,
5. posebnih nagrad vajencem,
6. daril ob praznovanju in jubilejih,
7. socialne pomoči in darovi humanitarnim ustanovam,
8. drugih podobnih namenov.

Poleg osebne porabe iz prejšnjega odstavka bodo TZO s posebnim sporazumom določile tudi osnove in merila za dodeljevanje stanovanjskih kreditov, dodeljevanje in prodajo stanovanj delavcem ter za nakup manjših stanovanj.

O uporabi sredstev skupnega sklada skupne porabe odločajo organi KZ.

b) Nameni združevanja

48. člen

TZO bodo svoja prosta sredstva združevale prek Interne banke:

1. z namenom, da z združitvijo povečajo njihov učinek,

- a) zaradi skupnih vlaganj v investicije, obratna sredstva ali oročanje, pri čemer uredijo svoja medsebojna razmerja bodisi kot kreditna razmerja ali kot skupno vlaganje z udeležbo pri poslovnem uspehu,

- b) zaradi sanacije TZO, ki posluje z izgubo, pri čemer uredijo svoje razmerje do te TZO kot dotacijo ali kredit, s pravico vplivanja na izvajanje sanacijskega pro-

grama prek upniškega odbora ali skupne uprave.

Za izvajanje sanacije in pokrivanje izgub, se lahko oblikuje skupen rezervni sklad;

2. z namenom uresničevanja solidarnosti med vsemi združenimi kmeti in delavci KZ, tako da neodplačano:

a) združujejo sredstva za izgradnjo najemniških stanovanj za socialno najbolj ogrožene delavce v KZ,

b) prispevajo sorazmeren del iz sredstev svojega sklada skupne porabe — skladno s sanacijskim programom — za zagotovitev sredstev za plačilo regresa za letni dopust in regresa za prehrano za delavce TZO, ki je v sanaciji.

49. člen

Obseg skupnih vlaganj za investicije se v prvi vrsti določi s programom razvoja KZ, ki ga enakopravno sprejmejo vse TZO. S tem programom se določi, v kolikšnem delu bo določena investicija financirana iz lastnih sredstev TZO, iz sredstev, ki bodo zbrana v drugih TZO in iz sredstev, pridobljenih iz drugih virov (eksterni krediti, skupna vlaganja in podobno).

50. člen

Kadar TZO združujejo sredstva za investicije, se same, sporazumejo ali bodo sredstva združevale v obliki kreditov ali v obliki skupnega vlaganja.

Če sredstva združujejo v obliki kreditov, se TZO med seboj dogovorijo o odplačilni dobi in obrestni meri ter drugih pogojih, ki so običajni za sklenitev dolgoročnih kreditnih pogodb.

Kadar se TZO sporazumejo o skupnem vlaganju, se dogovorijo o tem, v kakšnem deležu bodo participirale na poslovnem uspehu investicije in o tem, ali in kako bodo formirale skupni poslovni organ.

Nadalje se v takem sporazumu določi doba, za katero velja skupno vlaganje, oz. kako dolgo bodo TZO vlagateljice participirale na poslovnem uspehu.

Ne glede na določbe prejšnjega člena, lahko TZO združujejo tudi tista svoja prosta sredstva, ki niso zajeta v perspektivnem planu razvoja KZ. Tudi v tem primeru veljajo za združevanje določbe prejšnjih odstavkov tega člena.

51. člen

Tudi obratna sredstva združujejo TZO v obliki dolgoročnih ali kratkoročnih kreditov ter skupnega vlaganja. Kreditne pogoje določajo TZO s pogodbo oziroma s sporazumom.

Prav tako lahko TZO združujejo tudi sredstva s svojih posebnih računov, kot so npr. devizna sredstva, rezervna sred-

stva in sredstva sklada skupne porabe.

c) Združevanje sredstev za izgradnjo stanovanj in za druge namene solidarnosti

52. člen

TZO se sporazumejo, da bodo namensko izločale sredstva za stanovanjsko graditev v skladu z zakonom, družbenimi dogovori in samoupravnim sporazumom in jih trajno združevale v skupnem skladu skupne porabe v IB. Sredstva tega sklada se ločeno evidentirajo po TZO in občinah.

53. člen

Uporabo sredstev za stanovanjsko graditev ureja pravilnik o medsebojnih razmerjih delavcev ali posebnem pravilniku. Ta pravilnik določa tudi načela, postopke in merila za dodeljevanje stanovanj in pogoje za dodeljevanje posojil za zasebno gradnjo in nakup stanovanj.

54. člen

TZO bodo namensko izločale in trajno združevale v skupni sklad skupne porabe sredstva za graditev in vzdrževanje počitniških domov in objektov rekreacije v KZ ali SOZD po programu ter po osnovah in merilih, ki jih določi organ upravljanja KZ ali SOZD v skladu s samoupravnim sporazumom.

55. člen

TZO bodo izločale sredstva za izobraževanje delavcev v skladu z gospodarskim načrtom, upoštevajoč zakonske predpise.

Del teh sredstev bodo združevale brez obveznosti vračanja na ravni KZ oziroma SOZD za financiranje izobraževalnega programa (dopolnilno izobraževanje, izredni študij, uvajanje pripravnikov in za štipendiranje).

56. člen

TZO bodo namensko izločale v skladu s samoupravnim sporazumom in združevale brez obveznosti vračanja v skupni sklad skupne porabe sredstva, s katerimi se iz skupnega vira zagotavlja: (1) solidarno vsem delavcem podjetja minimalne pravice glede regresa za dopust in za družbeno prehrano tistim TZO, ki teh sredstev nimajo, (2) potrebna sredstva za delo družbenopolitičnih organizacij v KZ in (3) za druge skupne potrebe delovne skupnosti, ki jih določijo sporazumno vse TZO.

4.3. Solidarnost in vzajemna pomoč — (izguba — sanacija)

57. člen

Z namenom doslednega izvajanja načela medsebojne solidarnosti med TZO v

okviru KZ se TZO s tem sporazumom zavazuje, da bodo tiste TZO, ki poslujejo z izgubo, v primeru, da je to ekonomsko in družbeno utemeljeno, sanirale.

Postopek za sanacijo ali likvidacijo sproži TZO, ki je zašla v izgubo ali postala nelikvidna, in sicer v roku 14 dni po datumu, ki je določen za predložitev zaključnega ali periodičnega obračuna ali pa v roku, ki je določen za sprejem gospodarskega plana TZO, če bo v gospodarskem planu predvidena izguba. Postopek se sproži pri odboru za gospodarske zadeve zbora delegatov KZ. Če prizadeta TZO ne sproži postopka iz prejšnjega odstavka, je to dolžan storiti organ iz prejšnjega odstavka sam, v roku 20 dni od ugotovitve izgube.

58. člen

Glede na pogoje, ki jih izkazuje sanacijski elaborat, katerega izdela prizadeta TZO skupaj z TZO sanatorji, se izvrši sanacija na tele načine:

- a) s skupnimi vlaganji,
- b) v obliki sanacijskih kreditov,
- c) z odpisom internih terjatev do TZO, ki je v izgubi,
- d) z dotacijami.

Če se TZO ob sprejemu sanacijskega elaborata ne sporazumeje drugače, participationalno glede na višino njihovega dela čistega dohodka, ki so ga namenile za sklade.

Ob sprejemu sanacijskega elaborata določijo TZO pogoje, pod katerimi sprejemajo sanacijo, predvsem ali sanirajo TZO z dotacijami ali s krediti in pod kakšnimi kreditnimi pogoji. Če dajejo TZO sanacijske kredite, teh praviloma ne bodo dajale pod ugodnejšimi pogoji, kot dajejo kredite za sanacijo rezervni skladi družbenopolitičnih skupnosti.

59. člen

V sanacijskem programu ali v pogodbi, sklenjeni na podlagi sanacijskega programa, TZO sanatorji oz. upniki določijo odbor, ki skupaj z organi TZO dolžnika soodloča o poslovni politiki, o organizaciji dela, o investicijah in o drugih gospodarskih ukrepih TZO dolžnika.

V odbor iz prejšnjega odstavka imenuje tri člane tudi zbor delegatov KZ izmed predstavnikov organov družbenopolitičnih organizacij v KZ. Ti člani imajo enake pravice in dolžnosti kot člani, ki jih imenujejo občni zbori TZO sanatorjev.

V sanacijskem programu oz. sanacijski pogodbi je lahko določeno, da prejmejo delavci TZO dolžnika v času izvajanja sa-

nacije nižje osebne dohodke, vendar to zmanjšanje ne more biti večje od 20 % na osnovo, ki pomeni povprečne obračunske postavke iz tabele vrednosti DM skupnega pravilnika o medsebojnih razmerjih v KZ.

TZO — prevzemniki sanacije lahko v sanacijskem programu oziroma pogodbi vežejo prevzem sanacije tudi na to:

— da se v TZO dolžniku ustanovi skupni poslovodni organ, v katerega delegirajo svoje člane,

— da se spremeni sistemizacija delovnih mest ter zasedba vodilnih delovnih mest v TZO dolžniku,

— da pri sanaciji sodelujejo tudi zainteresirane družbenopolitične skupnosti.

60. člen

V primeru, da se TZO ne sporazumeje za sanacijo v okviru KZ oziroma SOZD, se proti prizadeti TZO uvede postopek sanacije po zakonu.

4.4. Urejanje odnosov za ugotavljanje, pridobivanje, razpolaganje in izkazovanje skupnega prihodka, skupnega dohodka in pridobivanje dohodka s svobodno menjavo dela

a) Ugotavljanje celotnega prihodka

61. člen

Z ugotavljanjem in delitvijo celotnega prihodka in dohodka, se za posamezne TZO in za KZ kot celoto ugotavlja družbeno-ekonomski položaj posamezne TZO ter KZ kot celote. Ugotovitev in delitev celotnega prihodka in dohodka se za KZ kot celoto opravi dokončno z zaključnim računom, med letom pa s periodičnimi obračuni, in sicer v rokih, ki jih določa zakon. Za TZO se ugotovitev in delitev celotnega prihodka in dohodka opravi z zaključnimi računi in periodičnimi obračuni za časovna obdobja, kakor so določena z zakonskimi predpisi.

S skupnim pravilnikom o knjigovodstvu KZ se določijo zaradi pridobitve podatkov, ki so potrebni samoupravnim in izvršilnim organom KZ in TZO tudi dodatni podatki k periodičnemu obračunu in zaključnemu računom. Določijo se lahko tudi vmesni roki za obračunavanje določenih rezultatov.

62. člen

Zaradi izvajanja celotne gospodarske politike v KZ in zagotovitve enotnih meril za ugotavljanje poslovnih uspehov v posameznih TZO, kakor tudi zaradi enakkega položaja združenih kmetov in delavcev glede osebnih dohodkov in nadomestil, se TZO dogovorijo, da bodo s skupnimi splošnimi akti določale osnove in merila za:

1. vrednotenje dela oz. delovnih mest,
2. obračunavanje in izplačevanje nadomestil za osebni dohodek (redni in izredni dopust, boleznine in drugo),
3. obračunavanje in izplačevanje regresa za dopust in prehrano,
4. dnevnice, potne stroške, povračila za uporabo zasebnih vozil v službene namene, terenske dodatke in podobno,
5. zajemanje podatkov o gospodarjenju na podlagi enotnega pravilnika o knjigovodstvu in kontnega plana.

Prav tako se bodo TZO enotno ravnale po tistih pravilih, osnovah in merilih, ki bodo določena s samoupravnim sporazumom v okviru SOZD in s posebnimi samoupravnimi sporazumi, ki jih bo KZ podpisovala v imenu TZO v zvezi z urejanjem določenih vprašanj na podlagi družbenih dogovorov in posebnih predpisov.

b) Urejanje medsebojnih razmerij pri ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka

63. člen

Kadar so TZO v sestavi KZ v tehnološkem procesu v proizvodnji tako povezane, da pri proizvodnji končnega proizvoda sodeluje več TZO, bodo to sodelovanje urejale s posebnimi samoupravnimi sporazumi o ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka v skladu z 68. čl. ZZZD.

Ti sporazumi se praviloma sklepajo za obdobje srednjeročnega plana. Zbor delegatov KZ s sklepom določi temeljna izhodišča za urejanje odnosov v samoupravnih sporazumih o ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka.

64. člen

TZO, ki se ukvarjajo s prometom blaga na debelo, bodo urejale s posebnimi sporazumi razmerja o ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka s tistimi TZO v sestavi KZ in drugih OZD izven, s katerimi trajneje poslujejo v skladu s 72. in 74. čl. ZZZD.

S proizvodnimi in drugimi organizacijami, s katerimi le občasno poslujejo, se medsebojni odnosi urejajo s pogodbo.

65. člen

TZO, ki se ukvarjajo s prometom blaga na drobno, bodo urejale medsebojne odnose o ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka s TZO, v KZ oz. drugimi OZD, katerih proizvode v maloprodaji trajno prodajajo, s samoupravnimi sporazumi v skladu s 77. in 78. čl. ZZZD.

Prav tako bodo s posebnimi samoupravnimi sporazumi urejale odnose s potrošniki, organiziranimi v krajevnih skupnostih.

c) Urejanje medsebojnih razmerij pri ustvarjanju in razporejanju skupnega dohodka na podlagi združevanja dela in sredstev

66. člen

Za uresničevanje nalog in ciljev, za katere se bodo TZO sporazumele v samoupravnih sporazumih o temeljih plana, ter za zagotavljanje tekoče likvidnosti bodo TZO združevale svoja denarna sredstva. Taka združevanja bodo TZO urejale s posebnimi samoupravnimi sporazumi v skladu z 81. členom ZZZD.

Združevanje sredstev po obsegu in namenu, kakor bo opredeljeno v sporazumih in planih, bodo TZO uresničevale neposredno med seboj ali prek interne banke.

č) Urejanje medsebojnih razmerij v svobodni menjavi dela med delavci TZO in delavci delovne skupnosti KZ

67. člen

Medsebojne odnose glede pogojev svobodne menjave dela in ustvarjanja dohodka, kakor tudi druga medsebojna razmerja pri uresničevanju skupnih ciljev in interesov med delavci delovne skupnosti KZ in združenih kmetov ter delavcev TZO, se urejajo s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih v skladu z zakonom in določili tega sporazuma člen 32. in 33.

4.5. Medsebojna poslovna razmerja med TZO in KZ

68. člen

TZO se obvezujejo, da bodo v poslovanju medsebojno tesno sodelovale in pri tem upoštevale interese KZ kot celote, kakor tudi obveznosti in pravice vsake TZO v KZ, pri tem si bodo druga drugi pomagale, da bi skupno dosegle čim boljši poslovni uspeh.

Pri izvrševanju svojih dejavnosti se TZO obvezujejo v medsebojnem poslovanju in navzven vedno ravnati tako:

1. da se podrejujejo enotni poslovni politiki in skupnim koristim KZ;
2. da v poslovanju navzven zagotavljajo enoten nastop KZ;
3. da posle, ki jih opravljajo, navzven, medsebojno usklajujejo in povezujejo, da s takim ravnanjem dosežejo večje ugodnosti za KZ kot celoto;
4. da se njihovi medsebojni odnosi razvijajo na podlagi letnih gospodarskih načrtov, in po dogovorjenih ali tržnih ce-

nah, če ne morejo uresničiti ugotavljanja in delitve skupnega dohodka in rizika v skupnem poslovanju;

5. da vselej, kadar je to gospodarsko utemeljeno in možno, poteka njihovo medsebojno poslovanje brez posrednikov;

6. da samovoljno ne prevzemajo poslov, ki spadajo v dejavnost druge TZO;

7. da morda spore iz medsebojnih poslovnih odnosov reševale sporazumno ali predložile notranji arbitraži, da o njih dokončno odloči.

69. člen

Nedopustno je oviranje drugih TZO v poslovanju, še posebej pa takšno poslovanje, ki bi bilo v nasprotju z interesi drugih TZO in bi z njim povzročilo škodo ali poslovanje v nasprotju s poslovno politiko in gospodarskim načrtom KZ.

Dohodek TZO se ne more povečati s posli, ki bi zmanjšali dohodek druge TZO.

TZO, ki s svojim poslovanjem povzroči škodo drugi, mora le-to povrniti.

70. člen

Osnovna medsebojna poslovna razmerja in obveznosti se vzpostavijo z letnim gospodarskim načrtom.

TZO so dolžne pri načrtovanju proizvodnje in poslovanju upoštevati medsebojne potrebe.

TZO so dolžne s pismenimi pogodbami urediti medsebojne poslovne odnose, ki izvirajo iz gospodarskega načrta, če le-ti niso dovolj določeni z njimi ali z internimi določili o medsebojnem poslovanju. To se nanaša zlasti na količino, kakovost in dinamiko dobav, cene in pogoje plačila.

71. člen

TZO so dolžne izvršiti obveznosti, ki izvirajo iz gospodarskega načrta, razen, če tega ne prepreči višja sila ali se ne sporazumejo drugače.

Neizvršitev obveznosti po gospodarskem načrtu ali po pogodbi daje drugi TZO pravico, da terja odškodnino od TZO, ki jih ni izvršila, če je zaradi tega utrpela škodo, razen če je neizvršitev obveznosti posledica višje sile.

V. MEDSEBOJNA RAZMERJA DELAVCEV V DO

5.1. Urejanje medsebojnih razmerij glede zaposlovanja (180. čl. ZZZ)

72. člen

Zadeve iz medsebojnih razmerij v združenem delu bodo delavci v TZO ure-

jali s posebnim splošnim aktom skladno z zakonom.

Za tiste zadeve iz področja medsebojnih razmerij v združenem delu, za katere je v tem sporazumu o združitvi določeno, da bodo TZO določile skupne osnove in merila, bodo TZO sklenile še poseben samoupravní sporazum.

73. člen

V cilju izvajanja medsebojne solidarnosti se TZO s tem sporazumom dogovorijo, da so njihovi delavci dolžni delati v drugi temeljni združni organizaciji, oziroma je druga temeljna združna organizacija v okviru svojih možnosti dolžna te delavce sprejeti, v naslednjih primerih:

1. kadar zaradi izjemnih ali drugih okoliščin v drugi temeljni združni organizaciji preti nevarnost premoženja TZO ali nevarnost za zdravje delavcev, pa take nevarnosti ne more odkloniti s svojimi delavci;

2. kadar TZO svojih delavcev zaradi časnega zmanjšanja obsega dela ne more sama ustrezno zaposliti, v drugi TZO pa primanjkuje delovne sile;

3. kadar zaradi modernizacije ali drugih razlogov v določeni TZO nastane potreba po zmanjšanju števila delavcev;

4. v primeru likvidacije ene TZO.

V primerih iz točke 1. in 2. prejšnjega odstavka je razporeditev na delo v drugo TZO začasna, dokler trajajo omenjene okoliščine. V teh primerih ostanejo delavci v delovnem razmerju v svoji matični TZO.

V primerih iz točke 3. in 4. prejšnjega odstavka je prerazporeditev trajna.

74. člen

O razporeditvi delavcev v primeru iz prve točke prejšnjega člena odloča direktor KZ.

V primerih iz točke 2., 3. in 4. prejšnjega člena odločajo o razporeditvi sporazumno pristojni organi obeh TZO.

75. člen

TZO se s tem sporazumom zavezujejo, da bodo v primerih, ko želi delavec ene TZO skleniti delovno razmerje v drugi TZO, o tem sporazumno odločali pristojni organi obeh TZO.

5.2. Sporazumi o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in osebnih dohodkov

76. člen

TZO se dogovorimo, da bomo s posebnimi sporazumi v skladu z zakonom, družbenimi dogovori, temelji skupnih planov in drugimi splošnimi predpisi, sklepalí

med seboj v okviru KZ samoupravne sporazume o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in osebnih dohodkov, oziroma sprejemali skupne splošne akte za ureditev teh razmerij.

77. člen

V sporazumih, oziroma splošnih aktih iz prejšnjega člena bomo urejali zlasti:

1. skupne osnove in merila, po katerih bomo glede na doseženo produktivnost s tekočim in minulim delom skladno z določili o temeljnih skupnih planov razporejali čisti dohodek;

2. splošne osnove in merila, po katerih bomo razporejali sredstva za osebne dohodke na posamezne delavce glede na njihov osebni prispevek in rezultate dela;

3. urejali splošne osnove in merila za določanje nadomestil iz osebnih dohodkov in drugih osebnih izdatkov;

4. urejali druge splošne osnove in merila ter druge zadeve za pospeševanje sistema delitve osebnih dohodkov po delovnem prispevku v tekočem delu in rezultatih gospodarjenja z minulim delom, za pospeševanje inventivne dejavnosti itd.;

5. urejali osnove in merila za izvajanje solidarnosti za kritje osebnih dohodkov in sredstev za osebno porabo delavcem tistih TZO, ki iz objektivnih razlogov teh sredstev v dogovorjeni višini ne bi mogle kriti iz svojega ustvarjenega dohodka.

5.3. Skupna disciplinska komisija

78. člen

TZO se dogovorijo, da imajo v DO skupno disciplinsko komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti ali drugih kršitev delovne discipline, ugotavljanje odgovornosti in izrekanje ukrepov zaradi teh kršitev.

Skupna disciplinska komisija lahko odloča tudi o povrnitvi škode, ali da pobudo za odškodninski postopek, če je s kršitvijo delovne obveznosti oziroma delovne discipline, nastala škoda.

79. člen

Sestav skupne disciplinske komisije, izvolitev in postopek, se določi v statutu KZ v skladu z zakonom. Disciplinska komisija vodi disciplinski postopek in izreka ukrepe po postopku, ki je določen v splošnem aktu TZO, ki ureja medsebojna razmerja v skladu z zakonom.

VI. SAMOUPRAVNI ORGANI IN DRUGI ORGANI KZ

80. člen

Samoupravljanje in svoje družbeno-ekonomske odnose v KZ uresničujejo

združeni kmetje in delavci enakopravno in v vzajemni odgovornosti z vsemi združenimi kmeti in delavci združeni v TZO, z odločanjem na zborih kmetov in delavcev, z referendumom in drugimi oblikami osebnega izjavljanja, po svojih delegatih v zboru delegatov KZ in drugih skupnih organih upravljanja ter z nadzorstvom nad izpolnjevanjem sklepov in nad delom organov in služb v KZ. Da bi mogli uresničevati svoje samoupravne pravice, se mora združeni kmet in delavec redno obveščati o poslovanju, materialnem in finančnem stanju, o ugotavljanju in delitvi dohodka, o uporabi sredstev, izvrševanju sklepov organov upravljanja in drugih vprašanjih, ki so pomembna za odločanje in nadzorstvo v KZ.

81. člen

Za upravljanje skupnih zadev v KZ poverjajo delavci naslednjim skupnim organom samoupravljanja:

1. zbor delegatov KZ,
2. izvršilnim odborom zbora delegatov KZ,
3. odboru samoupravne delavske kontrole,
4. poslovodnemu organu.

6.1. Zbor delegatov KZ

82. člen

Zbor delegatov je organ upravljanja za odločanje, sporazumevanje, dogovarjanje in usklajevanje stališč med TZO v zadevah skupnega pomena.

83. člen

Zbor delegatov KZ sestavljajo delegati vseh TZO in delovne skupnosti.

Zbor delegatov KZ šteje 17 članov.

Delegati v zboru delegatov se volijo sorazmerno številu združenih kmetov in delavcev v TZO in delovni skupnosti s tem, da ima vsaka TZO in delovna skupnost najmanj dva delegata. Število delegatov iz posamezne TZO in delovne skupnosti določi zbor delegatov, ki sprejme sklep o razpisu volitev.

Način volitev in odpoklic delegatov se določa s statutom TZO in delovne skupnosti.

84. člen

Mandatna doba delegatov v zboru delegatov traja dve leti. Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen v zbor delegatov KZ.

Individualni poslovodni organi TZO in KZ ter delavci na delih in nalogah s po-

sebnimi pooblastili in odgovornostmi KZ ne morejo biti izvoljeni v delavski svet KZ.

85. člen

Zbor delegatov ima naslednje pristojnosti:

1. določa predlog statuta KZ;
2. sprejema samoupravne splošne akte KZ, za katere je pooblaščen po tem sporazumu;
3. določa predlog samoupravnega sporazuma o osnovah plana KZ;
4. sprejema plan KZ;
5. sprejema plane in programe s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite;
6. določa poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje ter ukrepe za izvajanje plana;
7. imenuje in razrešuje izvršilne organe in poslovodni organ KZ;
8. daje smernice in navodila izvršilnim organom in poslovodnem organu KZ ter nadzoruje njihovo delo;
9. sprejema zbirne periodične in zaključni račun KZ;
10. na podlagi sklepov zborov kmetov in delavcev TO, s katerimi so se izrekli, da pristopajo k splošnim samoupravnim sporazumom v okviru KZ kot celote, sklepa take sporazume ali včlanjenja v določene interesne skupnosti;
11. sprejema samoupravne sporazume o pristopu KZ v poslovno združenje in interesne skupnosti s področja gospodarstva;
12. usklajuje letne gospodarske plane TZO in na podlagi njih sprejema letni gospodarski plan KZ;
13. verificira razvojni program KZ, ki je bil sprejet na zborih kmetov in delavcev TZO in po potrebi izdaja predpise za njegovo izvajanje;
14. odloča o najemanju in dajanju dolgoročnih in kratkoročnih kreditov v mejah razvojnega programa in letnega plana;
15. predlaga združevanje sredstev za skupne investicije;
16. odloča o namenski uporabi združenih sredstev za skupne investicije, skupno porabo in družbeni standard;
17. varuje zakonitost poslovanja in spoštovanja načel o gospodarjenju in delitvi po splošnih aktih KZ in določbah programa razvoja in letnega gospodarskega načrta ter ima v taki zadevi pravico sprožiti postopek za zadržanje takega sklepa občnega zbora TZO;
18. sprejema stališča in priporočila o sodelovanju TZO v vprašanjih medsebojnih ekonomskih in drugih odnosov;

19. sprejema skupne sanacijske programe za KZ in predlaga uvedbo in sprejem sanacije za TZO v sestavi KZ;

20. odloča o spremembi firme in sedeža KZ,

21. sklepa sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih z delovno skupnostjo KZ;

22. Odloča o drugih zadevah, ki so mu prepuščene v pristojnost in s tem sporazumom, statutom KZ in drugimi samoupravnimi splošnimi akti ter o zadevah, o katerih mora odločati po zakonu.

86. člen

Zbor delegatov KZ odloča o vseh zadevah, ki spadajo v njegovo pristojnost, z javnim glasovanjem.

Sklep zbora delegatov KZ je veljavno sprejet, če je za njega glasovalo več kot polovica vseh delegatov, razen v primerih, kadar zakon, ta sporazum ali drugi splošni akt določa drugačno večino. Glasovanje vsakega delegata v zboru delegatov KZ se evidentira v zapisniku.

Soglasno odloča zbor delegatov o vprašanjih po točki 1, 4, 6, 10, 11, 16, 19 in 21 prejšnjega člena. Pri odločanju o teh vprašanjih ima delegacija vsake TZO en glas. Kadar zbor delegatov KZ odloča o vprašanjih, ki se nanašajo na ustvarjanje materialnih obveznosti za TZO, mora delegat glasovati v skladu s stališčem, ki so ga zavzeli združeni kmetje in delavci oziroma občni zbor TZO, katere delegat je. Če zbor delegatov KZ odloča o vprašanjih, o katerih se združeni kmetje in delavci osebno izjavljajo v TZO, sprejema svoj sklep v soglasju z vsako TZO tako, da ima vsaka delegacija en sam glas.

87. člen

Če v zadevah, v katerih je v smislu določb tega sporazuma, zakona ali drugih predpisov potrebna soglasna odločitev zbora delegatov KZ ni bilo doseženo soglasje, se o tem vprašanju izvede usklajevalni postopek.

Usklajevalni postopek iz prejšnjega odstavka se izvede tako, da določi zbor delegatov posebno usklajevalno komisijo, v katero imenuje najmanj polovico iz delegatov zborov delegatov, ostale člane pa lahko imenuje izmed drugih delavcev, predvsem strokovnjake za sporno področje in predstavnike družbenopolitičnih organizacij. Komisija iz prejšnjega odstavka prouči sporni predlog ter pripravi nov predlog ali poda obširnejšo obrazložitev prvotnega predloga.

Kadar gre za sporno vprašanje, o katerem so predhodno razpravljali združeni kmetje in delavci v TZO, mora komisija svoj nov predlog oziroma dodatno ob-

razložitev posredovati združenim kmetom in delavcem vseh TZO.

Če tudi po usklajevalnem postopku ne pride do soglasja, zadeva pa je tako pomembna, da bi zaradi nesprejetega akta ali sklepa lahko nastala za KZ večja škoda ali motnje v poslovanju, mora poslovodni organ KZ zadevo predložiti v reševanje pristojnim organom družbenopolitične skupnosti.

6.2. Izvršilni organi zbora delegatov in pristojnosti

88. člen

Zbor delegatov KZ ima naslednje izvršilne organe:

1. Odbor za gospodarske zadeve (za področje razvoja, planiranja ter za gospodarske in finančne zadeve).

2. Odbor za medsebojna razmerja (za področje medsebojnih razmerij, zaposlovanja, za poenotenje sistemizacije in ovrednotenje del in nalog, stimulativnega nagrajevanja in družbenega standarda).

3. Komisijo za varstvo pri delu.

4. Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Posamezni odbori lahko za izvajanje svojih pristojnosti za posamezna področja dela imenujejo posebne komisije.

89. člen

Člane izvršilnih odborov iz točke 1., 2. in 3. prejšnjega člena, imenuje zbor delegatov izmed združenih kmetov in delavcev, ki jih predlagajo TZO in delovna skupnost.

Vsaka TZO in delovna skupnost ima najmanj enega člana in namestnika v izvršilnem organu.

Število članov izvršilnih organov določijo delavski svet.

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito šteje 9 članov. Imenuje ga zbor delegatov. V njega so lahko imenovani tudi individualni poslovodni organi in delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Mandat članov izvršilnih odborov je dve leti. Posamezni član je lahko dvakrat zaporedoma voljen za člana izvršilnega organa.

90. člen

Odbor za gospodarske zadeve ima naslednje pristojnosti:

1. predlaga predloge poslovne politike KZ;

2. pripravi predlog razvojnega programa KZ na podlagi analiz strokovnih služb;

3. izdaja ukrepe za izvajanje programa razvoja KZ pri čemer te ukrepe usklajuje z vsemi TZO;

4. izdaja strokovnim službam navodila in smernice za njihovo delo, predvsem glede proučevanja podatkov in pojavov v KZ in izven nje, ki so pomembni za dolgoročno programiranje in ukrepanje;

5. odgovarja za skladnost letnih gospodarskih planov z dolgoročnim programom razvoja KZ in za njihovo izvajanje. V tej zvezi izdaja potrebne ukrepe, ki so pomembni za vse TZO;

6. izdaja na podlagi predlogov in podatkov ustreznih strokovnih služb organizacijsko in tehnična navodila in poslovniške za taka področja dela, ki jih je iz razlogov racionalnosti in smotrnosti treba enotno urejati za celotno KZ;

7. sprejema in izvaja ukrepe za zagotovitev likvidnosti KZ;

8. izvaja združevanja sredstev z drugimi organizacijami skladno s programom, planom in poslovno politiko KZ;

9. sproži sanacijski postopek, če tega ne stori prizadeta TZO in spremlja izvajanje sanacijskih programov ter po potrebi predlaga dodatne ukrepe;

10. predlaga zboru delegatov KZ gospodarsko utemeljene integracije na podlagi proučitve in stališč TZO;

11. obravnava in analizira zaključni račun KZ ter ga predlaga v sprejem zboru delegatov KZ;

12. obravnava in analizira rezultate poslovanja po periodičnih obračunih TZO in v zvezi s tem zavzema stališča in predloge;

13. usklajuje in obravnava problematiko skupnega komercialnega poslovanja za TZO in KZ;

14. predlaga zboru delegatov KZ ukrepe proti tistim TZO, ki ne izvršujejo gospodarskih in finančnih obveznosti, sprejetih po tem sporazumu, programu razvoja KZ in gospodarskem planu KZ;

15. predlaga osnutke pravilnikov in poslovnikov za urejanje organizacijskih, gospodarskih in finančnih vprašanj, za katera je pristojen zbor delegatov KZ;

16. pripravlja predloge prihodkovnih odnosov med TZO, ki sodelujejo pri proizvodnji istega proizvoda med TZO proizvodnje in prometnimi OZD, o združevanju dela in sredstev za pridobivanje skupnega dohodka in svobodni menjavi dela med TZO in delovno skupnostjo;

17. za izvajanje določenih nalog posameznih področij dela lahko imenuje posebne komisije;

18. predlaga zboru delegatov KZ, ko razpisuje dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, naloge in smotre, v skladu z razvojnim pro-

gramom, ki bi jih naj dosegli v času svojega mandata in preverja izpolnjevanje nalog in smotrov delavcev na teh delovnih mestih;

19. skupno s strokovno službo SOZD pripravlja predlog programa ekonomske propagande in nastopov na sejmih za TZO in KZ kot celoto, vključno s potrebnimi finančnimi sredstvi;

20. o svojem delu poroča zboru delegatov KZ;

21. opravlja še druge naloge, določene z zakonom, tem sporazumom in drugimi splošnimi akti KZ.

91. člen

Odbor za medsebojna razmerja ima naslednje pristojnosti:

- odloča o prerazporeditvi delavcev med TZO in delovno skupnostjo v KZ;

- sprejema predloge splošnih aktov za urejanje medsebojnih delovnih razmerij, v TZO in KZ in organizira javno razpravo in predlaga pristojnim organom v sprejem;

- obravnava in predlaga ukrepe s področja informiranja ter predlaga zboru kooperantov skupen pravilnik o informiranju in poslovni tajnosti;

- spremlja razvoj sistema nagrajevanja, predlaga enotne osnove za delitev dohodka, čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke;

- predlaga in spremlja sistem enotnih osnov za vrednotenje del in nalog ter predlaga tozadevne skupne akte (skupen razvid — sistemizacija);

- predlaga srednjeročni in letni program izobraževanja, ki ga sprejme po predhodnem soglasju občnega zbora TZO zbor delegatov KZ;

- izvaja program izobraževanja, odloča o podelitvi štipendije, statusu izrednih študentov, izobraževanju ob delu, pripravnikov in učencev v gospodarstvu;

- spremlja in predlaga delavskemu svetu program stanovanjske izgradnje in program rekreacije;

- odloča o dodelitvi najemniških stanovanj, posojil za zasebno gradnjo in druge zadeve iz tega področja;

- predlaga program oblikovanja skupnega sklada skupne porabe in odloča o uporabi v okviru združenih sredstev;

- opravlja še druge naloge, za katere je pristojen po samoupravnih splošnih aktih KZ ali po sklepu delegatov KZ.

92. člen

Komisija za varstvo pri delu ima naslednje pristojnosti:

- obravnava problematiko varstva pri

delu v KZ s stališča skupne službe varstva pri delu in predlaga tozadevne ukreke TZO;

- analizira pogostejše pojave nesreč pri delu, poklicnega obolenja, izostanke zaradi bolezni in predlaga ukrepe;

- pripravlja samoupravne splošne akte iz področja varstva pri delu;

- in druge zadeve za pospeševanje varstva pri delu.

93. člen

Naloge in pristojnosti odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito so določene v posebnem poglavju tega sporazuma.

6.3. Samoupravna delavska kontrola

94. člen

Združeni kmetje in delavci v KZ uresničujejo samoupravno kontrolo za varstvo pravic neposredno, po organih upravljanja in po posebnem organu samoupravne delavske kontrole. Na ravni KZ se oblikuje nadzorni odbor KZ, ki je organ od združenih kmetov in delavcev v KZ.

95. člen

Nadzorni odbor sestavljajo delegati vseh TZO, ki jih izvolijo na predlog družbenopolitičnih organizacij. V nadzornem odboru ima vsaka TZO in delovna skupnost po enega delegata.

Mandat članov nadzornega odbora traja dve leti. Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen v nadzorni odbor. Za člana nadzornega odbora ne more biti izvoljen delavec, ki opravlja funkcijo poslovodnega organa ali delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

96. člen

Nadzorni odbor KZ nadzoruje:

1. izvajanje statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov KZ;

2. izvajanje sklepov, organov upravljanja, izvršilnih organov in poslovodnega organa ter usklajenost njihovih aktov in odločitev s samoupravnimi pravicami, dolžnostmi in interesi združenih kmetov in delavcev;

3. uresničevanje samoupravljalških dolžnosti organov KZ;

4. odgovorno ter družbeno gospodarsko smotрно uporabo in razpolaganje družbenih sredstev in združenih sredstev kmetov in razpolaganje z njimi;

5. uporabo načela delitve po delu pri razporejanju čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke;

6. obveščanje združenih kmetov in delavcev o vprašanjih, ki so pomembna za odločanje in kontrolo v KZ;

7. uresničevanje drugih samoupravnih pravic, dolžnosti in interesov združenih kmetov in delavcev, ki jih narekujejo praktične potrebe.

97. člen

Nadzorni odbor ima pravico za izvajanje svojih nalog zahtevati podatke od vseh strokovnih služb in organov KZ in TZO.

Pri uresničevanju svojih pravic in dolžnosti se lahko obrača na organe, ki so po zakonu pristojni za nadzorstvo nad zakonitostjo dela organizacij združenega dela ter na sindikat in z njimi sodeluje.

Nadzorni odbor lahko poveri ugotavljanje posameznih dejstev, ki imajo pomen za uresničevanje njegove funkcije, ustreznim strokovnjakom izven KZ.

98. člen

Če nadzorni odbor pri svojem delu ugotovi nepravilnosti, zahteva od pristojnega organa KZ oziroma TZO, da nepravilnosti v čim krajšem času odpravi.

O najdenih in ugotovljenih nepravilnostih obvešča nadzorni odbor pristojne organe v TZO in KZ ter poslovodne organe.

O vseh primerih pa je nadzorni odbor dolžan obvestiti organe družbenopolitičnih organizacij v TZO oziroma KZ, kjer so ugotovljene pomanjkljivosti.

Podrobnosti o delu nadzornega odbora so določene v statutu ali posebnem pravilniku.

6.4. Poslovodni organ KZ

98. člen

Individualni poslovodni organ KZ je direktor.

Direktorja KZ imenuje in razrešuje zbor delegatov KZ na predlog komisije, ki jo imenuje zbor delegatov KZ, skladno z veljavnimi zakonskimi predpisi.

Direktor se imenuje za dobo štirih let in je lahko po preteku te dobe ponovno imenovan.

100. člen

Direktor KZ mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo, agronomske, ekonomske ali pravne ali organizacijske smeri;

2. da ima tri oziroma pet let delovnih izkušenj na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi ali na drugih odgovornih delih in nalogah;

3. sposobnost vodenja in koordiniranja;

4. da ima ustrezne moralnopolitične kvalitete, ki se izražajo v pozitivnem odnosu do samoupravne družbene ureditve ter sposobnosti za razvijanje samoupravnih odnosov, v razvitem čutu odgovorno-

sti do dela in delovnih ljudi in v osebni poštenosti.

101. člen

V odsotnosti direktorja KZ ga nadomešča delavec, ki ga določi zbor delegatov KZ izmed delavcev, na delih in nalogah, ki imajo posebna pooblastila in odgovornosti in drugih vodilnih delavcev.

102. člen

Direktor KZ ima naslednje pristojnosti:

1. pripravlja in predlaga načela enotne poslovne politike v KZ;

2. koordinira delo poslovnih organov TZO v okviru zadev, ki se opravljajo v kmetijski zadrugi, v skladu z zakonom in tem sporazumom;

3. skrbi za zakonitost poslovanja KZ;

4. sklepa pravne posle, ki so v skladu s tem sporazumom in drugimi splošnimi akti, prenešeni v pristojnost KZ;

5. odreja naloge strokovnim službam KZ in TZO, ki so potrebne za izvrševanje programa, plana in drugih aktivnosti KZ in niso natančneje opredeljene v samoupravnih aktih in drugih predpisih;

6. izvaja sklepe zborov delegatov in kolektivnih izvršilnih organov,

7. poroča zboru delegatov KZ o delu KZ in o svojem delu, kolikor niso za poročanje o posameznih zadevah zadolženi drugi vodilni delavci in predstavniki izvršilnih organov;

8. predlaga ukrepe za izvajanje skupaj sprejetih programov in planov;

9. izdaja ukrepe v zvezi z ljudsko obrambo in družbeno samozaščito;

10. predlaga uvedbo disciplinskega postopka proti delavcem na vodilnih delovnih mestih KZ;

11. ima pravico sklicati zbor delegatov KZ ali občni zbor TZO, če tega na njegov predlog ne stori predsednik tega organa ali upravnik TZO;

12. opozori zbor delegatov KZ in občni zbor TZO, da individualni poslovodni organ TZO nadzira izvršitev akta, ki je v nasprotju z zakonom in samoupravnim sporazumom o združitvi ter v tej zvezi ukrepa skladno z zakonom;

13. ima druge pravice in obveznosti, ki jih določa zakon ali samoupravni akti KZ.

103. člen

Direktor KZ je lahko razrešen še pred potekom mandatne dobe v primerih, določenih v zakonu (520. čl. ZZZ) in po postopku, ki je določen v statutu KZ v skladu z zakonom.

6.6. Kolegij KZ — posvetovalni organ direktorja

104. člen

Za usklajeno izvajanje poslovnih funkcij KZ in TZO skrbi skupaj z direktorjem kolegij KZ kot posvetovalni organ direktorja KZ.

Kolegij sestavljajo poleg direktorja KZ delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi (vodilni delavci) KZ in upravniki vseh TZO.

Kolegij sklicuje in vodi direktor KZ.

105. člen

Delovna mesta, na katerih imajo delavci pri opravljanju zadev skupnega pomena posebne pravice in odgovornosti (vodilna delovna mesta KZ) in naloge ter pristojnosti delavcev, ki so imenovani na ta delovna mesta, so določena v statutu KZ. Delavce na vodilna delovna mesta KZ imenuje zbor delegatov KZ po postopku, ki je določen v splošnem aktu o medsebojnih razmerjih v združenem delu.

Glede razrešitve teh delavcev pred potekom mandatne dobe veljajo določbe 103. člena tega sporazuma.

VII. PRAVICE IN OBVEZNOSTI DELEGATOV IN NJIHOVA ODGOVORNOST

106. člen

Delegati v KZ in TZO, ki zastopajo interese združenih kmetov in delavcev v organih znotraj teh organizacij in izven njih, delajo po smernicah združenih kmetov in delavcev, ki so jih izvolili in so jim za svoje delo odgovorni.

Skladno z odgovornostjo iz 1. odstavka tega člena so dolžni delegati delovati zavzeto in pošteno ter zastopati koristi TZO tako, da se pravilno usklajujejo njeni posebni interesi z interesi drugih TZO, interese KZ kot celote pa z interesi družbene skupnosti.

107. člen

Delegati v KZ in TZO so osebno in materialno odgovorni za sklepe, ki so jih kljub opozorilu pristojnega organa (nadzornega odbora, družbeni pravobranilec samoupravljanja, služba družbenega knjigovodstva, inšpekcijski organi, ipd.) sprejeli mimo svojih pooblastil.

Materialna odgovornost in druge vrste odgovornosti ter pogoje za to odgovornost urejajo zakon in samoupravni akti KZ in TZO.

VIII. REŠEVANJE SPOROV — NOTRANJA ARBITRAŽA

108. člen

TZO bodo medsebojne spore reševale sporazumno. Če sporazum ni mogoč, se za reševanje spora ustanovi notranja arbitražna.

TZO se sporazumejo, da notranja arbitražna rešuje spore v zvezi s samoupravnim sporazumom o združevanju, spore v zvezi s statusnimi vprašanji, spore nastale iz medsebojnih poslovnih razmerij, spore za katere so se same odločile, da o njih odloča arbitražna.

Notranja arbitražna KZ je sestavljena iz arbitrov.

Vsaka TZO v sporu imenuje 2 člana.

Arbitri določijo predsednika, ki je praviloma priznan strokovnjak za sporna vprašanja.

Za postopek pred arbitražo se smiselno uporabljajo načela zakona o pravnem postopku. Postopek in način dela arbitražne podrobneje ureja poseben splošni akt.

Določbe o notranji arbitraži so podrobneje razčlenjene v statutu KZ. Administrativne posle za notranjo arbitražo vodi pravna služba SOZD.

IX. ODGOVORNOST ZA NEIZPOLNJEVANJE SPORAZUMA O ZDRUŽITVI

109. člen

Proti TZO, ki ne izpolnjuje obveznosti po tem sporazumu, predlaga zbor delegatov KZ njenim združenim kmetom in delavcem, da izvedejo enega naslednjih ukrepov:

- postopek za ugotavljanje disciplinske in materialne odgovornosti,
- razrešitev poslovnih organov,
- odpoklic delegatov oziroma razrešitev organov upravljanja in razpis novih volitev.

Sklep o tem sprejme zbor delegatov KZ na predlog nadzornega odbora z večino glasov.

Sklep zbora delegatov mora delovna skupnost prizadete TZO obravnavati ter zavzeti do njega svoja stališča.

Če članica predlaganih ukrepov ne izvrši, se lahko začne postopek za izločitev iz KZ.

X. IZLOČITEV TZO IZ SESTAVA KZ IN PRISTOPANJE

110. člen

Združeni kmetje in delavci TZO imajo pravico temeljno zadružno organizacijo v

kateri delajo, izločiti iz sestave KZ v skladu z zakonom in tem sporazumom.

Združeni kmetje in delavci ne morejo svoje temeljne zadrufne organizacije izločiti iz sestava KZ, če bo to v nasprotju z družbenim interesom bistveno otežilo ali onemogočilo delo drugim temeljnim zadrufnim organizacijam v sestavi KZ.

Steje se, da izločitev po prejšnjem odstavku tega člena bistveno otežuje ali onemogoča delo drugim temeljnim zadrufnim organizacijam, če se s tem prekinja ali krni medsebojno povezan delovni proces, oziroma proces proizvodnje in če je s tem bistveno zmanjšana možnost za pridobivanje dohodka v drugih temeljnih zadrufnih organizacijah KZ, temeljna zadrufna organizacija, ki se izloči, pa ne dosega večje produktivnosti dela, s katero bi bilo nadomeščeno to zmanjšanje.

111. člen

Sklep o izločitvi temeljne zadrufne organizacije iz sestave KZ sprejmejo združeni kmetje in delavci te TZO z referendumom.

112. člen

TZO, ki se izloča iz sestave KZ, mora sklep o izločitvi v 8 dneh od njegovega sprejetja poslati vsem TZO v sestavi KZ in zboru delegatov KZ. TZO oz. pooblaščen organi, ki so mnenja, da za izločitev TZO iz sestave KZ ni predpisanih pogojev iz čl. 110 tega sporazuma, lahko v 30 dneh od dneva vročitve sklepa o izločitvi, začnejo spor pred sodiščem združenega dela.

113. člen

Sklep o izločitvi TZO postane veljaven, ko poteče 30 dni od dneva, ko je bil vročen drugim TZO v sestavi KZ, če pa je bil začel spor glede tega, ali so pogoji za izločitev podani, pa z dnem, ko o tem, da so pogoji utemeljeni pravnomočno odloči sodišče združenega dela.

114. člen

TZO, ki se izloči iz sestave KZ, je dolžna do veljavnosti sklepa o njeni izločitvi sporazumno z drugimi TZO in KZ kot celoto urediti način in pogoje za izvršitev medsebojnih pravic in obveznosti, ki so nastale do izločitve, kakor tudi druga vprašanja povrnitve z izločitvijo nastale škode.

Dokler niso sporazumno oziroma pravnomočno urejena razmerja iz prvega odstavka tega člena, se TZO ne more izločiti iz sestave KZ.

115. člen

Druge TZO ali TOZD lahko pristopijo — se združijo v to kmetijsko zadrugo, če z večino vseh delavcev sprejmejo ta spo-

razum in, če s pristopom soglašajo vse TZO v KZ, o čemer odločijo združeni kmetje in delavci na referendumu. Preden odločajo združeni kmetje in delavci o pristopu druge TZO oz. TOZD, morajo na zbore obravnavati elaborat o ekonomski upravičenosti združitve.

XI. LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

116. člen

Splošna ljudska obramba je oblika in vsebina obrambne organiziranosti socialistične samoupravne družbene skupnosti, ki temelji na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, ki so tudi nosilci ljudske obrambe. Osnova za krepitev ljudske obrambe in njene učinkovitosti je družbena samozaščita kot najširši sistem za preprečevanje vseh oblik delovanja, usmerjenega na izpodkopavanje ustavne ureditve in temeljnih vrednot samoupravnega socializma.

117. člen

TZO v okviru svojih razvojnih načrtov oziroma programov dela določijo tudi načrt izvajanja obrambnih priprav, ki vsebujejo ukrepe za zagotovitev materialnih sredstev ter energetskih in drugih virov, ki so TZO potrebni za izvršitev nalog ljudske obrambe in družbene samozaščite.

118. člen

TZO morajo svoje obrambne načrte usklajevati z obrambnim načrtom občine, ter pri izdelavi in izvajanju teh načrtov sodelovati.

119. člen

Za neposredno izvrševanje nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite se v vseh TZO na ravni KZ ustanovi odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

120. člen

Sestavo, naloge in pristojnosti odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v TZO, določijo TZO v svojih statutih, skladno z zakonom.

121. člen

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito na ravni KZ ustanovi zbor delegatov KZ kot svoj izvršilni organ za izvajanje skupnih nalog s področja ljud-

ske obrambe in družbene samozaščite. V odboru za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito na ravni KZ ima vsaka TZO in delovna skupnost po enega predstavnika, ki ga na predlog občnega zbora TZO imenuje zbor delegatov KZ za dobo dveh let in to takrat, ko se konstituira.

122. člen

Skupne naloge s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite v KZ so:

1. sprejemanje obrambnih načrtov in načrtov civilne zaščite za KZ, priprava istih za TZO ter sodelovanje in usklajevanje teh načrtov s pristojnimi občinskimi organi;

2. pomoč pri organiziranju narodne zaščite in enot civilne zaščite v TZO in druge naloge, ki jih določa zakon s tega področja.

123. člen

Naloge in pristojnosti TZO, KZ in njihovih organov združenih kmetov in delavcev s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite, se natančneje uredijo v skupnem pravilniku o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.

XII. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE KZ

124. člen

Združeni kmetje in delavci se s sprejemom tega samoupravnega sporazuma tudi zavezujejo, da bodo kot člani družbenopolitičnih organizacij, ki delujejo v okviru KZ vedno delovali skladno s statuti in pravili teh organizacij, predvsem pa se bodo v teh organizacijah zavzemali za enotnost KZ in za njen skladni razvoj, v katerem bodo imeli skupni in dolgoročni interesi prednost pred parcialnimi in kratkoročnimi.

125. člen

Samoupravni organi KZ in TZO se s tem sporazumom zavezujejo, da bodo omogočili družbenopolitičnim organizacijam tvorno sodelovanje pri samoupravnih, ekonomskih in družbenopolitičnih dogajanjih v KZ. V ta namen jim bodo dali na razpolago ustrezna gradiva.

Posebej bodo te organizacije angažirali pri oblikovanju takih medsebojnih odnosov v KZ in TZO, ki bodo združenim kmetom in delavcem omogočali svobodno izražanje mnenj in predlogov, neovirano delovanje v organih samoupravljanja, razvijanju čuta za solidarnost, spoštovanje osebnosti ter borbo proti dušenju upravi-

čene kritike, izvajanje represarij in proti protekcionizmu.

XIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

126. člen

Ta samoupravni sporazum velja, ko ga sprejme večina združenih kmetov in delavcev v vsaki TZO na referendumu in ga podpišejo pooblaščen predstavniki TZO.

127. člen

Predlog za uvedbo postopka za spremembo ali dopolnitev tega sporazuma lahko predlagajo:

1. družbenopolitične organizacije,
2. organi upravljanja KZ,
3. organi upravljanja TZO v sestavi KZ,
4. nadzorni odbor.

Predlog organa oziroma organizacije iz prejšnjega odstavka obravnava zbor delegatov KZ, ki imenuje komisijo iz predstavnikov vseh TZO.

Komisija pripravi predlog sprememb in dopolnitev, ki ga da v 15-dnevno javno razpravo združenim kmetom in delavcem vseh TZO v sestavi KZ.

Na podlagi pripomb in predlogov združenih kmetov in delavcev pripravi komisija iz prejšnjega odstavka končni predlog sprememb in dopolnitev. Ta predlog pred odločitvijo na referendumu obravnava zbor delegatov KZ.

Spremembe in dopolnitve sporazuma veljajo, ko so bile sprejete z večino glasov združenih kmetov in delavcev v vseh TZO, če v njih ni drugače določeno, od 1. v naslednjem mesecu, ko jih je verificiral zbor delegatov KZ.

128. člen

S statutom KZ in drugimi skupnimi samoupravnimi splošnimi akti se uredijo drugi skupni odnosi, določeni v tem sporazumu. Predlog statuta določi zbor delegatov KZ in ga da v razpravo vsem TZO. Statut je sprejet, ko so ga sprejele vse TZO v enaki vsebini na referendumu, kar ugotovi zbor delegatov s svojim sklepom.

Postopek za sprejem drugih samoupravnih splošnih aktov KZ se določi s statutom KZ.

129. člen

Statut KZ in drugi samoupravni splošni akti bodo sprejeti v roku 6 mesecev po sprejetju tega sporazuma, v kolikor niso bili sprejeti istočasno s tem sporazumom.

130. člen

Za izvršitev konstituiranja KZ in združenih TZO razpiše volitve v samoupravne organe KZ in TZO, ki jih določa ta spora-

zum in delavski svet TOZD Kooperacija Žalec.

Po opravljenih volitvah bo sklical prve seje novo izvoljenih organov KZ in TZO zaradi konstituiranja in imenovanja v. d. poslovnodnega organa.

131. člen

V. d. individualni poslovodni organ mora takoj po svojem imenovanju pristopiti k organiziranju delovne skupnosti tako, da bo mogoče v čim krajšem času pričeti z izvajanjem najpomembnejših nalog delovne skupnosti.

Delovna skupnost se mora samoupravno organizirati in konstituirati najkasneje v roku 3 mesecev po sprejemu tega sporazuma in izvoliti svoje delegate v zbor delegatov KZ.

Delovna skupnost takoj po svojem konstituiranju na referendumu sprejme ta samoupravni sporazum in druge svoje samoupravne akte.

132. člen

TZO se zavezujejo, da bodo do konstituiranja KZ med seboj sklenile sporazum

o medsebojnih pravicah in obveznostih ter razdelile premoženje, ki so ga do sedaj skupaj upravljale v TOZD Kooperacija Žalec.

133. člen

Obvezno tolmačenje tega sporazuma daje zbor delegatov KZ soglasno.

Potrditev veljavnosti sporazuma:

Komisija za izvedbo referenduma potrjuje, da je bil ta sporazum sprejet na referendumu z večino glasov:

1.
2.
3.
4.
5.

Žalec, novembra 1978

**STATUT TEMELJNE ZADRUŽNE ORGANIZACIJE V
SESTAVI KMETIJSKE ZADRUGE »SAVINJSKA DOLINA«**

(PREDLOG)

V skladu z 2. odstavkom 286. in 463. čl. ZZD ter v zvezi s 5. členom DD o združevanju kmetov in delavcev v TZO Gotovlje v sestavi KZ Savinjska dolina so člani in

delavci TZO Gotovlje, vpisani v volilni imenik članov, po predhodni javni razpravi, na referendumu dne, sprejeli naslednji

STATUT

**TEMELJNE ZADRUŽNE ORGANIZACIJE V SESTAVI KMETIJSKE ZADRUGE
»SAVINJSKA DOLINA«**

I. Splošne določbe

1. člen

Člani združujemo svoje delo, zemljišča in delovna sredstva med seboj in z delom delavcev ter družbenimi sredstvi v tej TZO zaradi zboljšanja svojega gospodarskega, socialnega in družbenega položaja.

S tem si pridobimo pravico dela z družbenimi sredstvi in neodtujljivo pravico za zadovoljevanje svojih osebnih in družbenih potreb tako, da svobodno in enakopravno z drugimi člani in delavci v združenem delu odločamo o delu, pogojih in rezultatih svojega skupnega in družbenega dela na podlagi načela vzajemnosti in solidarnosti.

2. člen

S tem statutom člani in delavci temeljne zadružne organizacije (v nadaljnjem besedilu TZO) urejajo naslednje zadeve:

- ime, sedež, pravni položaj, zastopanje in dejavnost,
- članstvo,
- organizacijski deli,
- oblike samoupravljanja in samoupravnih organov,
- samoupravna kontrola in nadzorni odbor,
- obveščanje članov in delavcev,
- poslovna tajnost,
- delegatsko povezovanje izven TZO,
- odgovornosti z opravljanjem samoupravljaljskih funkcij,
- samoupravni splošni akti,
- uporaba produkcijskih in drugih sredstev in razpolaganje z njimi,
- planiranje,
- jamstvo članov,
- osnove in merila za razporejanje prihodka, dohodka in čistega dohodka,
- pravice in obveznosti kmetov, ki niso člani,
- vloga in naloge sindikata in drugih družbeno-političnih organizacij,

- splošna ljudska obramba in družbena samozaščita,
- razpolaganje s premoženjem v redni likvidaciji,
- in druge zadeve za urejanje družbeno-ekonomskih odnosov v TZO.

II. Statusne določbe

2.1. Ime in sedež

3. člen

Ime temeljne zadružne organizacije je: Temeljna organizacija n. sol. o.

Sedež

Skrajšano ime: TZO n. sol. o.

Temeljna zadružna organizacija posluje z imenom iz prejšnjega odstavka s kmetijsko zadrugo in temeljnimi organizacijami v njeni sestavi: V poslovanju z drugimi pa uporablja tudi firmo zadruga in to:

Hmežad Kmetijska zadruga »Savinjska dolina«

TZO n. sol. o.

O spremembi imena in sedeža TZO odloča občni zbor TZO.

2.2. Pravni položaj

4. člen

TZO ima položaj, pravice, obveznosti in odgovornosti temeljne organizacije združenega dela.

5. člen

TZO odgovarja za svoje obveznosti z vsemi sredstvi, s katerimi razpolaga (p. o.).

Za obveznosti TZO odgovarjajo tudi druge temeljne organizacije v sestavi kmetijske zadruga v obsegu in na način, določen s samoupravnim sporazumom o združevanju temeljnih organizacij v kmetijsko zadrugo.

Za obveznosti TZO, ki jih ne bi bilo mogoče poravnati po prvem in drugem odstavku tega člena, odgovarjajo člani TZO na način, in v obsegu, določenem v členu tega statuta.

2.3. Zastopanje in predstavljanje

6. člen

TZO zastopa, predstavlja in zanjo podpisuje upravnik kot njen individualni poslovodni organ v vseh poslovnih zadevah.

V poslovnih zadevah zastopa TZO in zanjo podpisuje upravnik neomejeno, razen pri sklepanju poslov, ki se nanašajo:

1. na sklepanje pogodb za investicije v osnovna sredstva ali sredstva skupne porabe,

2. na prodajo ali drugačno odtujitev osnovnih sredstev ali sredstev skupne porabe,

3. na angažiranje sredstev rezervnega sklada, razen začasno posojilo iz tega sklada za izplačilo osebnih dohodkov.

V zgoraj navedenih primerih zastopa in podpisuje upravnik TZO le na podlagi predhodnega sklepa občnega zbora TZO. V njegovi odsotnosti opravlja njegove posle in ga nadomešča delavec, ki ga imenuje občni zbor s sklepom.

7. člen

Upravnik TZO sme dati v mejah svojih pooblastil drugemu delavcu pismeno pooblastilo za sklepanje določenih vrst pogodb in za določene druge vrste pravnih dejanj, oziroma za sklepanje posamično določenih pogodb in za druga posamično določena pravna dejanja.

8. člen

Akte o zadevah, o katerih odloča občni zbor TZO, njegovi izvršni organi ter drugi organi TZO, podpisujejo predsedniki teh organov.

2.4. Dejavnost TZO

9. člen

Glavna dejavnost TZO je:

Kmetijska proizvodnja, poljedelstvo, živiloreja, kmetijske storitve,

Stranska dejavnost TZO je:

1. Trgovina na drobno z neživilskimi proizvodi.

2. Odkup kmetijskih pridelkov, gozdnih sadežev in živine.

3. Ribništvo v ribnikih.

4. Hranilno — kreditno poslovanje.

III. Članstvo v TZO

10. člen

Članstvo v TZO je prostovoljno in osebno.

3.1. Kdo je lahko član

11. člen

Član TZO je lahko vsak polnoleten občan, ki se ukvarja s kmetovanjem in dela s sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico (v nadaljnjem besedilu: kmet), če pristane na določbe samoupravnega sporazuma o združevanju kmetov in delavcev v TZO (v nadaljnjem besedilu: samoupravni sporazum), tega statuta in se s pismeno pogodbo zaveže, da bo na določen način in v določenem obsegu s TZO trajneje proizvodno sodeloval.

Pod pogoji iz prejšnjega odstavka je član TZO tudi družinski član zadruženika, ki je dopolnil vsaj 15. leto starosti. Član TZO je lahko vsak kmet ne glede na svoje proizvodne zmogljivosti.

3.2. Pogoji za članstvo

12. člen

Kot trajnejše proizvodno sodelovanje, ki je pogoj za članstvo, se šteje s pogodbo med kmetom in TZO dogovorjena skupna proizvodnja za najmanj 5 (3 ali 1 leto) let ob skupnem riziku člana in TZO in delitvi dohodka, ustvarjenega s skupno proizvodnjo ter združitve dela, zemljišč in drugih sredstev člana v obsegu, potrebnem za dogovorjeno skupno proizvodnjo.

Skupno dogovorjena proizvodnja mora zajemati celotno določeno tržno proizvodnjo (npr. mleka, živine, sadja, grozdja, vrtnin, žita, hmelja, sladkorne pese).

13. člen

Kmet, ki pristane na določbe tega sporazuma in se s pismeno pogodbo zaveže za trajnejše proizvodno sodelovanje iz prejšnjega člena, ima pravico, da postane član TZO.

14. člen

Na zemljišču, delovnem ali drugem sredstvu, ki ga je v smislu 12. člena združil član s TZO, zadrži kmet lastninsko pravico.

S tem ali drugim splošnim aktom ni mogoče proti volji kmeta spremeniti lastništva iz prejšnjega odstavka.

3.3. Nastanek članstva

15. člen

Kmet, ki želi postati član TZO, izjavi s pogodbo iz 13. člena tega sporazuma, da pristaja na pravice, obveznosti in odgovornosti, določene za člane TZO s tem statutom.

16. člen

Člansko razmerje med TZO in kmetom nastane z dnem, ko je upravni odbor na svoji seji sklenil, da sprejema izjavo iz prejšnjega člena. Upravni odbor ne sme zavrniti sprejema v TZO, če so izpolnjeni pogoji za sprejem, določeni s tem statutom.

17. člen

Kmet, kateremu je bil zavrnjen sprejem v TZO, vložiti lahko v 30 dneh od vročitve sklepa o zavrnitvi ugovor na občni zbor TZO.

Če je tudi občni zbor zavrnil sprejem, vložiti lahko kmet v 30 dneh po prejemu sklepa o zavrnitvi zahtevo, da odloči o sporu pristojno sodišče združenega dela.

3.4. Pravice člana

18. člen

Član ima zlasti pravico:

1. da odloča o sprejemanju plana razvoja kmetijstva,

2. da ne glede na obseg in trajnost združitve svojega osebnega dela in sredstev odloča skupno in enakopravno z drugimi člani in delavci TZO o vseh vprašanih upravljanja TZO na način, ki ga določajo samoupravni sporazumi, ta statut in drugi samoupravni splošni akti in da v skladu s temi akti ter drugimi samoupravnimi akti in zakonom odloča tudi o zadevah drugih samoupravnih organizacij, skupnosti in družbenopolitičnimi organizacijami,

3. da v skladu z akti iz prejšnje točke voli in je voljen v organe TZO in zadruga oz. v organe drugih organizacij in skupnosti,

4. da je udeležen na čistem dohodku TZO v sorazmerju s tem, koliko je s svojim osebnim delom oz. z združitvijo zemljišč, delovnih sredstev in drugih sredstev oz. s sodelovanjem s TZO prispeval k njenemu dohodku,

5. da se mu glede na obseg in trajnost združitve njegovega osebnega dela, zemljišča, delovnih in drugih sredstev ter glede na dohodek iz te združitve priznajo premije, regresi in druge kompenzacije ter ugodnosti in pravice, ki gredo sicer delavcem v združenem delu in to v skladu s tem statutom, drugimi splošnimi akti ter zakoni in drugimi predpisi,

6. da ima pravico do vpogleda v račun iz svojega poslovanja s TZO,

7. da ima pod enakimi pogoji pred nečlani prednostno pravico do dobav blaga in storitev TZO.

3.5. Dolžnost člana

19. člen

Dolžnost člana je zlasti:

1. da vestno izpolnjuje pogodbe, sklenjene z DO,

2. da izvršuje svoje pravice samoupravljanja in v ta namen sodeluje na zborih članov in delavcev, na referendumih in drugih oblikah osebnega izjavljanja, da sodeluje v nadzorstvu nad izvajanjem samoupravljal-
skih pravic in določb ter vestno opravlja svoje dolžnosti kot delegat občnega zbora ali član drugega organa TZO,

3. da vestno izvršuje svoje obveznosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, drugih samoupravnih aktov in sklepov, sprejetih z osebnim izjavljanjem članov in delavcev ter organov TZO,

4. da izvršuje naloge, ki izhajajo iz sprejetega proizvodnega programa,

5. da prevzame jamstvo za obveznosti TZO po določbah samoupravnega sporazuma in tega statuta,

6. da varuje ugled TZO in ne stoni ničesar, kar bi slabilo medsebojno zaupanje in sodelovanje članov in delavcev TZO.

3.6. Kršitve članskih dolžnosti

20. člen

Za kršitev članskih in pogodbenih dolžnosti, ki jih ima član, izreče lahko upravni odbor članu opomin, javni opomin in javni opomin pred izključitvijo. Zaradi ponovne ali težje kršitve lahko izključi upravni odbor člana iz TZO.

Pogodba med TZO in članom določa medsebojno materialno odgovornost.

21. člen

Postopek za izrek ukrepa iz prejšnjega člena začne na zahtevo predsednika upravnega odbora komisije, ki jo imenuje občni zbor. Pobudo za začetek postopka da lahko upravnik, nadzorni odbor ali skupina najmanj treh članov TZO.

V postopku je treba dati članu možnost, da se brani.

Ukrep iz 20. člena izreče upravni odbor na predlog komisije iz prvega odstavka tega člena.

Član lahko vložiti zoper ukrep upravnega odbora ugovor na občni zbor.

Ugovor mora biti vložen najpozneje v 30 dneh potem, ko je bil član obveščen o ukrepu.

Zoper ukrep o izključitvi iz TZO lahko izključeni vložiti zahtevo po drugem stavku 17. člena tega statuta.

3.7. Prenehanje članstva

22. člen

Član lahko izstopi iz članstva. V ta namen mora pisмено odpovedati članstvo najmanj pol leta pred koncem leta, konec katerega namerava izstopiti. Če je bila pismena odpoved dana do 30. junija, preneha članstvo ob koncu tekočega leta, sicer pa ob koncu prihodnjega leta.

23. člen

Članstvo preneha s smrtjo zadružnika.

V primeru smrti postane član lahko dedič umrlega člana, ki prevzame njegovo posestvo, če pristane na pogoje iz 12. člena tega statuta. V takem primeru se vse pravice, obveznosti in odgovornosti umrlega, ki so članskega in premoženjsko-pravnega značaja, takoj prenesejo na dediča.

24. člen

Ko preneha članstvo, prenehajo tudi pravice, obveznosti in odgovornosti iz članskega razmerja (1, 2. in 3. točka 18. člena in 2. ter 3. točka 19. člena tega statuta), v veljavi pa ostanejo pravice, obveznosti in odgovornosti premoženjsko-pravne narave. V primeru smrti, preidejo te na dediča.

3.8. Imenik članov

25. člen

TZO mora voditi imenik članov in kartoteko o njihovih proizvodnih zmogljivosti.

26. člen

Imenik vsebuje naslednje podatke:

1. zaporedno številko, pod katero je član časovno glede na nastanek članstva vpisan,

2. ime in priimek, prebivališče in naslov člana,

3. datum seje upravnega odbora, na kateri je bil član sprejet v TZO, datum vpisa zadruge v register kot datum nastanka članstva za tistega, ki je postal član že ob ustanovitvi,

4. datum in razlog prenehanja članstva,

5. datum prenehanja jamstva.

V imenik se najkasneje vsake pol leta vpišejo spremembe, ki so med tem nastale.

Kartoteka vsebuje naslednje podatke:

1. podatke o celotni površini kmetijskih in gozdnih zemljišč in koliko od te je obdelane zemlje in gozdov,

2. podatke o številu glav goveje živine v povprečju zadnjih 5 let,

3. podatke o gospodarskih zgradbah in

večjih kmetijskih strojih ter o njihovem stanju,

4. podatke o številu družinskih članov, ki delajo na kmetiji,

5. podatke o obsegu in vrsti proizvodnega oziroma poslovnega sodelovanja s TZO,

6. in druge podatke iz katerih je možen razvid sodelovanja članov s TZO.

27. člen

Poleg imenika in kartoteke vodi TZO tudi abecedni register članov, za vsakega člana posebej pa zbirko z njim sklenjenih pogodb in morebitnih drugih listin.

IV. Združene in delovne enote v TZO

28. člen

V cilju uresničevanja čimbolj neposrednega samoupravljanja ter zaradi ekonomske organizacije dela, ugotavljanja delovnih učinkov, uspešnega menjenja rezultatov dela, priprave podatkov za planiranje in naslednjega informiranja članov in delavcev ter uveljavljanja njihovih pobud in predlogov je TZO razdeljena na naslednje združene enote:

1.

Združeno enoto tvorijo člani in delavci, delovne pa le delavci.

Ob sprejemu tega statuta v TZO ni delovnih enot.

29. člen

Člani in delavci imajo pravico zahtevati, da se v skladu s tem statutom na določenem območju TZO oblikuje združna enota, če predstavlja ta del teritorialno zaokroženo celoto ali proizvodno dejavnost, če je za to območje organiziran hranilno-kreditni odsek in kmetijska pospeševalna služba ali če so dani pogoji, da se za to območje organizirajo te dejavnosti.

30. člen

Posebna združna enota je tudi proizvodna skupnost. Tako enoto tvori skupina članov, ki so se odločili za skupno rejo živine ali pridelovanje mleka, za skupno pridelovanje poljščin ali drugih kmetijskih pridelkov, za skupne melioracije svojih zemljišč ipd.

31. člen

Delavci, ki opravljajo v TZO administrativno-strokovna, pomožna in tem podobna dela in delavci v družbeni kmetijski proizvodnji, v predelavi, trgovski in transportni dejavnosti, lahko zahtevajo, da se ena ali več teh dejavnosti organizira kot delovna enota, če obstaja določen skupni interes in bi na ta način bolj uspešno opravljali svoje delo.

Delavci v kmetijski pospeševalni in hranilno-kreditni službi ter delavci v skladiščih

in trgovinah z reprodukcijskim materialom v manjših trgovinah s potrošnim blagom ali v mešanih trgovinah z reprodukcijskim in potrošnim blagom ter drugi delavci, ki so v svoji dejavnosti neposredno povezani s člani, tvorijo skupaj s člani združeno enoto.

32. člen

O zahtevi članov in delavcev iz 29. in 30. člena in o zahtevi delavcev iz 31. člena tega statuta odloča občni zbor.

33. člen

Člani in delavci združne enote ter delavci delovne enote imajo zlasti naslednje pristojnosti:

1. predlagajo plan razvoja kmetijstva za svoje območje,
2. predlagajo organom TZO ukrepe za boljše organizacijo dela na svojem območju, oz. v svoji enoti,
3. imajo pravico, da so zastopani v občnem zboru vsaj z enim delegatom,
4. organizirajo ali pomagajo organizirati proizvodne in druge kmečke skupnosti in jih vključujejo v TZO,
5. prirejajo posvete, predavanja, ekskurzije, razstave in podobno in skrbijo za poglabljanje združne zavesti ter strokovnega znanja,
6. skrbijo za povečanje članstva v TZO in za intenzivnejše združevanje dela, zemljišč, delovnih in drugih sredstev kmetov,
7. razpolagajo s sredstvi skupne porabe, ki so dodeljena združni oz. delovni enoti,
8. sprejemajo obveznosti, določene s planom razvoja kmetijstva za svoje območje,
9. in druge pristojnosti v skladu z zakonom in drugimi splošnimi akti v TZO.

34. člen

Združne in delovne enote so, kolikor ta statut drugače ne določa, volilne enote za volitev delegatov v občni zbor in nadzorni odbor TZO.

V. Samoupravljanje

4.1. Splošno

35. člen

Člani in delavci odločajo enakopravno in skupno, kolikor ni z zakonom, s samoupravnim sporazumom in tem statutom drugače določeno.

V organih TZO so zastopani člani in delavci v sorazmerju s svojim delom in prispevkom k uspehu in razvoju TZO v pretekli mandatni dobi. Dokler tega dela in prispevka ne bo mogoče točneje opredeliti, določajo sestav organov člani in delavci sporazumno.

36. člen

Člani in delavci uresničujejo svoje družbeno-ekonomske in druge samoupravne pravice z odločanjem na zborih članov in delavcev, z referendumom in v drugih oblikah osebnega izjavljanja, po delegatih v občnem zboru in s kontrolo nad delom organov in služb, kakor tudi po delegacijah in delegatih v skupščinah samoupravnih interesnih skupnostih in skupščinah družbeno-ekonomskih skupnosti.

5.2. Odločanje z osebnim izjavljanjem

5.2.1. Oblike osebnega izjavljanja

37. člen

Z osebnim izjavljanjem odločajo člani in delavci TZO o svojih neodtujljivih pravicah in sicer v naslednjih oblikah:

- a) z referendumom,
- b) na zborih članov in delavcev,
- c) s podpisovanjem akta, o katerem se odloča ali s pismeno izjavo.

38. člen

Predlog akta TZO, o katerem odločajo člani in delavci z osebnim izjavljanjem, določi občni zbor TZO.

39. člen

O vseh vprašanjih, o katerih se sprejemajo odločitve z osebnim izjavljanjem, se mora izvesti predhodni postopek — poprejšnja obravnava v TZO. Predlog teh vprašanj in potrebno obrazložitev zanje pripravi upravnik TZO.

O katerih vprašanjih se bo opravila poprejšnja obravnava, odloči občni zbor.

40. člen

Predhodna obravnava se opravi tako, da občni zbor točno opredeli vprašanja, ki se bodo obravnavala (določi dnevni red) in skliče zbere članov in delavcev po združnih oz. delovnih enotah, kjer je treba članom in delavcem podati kratko in razumljivo obrazložitev vprašanj, o katerih se bodo kasneje odločali z osebnim izjavljanjem. O zahtevnejših problemih morajo člani in delavci pred obravnavo oziroma zborom predložiti kratko pismeno gradivo.

41. člen

K predhodni obravnavi lahko podajo člani in delavci spremenjevalne oziroma dopolnilne predloge, zlasti, kadar se obravnavajo predlogi samoupravnih aktov ali drugih pomembnejših odločitev.

Občni zbor mora pred razpisom referenduma ali sklicom zbora članov in delavcev

te predloge obravnavati in po običajni poti obveščanja članom in delavcem sporočiti, katere njihove predloge je upošteval in katere zavrnil ter iz katerih razlogov.

Če je kot oblika osebnega izjavljanja o določenih vprašanih predpisano odločanje na zboru članov in delavcev, se o teh spremembah člani in delavci obveste ustno.

5.2.2. Referendum

42. člen

Z referendumom odločajo člani in delavci o naslednjih vprašanih:

- o samoupravnem sporazumu o združevanju kmetov in delavcev v TZO,
- o samoupravnem sporazumu o združitvi v zadrugo, sestavljeno organizacijo združenega dela in poslovno skupnost,
- o spremembah pri organiziranju TZO,
- o statutu TZO, zadruge in sestavljene organizacije združenega dela,
- o osnovah plana TZO,
- o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo članov in delavcev,
- o drugih samoupravnih sporazumih, če je to v zakonu določeno,
- o sklepih, ki se nanašajo na odpoved pravic do povrnitve združenih sredstev oziroma do nadomestila za gospodarjenje z združenimi sredstvi,
- o drugih vprašanih, ki jih določa zakon ali samoupravni akti ali če tako določi večina članov in delavcev TZO.

43. člen

Postopek za izvedbo referenduma določa zakon.

5.2.3. Zbori članov in delavcev

44. člen

Člani in delavci odločajo na zborih o tehle zadevah:

1. dajejo pobude, predloge in mnenja o spremembah in dopolnitvah samoupravnih aktov in o zadevah, o katerih odločajo z referendumom,
2. odločajo o delitvi ustvarjenega dohodka po periodičnih in zaključnih računih,
3. vsklajujejo stališča pri uresničevanju pravice do dela z družbenimi sredstvi in drugih samoupravnih pravic,
4. določajo smernice za delo delegacij in delegatov,
5. o drugih zadevah, ki jih določa zakon ali samoupravni akti.

Praviloma se člani in delavci izjavljajo po zadrugnih oziroma delovnih enotah na svojih delnih zbiorih.

45. člen

Na zboru članov in delavcev odločajo člani in delavci z večino glasov vseh članov in delavcev v TZO.

Na delnih zbiorih ugotavlja, večinsko mnenje občni zbor kot verifikacijski organ na podlagi skupnega števila članov in delavcev in izida glasovanja na posameznih delnih zbiorih.

5.2.4. Druge oblike osebnega izjavljanja

46. člen

Če je tako določeno z zakonom ali samoupravnim splošnim aktom, lahko člani in delavci o sprejemu določenega splošnega akta odločajo tudi s podpisovanjem tega akta ali s pismeno izjavo.

47. člen

Ko občni zbor skliče zbor članov in delavcev za poprejšnjo obravnavo zadeve, o kateri bodo člani in delavci kasneje odločali s podpisovanjem akta ali s posebno pismeno izjavo, določi tudi strokovna služba TZO, ki bo zadolžena za tehnične priprave, tj. za pripravo potrebnih pismenih obrazcev in prostora, kjer bodo člani oz. delavci podpisovali.

Rok za podpis akta ali izjave je 8 dni po opravljeni obravnavi na zbiorih članov in delavcev.

5.3. Odločanje preko delegatov: Občni zbor in drugi organi

5.3.1. Občni zbor

48. člen

Občni zbor je organ upravljanja, ki odloča o delu in poslovanju TZO.

49. člen

Občni zbor sestavljajo delegati članov in delavcev iz vseh zadrugnih in delovnih enot v TZO.

Dokler se razmerje med številom delegatov iz vrst članov in številom delegatov iz vrst delavcev točneje ne ugotovi (2. odstavek 35. člena tega statuta), je v občnem zboru delegatov, ki jih volijo člani, in delegatov, ki jih volijo delavci.

5.3.2. Volitve in odpoklic delegatov v občnem zboru

50. člen

Delegati in njihove namestnike v občni zbor volijo člani in delavci neposredno s tajnim glasovanjem za dobo dveh let.

Redne volitve razpiše občni zbor ob izteku mandata na seji, ki potrjuje zaključni račun TZO.

Nihče ne more biti več kot dvakrat zapored izvoljen v občni zbor.

Upravnik in delavci na vodilnih delovnih mestih ne morejo biti izvoljeni v občni zbor.

51. člen

Člani in delavci volijo delegate v občni zbor enotno za celotno TZO na podlagi kandidiranja v posameznih zadružnih in delovnih enotah.

Kandidate določajo člani in delavci na svojih zbora upoštevajoč pobude družbeno-političnih organizacij v TZO.

52. člen

Ob razpisu volitev imenuje občni zbor 5 člansko volilno komisijo, 3 članski volilni odbor (z namestniki) za vsako volilno enoto in 3 člansko komisijo za sestavo volilnih imenikov.

53. člen

Volilna komisija ima naslednje naloge in pristojnosti.

1. ugotavlja ali je pravilno potekal kandidacijski postopek,

2. prevzame kandidatno listo, sprejeto na zboru, ugotavlja ali je skladna z zakonom in splošnimi akti in jo razglasi,

3. pripravi volilni material (volilne seznane, glasovnice, skrinjice, ipd.),

4. koordinira delo volilnih odborov po volilnih enotah in skrbi za zakonitost poteka volitev,

5. po zaključku volitev zbere od volilnih odborov glasovni material, vključno z zapisniki o delu teh odborov, ugotovi izid volitev in ga takoj naslednji dan razglasi članom in delavcem na način, običajen za obveščanje članov in delavcev v TZO. Izvoljenim kandidatom izda volilna komisija potrdilo o izvolitvi.

54. člen

Volilni odbori imajo naslednje naloge in pristojnosti:

1. pripravijo volišča in ustrezna obvestila članom in delavcem o času in kraju volitev,

2. vodijo potek volitev ter skrbe za red na volišču,

3. po končanih volitvah uredijo glasovni material ter ga skupaj z zapisnikom o rezultatih volitev še isti dan po zaključku volitev dostavijo volilni komisiji.

55. člen

V 15 dneh po volitvah mora biti 1. seja novoizvoljenega organa občnega zbora, na kateri se izvrši konstituiranje. Konstituiranje občnega zbora se opravi tako, da se verificirajo mandati novoizvoljenih delegatov; izvolita predsednik občnega zbora in njegov namestnik.

Predsednik predstavlja občni zbor, vodi njegove seje in upravlja druge zadeve, ki jih določa statut in drugi samoupravni splošni akti.

56. člen

Delegat v občnem zboru se mora udeleževati njegovih sej in sej njegovih teles, v katere je izvoljen, kakor tudi izpolnjevati naloge, ki mu jih zaupa občni zbor.

Delegat v občnem zboru ima pravico in dolžnost obveščati člane in delavce, ki so ga izvolili, o delu občnega zbora in o svojem delu v njem, zlasti pa o uresničevanju stališč in smernic članov in delavcev, ki so ga izvolili v zvezi s posameznimi vprašanji.

Delegat je za svoje delo v občnem zboru osebno odgovoren članom in delavcem, ki so ga izvolili.

57. člen

Posamezni delegat ali več delegatov občnega zbora se sme odpoklicati pred potekom časa, za katerega je izvoljen. Razlogi za odpoklic delegatov v občnem zboru so:

1. če se neupravičeno ne udeležuje sej občnega zbora,

2. če ne poroča o delu občnega zbora, poslovnega organa, ali rezultat poslovanja TZO, ki je bil obravnavan na seji občnega zbora,

3. če ne upošteva volje članov in delavcev, izražene na referendumu, na zboru članov in delavcev ali drugih oblikah osebne izjave,

4. če kljub opozorilu glasuje za odločitve, ki ne temeljijo na zakonih, predpisih, določbah statuta in samoupravnih splošnih aktih,

5. če deluje v nasprotju z odločitvami in sklepi, smernicami in navodili občnega zbora ali zbora članov in delavcev,

6. zaradi drugih razlogov, ki so predvideni v drugih samoupravnih splošnih aktih.

58. člen

Odpoklic delegata v občnem zboru lahko predlaga:

1. občni zbor,

2. organi družbeno-političnih organizacij v TZO,

3. zbor članov oz. zbor delavcev TZO,

4. zunanji organ, kadar tako določa zakon.

Odpoklic celotnega občnega zbora lahko predlaga:

1. družbeno-politične organizacije v TZO,

2. zbor članov oz. delavcev najmanj ene volilne enote TZO,

3. zunanji organ, kadar tako določa zakon.

59. člen

Kadar je sprožen predlog za odpoklic posameznega delegata ali celotnega občnega zbora, se izvršijo volitve za odpoklic.

60. člen

Določbe prejšnjih členov o sestavi občnega zbora ter o volitvah in odpoklicu se primerno uporabljajo tudi za volitve nadzornega odbora, določbe o volitvah in odpoklicu pa tudi za komisijo za varstvo delovnih obveznosti (disciplinska komisija).

61. člen

Pravice in obveznosti delegatov ter njihova odgovornost članom in delavcem so določene v posebnem poglavju tega statuta.

5.3.3. Pristojnosti občnega zbora

62. člen

Občnemu zboru poverjajo člani in delavci te naloge in pristojnosti:

1. določa predlog in spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združevanju kmetov in delavcev v TZO, predlog samoupravnega splošnega akta, s katerim se ureja delovno razmerje, predlog statuta in sprejema druge samoupravne splošne akte, ki urejajo razmerje v TZO,

2. določa predlog smernic za plan TZO,

3. določa predlog elementov za sklepanje samoupravnih sporazumov o osnovah planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter za sklepanje dogovorov o osnovah planov družbeno-političnih skupnosti,

4. določa poslovno politiko TZO,

5. sprejema sistemizacijo del oz. nalog TZO,

6. sprejema plan TZO,

7. določa ukrepe za izvajanje poslovne politike in plana TZO,

8. odloča o dajanju oz. najemanju kreditov v zvezi s tekočim poslovanjem v skladu s planom TZO,

9. ugotavlja periodični obračun in zaključni račun TZO,

10. voli, imenuje in razrešuje izvršilne organe in poslovodni organ, oziroma člane teh organov v TZO,

11. skrbi za obveščanje članov in delavcev o vprašanih, ki so pomembna za njihovo odločanje in nadzorstvo v TZO,

12. daje smernice in navodila izvršilnim organom in poslovodnemu organu TZO ter nadzoruje njihovo delo,

13. določa program ukrepov, ki izvirajo iz programa splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in se nanašajo na

TZO ter skrbi za način njihovega izvajanja, 14. na podlagi zapisnikov zborov članov in delavcev z verifikacijskim sklepom ugotavlja izid glasovanja v zadevah, za katere so po določbah tega statuta pristojni zbori članov in delavcev,

15. sprejema izvršilne predpise za izvajanje samoupravnih sporazumov in dogovorov (pravilnike, poslovnike, navodila itd.),

16. odloča skladno z zakonom, programom razvoja in planom TZO o uporabi sredstev skladov TZO,

17. odloča o sanacijskem programu TZO,

18. odloča o včlanjenju TZO v Zadržno zvezo SR Slovenije in druge organizacije,

19. odloča o prodaji ali brezplačnem odstopu osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe,

20. odloča o viških in manjkah osnovnih in obratnih sredstev,

21. odloča o odpisu terjatev in zastarnih obveznostih,

22. odloča o ustanovitvi poslovnih enot, ki imajo v prometu blaga in storitev določena pooblastila in se vpišejo v sodni register, kakor tudi o ustanovitvi enot, ki nimajo takšnih pooblastil in se samo evidentirajo,

23. pri razpisu delovnih mest upravnika TZO ter vodilnih delovnih mest, določa skladno z razvojnimi programom TZO in v sodelovanju s pristojnim izvršilnim organom TZO zadeve, naloge in smotre, ki jih mora delavec na takšnem delovnem mestu doseči v času do nove izbire,

24. odloča o nabavi patentov, licenc in drugih oblik industrijske lastnine,

25. obravnava in analizira rezultate končnih razvojnih programov, večjih investicij in sanacijskih programov ter izpolnjevanje letnega plana TZO,

26. odloča o zavarovanju sredstev,

27. periodično obravnava problematiko varstva pri delu,

28. določa osebno obračunsko postavko individualnemu poslovodnemu organu in vodilnim delavcem TZO,

29. sprejema načrt kadra in določa program izobraževanja članov in delavcev ter vsakoletni obseg štipendiranja,

30. določa delovne norme, ceniške del in normative povprečnih proizvodnih stroškov za kmetijske proizvode, ki so predmet skupne proizvodnje TZO in članov,

31. določa stopnje normalnih kalov za posamezne vrste blaga in stopnje odpisov delovnih pripomočkov,

32. obravnava predloge za uporabo izumov in predloge za racionalizacijo, presoja njihovo uporabnost na podlagi mnenja ustrezne strokovne službe, odloča o realizaciji koristnih predlogov ter določa avtorju ustrezno nagrado,

33. odloča o podelitvi nagrad, odlikovanj in drugih priznanj članom in delavcem TZO skladno z ustreznim splošnim aktom,

34. dodeljuje članom in delavcem posojila za gradnjo, nakup, rekonstrukcijo ali adaptacijo stanovanj ter dodeljevanje najemniškega stanovanja,

35. odloča o drugih zadevah, ki po tem statutu ali drugim splošnem aktu ali po zakonu spadajo v njegovo pristojnost.

5.3.4. Odločanje v občnem zboru

63. člen

Seje občnega zbora sklicuje predsednik, sklic pa lahko zahtevajo tudi:

— posamezna zadružna ali delovna enota ali zbor članov oz. zbor delavcev v TZO,

— družbeno-politične organizacije v TZO,

— upravnik.

64. člen

Občni zbor odloča z večino glasov vseh delegatov. 2/3 večina je potrebna, kadar je to predpisano z zakonom.

65. člen

Glasovanje je praviloma javno. S tajnim glasovanjem odloča občni zbor le v primerih volitev, imenovanj ali razrešitev svojih izvršilnih organov ali članov teh organov ter poslovednega organa, če sam drugače ne odloči.

66. člen

Kadar je za določena vprašanja iz pristojnosti občnega zbora z zakonom predpisana poprejšnja obravnava, občni zbor o njih ne more odločati, če obravnava ni bila organizirana.

67. člen

Delegat v občnem zboru izraža o vseh vprašanjih, o katerih odloča občni zbor, smernice članov in delavcev, ki so ga izvolili. Med sprejemanjem skupnega sklepa pa usklajuje te smernice z drugimi delegati v občnem zboru.

Če delegat ni dobil smernic ali če te ne zadoščajo, da bi se mogel izjaviti o vprašanjih, o katerih odloča občni zbor, ima pravico in dolžnost zahtevati smernice članov oz. delavcev. O svojem delu v občnem zboru in o delu tega zbora je delegat dolžan obveščati člane in delavce na način in v rokih, kot je to določeno v posebnem poglavju tega statuta.

5.4. Kolegijski izvršilni organi TZO:

68. člen

Občni zbor ima naslednje kolegijske izvršilne organe:

1. upravni odbor,

2. komisijo za informacije, pobude in predloge članov in delavcev,

3. odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Člane organov iz prvega odstavka tega člena voli občni zbor izmed svojih članov in izmed drugih članov in delavcev TZO za dobo dveh let na seji, ko se konstituira.

Za razmerje med člani in delavci v teh organih se ustrezno uporablja določba iz 35. člena tega statuta.

Nihče ne more biti več kot dvakrat zapored izvoljen v isti izvršilni organ.

V izvršilni organ ne morejo biti izvoljeni člani oz. delavci, ki ne morejo biti izvoljeni v občni zbor.

5.4.1. Upravni odbor

69. člen

Upravni odbor šteje 5 (7) članov. Ta odbor ima naslednje pravice in dolžnosti:

1. pripravlja predlog letnega gospodarskega in investicijskega plana TZO,

2. odloča o nabavi osnovnih sredstev, oz. o investicijah v okviru vsote, ki jo je občni zbor v ta namen določil v letnem investicijskem planu,

3. pripravlja predlog akta o oblikovanju cen,

4. imenuje predstavnika v notranjo arbitražo,

5. v nejasnih primerih ugotavlja odgovorne osebe za gospodarski prekršek oz. gospodarski prestop, ki ga je skupaj z njo obdolžena TZO,

6. v zvezi z izdelavo gospodarskega plana posebej predlaga občnemu zboru stopnje amortizacije osnovnih sredstev in plan investicijskega vzdrževanja osnovnih sredstev,

7. odloča o dotacijah in podporah v okviru planiranih sredstev,

8. obravnava in analizira izvršitev posameznih in periodičnih planskih nalog ter periodične in zaključni račun TZO v zvezi z doseženimi rezultati na podlagi ugotovitev in analiz daje občnemu zboru svoja stališča in predloge za ukrepe,

9. skrbi za zagotovitev likvidnosti TZO in za to, da TZO sistematično poravnava svoje plačilne obveznosti in redno izterjuje dolžnike,

10. pripravi predlog sanacijskega programa TZO v primeru, če posluje TZO z izgubo ali jo planira, ali če ne more izpolnjevati svojih obveznosti in zagotavljati normalnih dohodkov,

11. je odgovoren za izvršitev inventure skladno z zakonom in pravilnikom o knjigovodstvu,

12. določa predlog samoupravnega splošnega akta, s katerim se ureja delovno razmerje,

13. pripravlja predlog samoupravnega splošnega akta o osnovah in merilih za dodelitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo članov in delavcev,

14. odloča o razporeditvi tistega dela čistega dohodka, ki je namenjen za osebne dohodke in skupno porabo delavcev,

15. določa delavcem osebne obračunske postavke za obračun osebnih dohodkov,

16. določa čas izrabe rednega letnega dopusta,

17. odobrava izredni plačani ali neplačani dopust delavcem,

18. proučuje problematiko varstva pri delu ter predlaga občnemu zboru ukrepe za izvajanje tega varstva, ustreznim službam pa odreja konkretne naloge v tej zvezi,

19. za pristojne organe pripravlja program stanovanjske izgradnje ter njenega financiranja,

20. proučuje stanovanjsko problematiko delavcev DO in preverja resničnost navedb prosilcev za dodelitev najemniških stanovanj ali dodelitev kreditov ter v tej zvezi daje predloge,

21. opravlja druge naloge in pristojnosti po samoupravnem sporazumu, tem statutu, drugih splošnih aktih TZO ali po posebnem sklepu občnega zbora.

5.4.2. Komisija za informiranje, pobude in predloge

70. člen

Komisija za informiranje, pobude in predloge članov in delavcev šteje 3 člane.

Ta komisija ima naslednje pravice in dolžnosti:

1. določa metode in sredstva, po katerih bodo člani in delavci v TZO na najprimernejši način obveščeni o vseh zadevah, ki so pomembne za njihovo samoupravno odločanje v vseh oblikah,

2. določi metode in sredstva, po katerih bodo člani in delavci TZO s svojih sestankov ali posamezno posredovali svoje predloge in pobude pristojnim organom in odgovornim delavcem,

3. daje pobude, da se člani in delavci iz drugih temeljnih organizacij in širša javnost seznanijo z delovnimi rezultati TZO,

4. je odgovorna, da se v TZO spoštujejo pravila o varovanju poslovne tajnosti,

5. opravlja druge naloge po samoupravnem sporazumu, tem statutu, po drugih splošnih aktih TZO in po posebnih sklepih občnega zbora.

5.4.3. Odbor za ljudsko obrambo

71. člen

Sestava, naloge in pristojnosti odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito so določene v posebnem poglavju tega statuta.

5.5. Individualni poslovodni organ TZO:

5.5.1. Imenovanje

72. člen

Individualni poslovodni organ je upravnik TZO.

Za upravnika je lahko imenovan, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

1. je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori,

2. ima višjo ali srednjo strokovno izobrazbo,

3. ima najmanj 3 leta delovnih izkušenj,

4. ima ustrezne moralno-politične kvalitete, ki se izražajo v odnosu do samoupravnih družbene ureditve ter sposobnosti za razvijanje samoupravnih odnosov, v razvitem čutu odgovornosti do dela, do delovnih ljudi in v osebni poštenosti.

Da se čimbolj zagotovi izvršitev ciljev, določenih z razvojnim programom TZO, lahko občni zbor ob razpisu delovnega mesta upravnika določi poleg pogojev iz prejšnjega odstavka tudi naloge in smotre, ki naj bi jih dosegel upravnik v mandatnem obdobju.

73. člen

Upravnika imenuje in razrešuje občni zbor po javnem razpisu na predlog razpisne komisije.

Razpisna komisija se sestavi in dela po določbah zakona in drugih predpisov.

Upravnika imenuje občni zbor za dobo 4 let in je po preteku te dobe lahko ponovno imenovan.

Imenovanje upravnika mora razpisati občni zbor najmanj 3 mesece pred potekom časa, za katerega je bil imenovan.

74. člen

V postopku za razpis za zasedbo delovnega mesta upravnika bodo zainteresirani v pristojni službi dobili opis nalog in smotrov, če jih je določil občni zbor.

V teku razpisnega roka mora kandidat pismeno predložiti komisiji opis načina in sredstev, s katerimi namerava doseči postavljene naloge in smotre.

V zvezi z izdelavo pismene zamisli iz prejšnjega odstavka ima kandidat pravico

dobiti pri ustrezni strokovni službi TZO določene dodatne podatke, ki so mu potrebni za realno predstavo o obsegu in možnostih za njihovo uresničitev.

75. člen

Pri izbiri kandidatov za delovno mesto upravnika bo občni zbor poleg pogojev iz drugega odstavka 72. člena tega statuta upošteval predvsem realnost, smotnost in racionalnost kandidatove zamisli za izvršitev postavljenih smotrov in ciljev, ki jih je podal v smislu drugega odstavka prejšnjega člena.

76. člen

Če na mesto upravnika ni bilo mogoče pravočasno imenovati novega upravnika, imenuje občni zbor na to mesto brez razpisa vršilca dolžnosti, vendar najdalj za šest mesecev.

5.5.2. Pristojnosti

77. člen

Upravnik je pri svojem delu samostojen in osebno odgovoren članom in delavcem ter občnemu zboru.

V skladu z določbami zakona, tega statuta in drugimi splošnimi akti TZO, ima zlasti naslednje naloge in pristojnosti:

1. vodi poslovanje TZO ter organizira in usklajuje delovni proces v njej,

2. predlaga poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje,

3. izvršuje odločitve in sklepe, ki jih sprejmejo člani in delavci z osebnim izjavljanjem ter odločitve in sklepe občnega zbora in njegovih izvršilnih organov,

4. obravnava pred določitvijo predlog plana in vse posamične odločitve v zvezi z njegovo izvršitvijo in daje o njih mnenje in predloge,

5. odobrava službena potovanja delavcev v tujino v okviru pooblastil, ki jih dobi od upravnika odbora,

6. je odgovoren s svojimi strokovnimi sodelavci za izdelavo in izvedbo sanacijskega programa TZO,

7. sklicuje in vodi seje kolegija,

8. daje občnemu zboru in njegovim izvršilnim organom ter zborom članov in delavcev ustrezna poročila in analize o izvrševanju gospodarskega plana TZO ter o ekonomski situaciji TZO,

9. skrbi za objektivno in tekoče obveščanje članov in delavcev o vseh pomembnih zadevah dela TZO,

10. daje občnemu zboru svoje predloge in pripombe glede izbire delavcev na vodilna delovna mesta v TZO,

11. ocenjuje sodelovanje vodilnih delavcev v izvajanju samoupravnih odločitev in preprečuje nesporazume in konflikte v od-

nosih glede na poslovne zadeve, ki spadajo v njihovo pristojnost,

12. prisostvuje sejam občnega zbora in drugih organov TZO brez pravice odločanja,

13. spremlja strokovno in drugo delo in omogoča strokovne posvete o poslovnih zadevah in pristojnosti združnih in delovnih ter organizacijskih enot ter zavzema stališča o njihovih predlogih za občni zbor in njegove izvršilne organe,

14. prijavlja kršitve delovnih dolžnosti in materialno škodo, ki jih povzroče vodilni in drugi delavci pristojnemu organu,

15. zastopa in podpisuje TZO,

16. opravlja druge zadeve, ki jih določa zakon, samoupravni sporazum, ta statut in drugi samoupravni akti.

78. člen

Upravnik je kot individualni poslovodni organ odgovoren za zakonitost dela in za izpolnjevanje z zakonom predpisanih obveznosti TZO tudi družbeni skupnosti, zato je upravičen in dolžan, če spozna:

— da akt, ki so ga člani in delavci sprejeli z osebnim izjavljanjem ali akt občnega zbora ali drugih organov TZO nasprotuje zakonu ali drugemu predpisu,

— da nasprotuje sporazumu o združitvi ali drugemu splošnemu aktu, na podlagi katerega je izdan,

— opozoriti na to organ, ki je tak akt sprejel.

Če organ, ki je tak akt sprejel, kljub opozorilu vztraja pri svojem aktu, mora upravnik zadržati izvršitev takega akta (razen posamičnih aktov, izdanih v upravnem postopku in aktov, o katerih je pristojno dokončno odločiti sodišče) in o tem v treh dneh obvestiti pristojni organ občinske skupščine občine Zalec.

5.5.3. Razrešitev

79. člen

Upravnika kot individualnega poslovodnega organa lahko občni zbor razreši pred potekom njegove mandatne dobe:

1. na lastno zahtevo,

2. če občni zbor ugotovi, da delo, ki mu je bilo poverjeno presega njegove sposobnosti in da to vpliva neugodno na opravljanje poslovne funkcije, opravljanje poslov, poslovne rezultate in odnose v TZO,

3. če s svojim delom huje krši ali če nekajkrat krši predpise, ki se nanašajo na delo TZO ali na njeno dejavnost, samoupravni sporazum, statut ali druge samoupravne splošne akte TZO ali če neutemeljeno noče izvrševati sklepov občnega zbora ali očitno ravna v nasprotju z njimi,

4. če prizadene s svojim nevestnim ali nepravilnim delom ali s prekoračitvijo pooblastil TZO ali družbeni skupnosti večjo škodo ali če bi zaradi njegovega nevestnega ali nepravilnega dela lahko prišlo do take škode,

5. če TZO zato, ker ni izpolnjeval ali ker je malomarno izpolnjeval svoje dolžnosti, ni mogla izpolnjevati plana ali drugih temeljnih nalog ali pa je bilo izpolnjevanje teh nalog znatno oteženo,

6. če je s svojim ravnanjem ali opustitvami onemogočal uresničevanje samoupravnih pravic članov in delavcev ali je prispeval k temu, da je prišlo do motenj v samoupravnih odnosih v TZO ali da so bili huje prizadeti družbeni interesi,

7. kadar nastanejo pogoji, zaradi katerih preneha delavcu delo v TZO po sili zakona,

8. v drugih primerih, ki jih določa zakon.

Postopek za razrešitev upravnika določa zakon.

80. člen

Predlog za začetek postopka za predčasno razrešitev upravnika ali individualnega poslovnega organa lahko predlagajo občnemu zboru:

1. člani in delavci posamezne zadrugne ali delovne enote in njihovi delegati v občnem zboru,

2. družbeni pravobranilec samoupravljanja,

3. skupščina občine,

4. sindikalna organizacija.

Sklep o razrešitvi individualnega poslovnega organa sprejme občni zbor v skladu z zakonom.

5.5.4. Posvetovalni organ upravnika

81. člen

Za usklajeno poslovanje TZO ter pripravo in izvrševanje sklepov občnega zbora in drugih organov TZO skrbi skupaj z upravnikom kolegij, ki je posvetovalni organ upravnika.

82. člen

Kolegij sestavljajo naslednji delavci v TZO:

1.
2.
3.
4.

Delavce na vodilna delovna mesta imenuje občni zbor po postopku, ki je določen v samoupravnem splošnem aktu o delovnih razmerjih.

83. člen

Kolegij sklicuje in vodi upravnika.

VI. Neposredno izvoljeni organi članov in delavcev v TZO

1. Disciplinska komisija

84. člen

Za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti ali drugih kršitev delovne discipline, ugotovljene odgovornosti in izrekanje ukrepov zaradi teh kršitev, se izvoli skupna disciplinska komisija v Kmetijski zadrugi.

Če s kršitvijo delovne obveznosti ali drugimi kršitvami delovne discipline nastane škoda, lahko disciplinska komisija odloči o povrnitvi škode ali da pobudo za odškodninski postopek.

85. člen

Sestav skupne disciplinske komisije, izvolitev in postopek je določen v statutu kmetijske zadrug v skladu z zakonom. Najmanj enega člana in njegovega namestnika izvolijo v skupno disciplinsko komisijo delavci te TOZD, ki sodeluje v delu komisije, ko ugotavlja kršitev delovne obveznosti za delavca te TZO.

86. člen

Disciplinska komisija vodi disciplinski postopek in izreka ukrepe po postopku, ki je določen v splošnem aktu TZO, ki ureja medsebojna razmerja v skladu z zakonom.

87. člen

Za uresničevanje in varstvo svojih samoupravnih pravic imajo člani in delavci TZO pravico in dolžnost uresničevati samoupravno kontrolo, in sicer: neposredno, preko občnega zbora ter prek posebnega organa — nadzornega odbora.

88. člen

Vsak član in delavec v TZO je pooblaščen, da daje iniciative za uresničevanje samoupravne kontrole, da postavlja vprašanja glede dela posameznih organov in služb v TZO ter ima pravico biti informiran o vseh vprašanih glede poslovanja TZO ter dela organov in služb v njej.

Vsak član oz. delavec, ki sproži pobudo za samoupravno kontrolo, ima tudi pravico, da ga pristojni organ oz. služba obvesti o ugotovitvah.

Način in roke za informiranje članov in delavce po prvem odstavku tega člena, določa pravilnik o samoupravni kontroli.

Po organih

89. člen

Naloge občnega zbora s področja uresničevanja samoupravne kontrole so v tem,

da nadzorujejo delo poslovnega organa izvršilnih organov in strokovnih služb v TZO ter jim daje naloge za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.

Nadzorni odbor

90. člen

Člani in delavci uresničujejo samoupravno kontrolo tudi po posebnem organu — nadzornem odboru.

Nadzorni odbor šteje 3 (4 člane).

Člane tega odbora volijo člani in delavci DO na isti način in istočasno kot občni zbor (60. člen tega statuta). Za člana nadzornega odbora ne more biti izvoljen delegat občnega zbora, član kolektivnega izvršilnega organa, poslovodni organ in vodilni delavec TZO.

Za določitev kandidatne liste in za kandidacijski postopek veljajo določbe 51. člena tega statuta.

91. člen

Nadzorni odbor nadzoruje:

1. izvajanje samoupravnega sporazuma tega statuta in drugih samoupravnih splošnih aktov TZO,

2. izvajanje sklepov članov in delavcev, organa upravljanja, izvršilnih organov in poslovnega organa ter skladnost njihovih aktov in sklepov s samoupravnimi pravicami, dolžnostmi in interesi članov in delavcev,

3. uresničevanje samoupravljalških dolžnosti organov,

4. odgovorno ter družbeno in gospodarsko smotno uporabo družbenih in združenih sredstev ter razpolaganje z njimi,

5. uporabo načela delitve po delu pri razporejanju čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke,

6. uresničevanje in varstvo pravic delavcev v združenem delu in pravic ter dolžnosti članov TZO,

7. obveščanje članov in delavcev o vprašanih, ki so pomembna za odločanje in kontrolo v TZO,

8. uresničevanje drugih samoupravnih pravic, dolžnosti in interesov članov in delavcev.

92. člen

Nadzorni odbor ima pravico za izvajanje svojih nalog zahtevati podatke od vseh strokovnih služb in organov TZO.

Kadar ugotavlja nepravilnosti, mora najprej obvezno — z dopisom zahtevati tudi pismeno mnenje oz. pojasnilo prizadetega člana oz. delavca ali organa.

Pri uresničevanju svojih pravic in dolžnosti se lahko obrača na Zadržno zvezo Slovenije, organe, ki so po zakonu pristojni za nadzorstvo nad zakonitostjo dela organizacij združenega dela, ter na družbeno-politične organizacije, s katerimi sodeluje.

Nadzorni odbor lahko poveri ugotavljanje posameznih dejstev, ki imajo pomen za uresničevanje njegove funkcije, ustreznim strokovnjakom izven TZO ali nadzornem odboru kmetijske zadruge.

93. člen

Če nadzorni odbor pri svojem delu ugotovi nepravilnosti, zahteva od pristojnega organa, da nepravilnosti v čim krajšem času odpravi. Če organ tega ne stori, obvesti o tem občni zbor.

Če občni zbor ne stori potrebnih ukrepov za odpravo ugotovljenih nepravilnosti, obvesti nadzorni odbor o tem pristojne organe družbenega nadzorstva in skupščine občine.

94. člen

Nadzorni odbor mora o svojem delu in stališčih obveščati člane in delavce najmanj 2-krat letno.

95. člen

Organizacijo in delo nadzornega odbora podrobneje ureja pravilnik o nadzornem odboru.

VII. Obveščanje članov in delavcev

96. člen

Vsi člani in delavci TZO imajo pravico, da so redno, pravočasno, resnično, popolno ter po vsebini in obliki dostopno obveščeni o celotnem poslovanju TZO in njenem materialno-finančnem stanju, o pridobivanju in delitvi dohodka ter uporabi sredstev, o rezultatih, doseženih z združevanjem sredstev iz minulega dela, o pripravah za splošno ljudsko obrambo in o uresničevanju družbene samozaščite, o delu in izvrševanju sklepov organov TZO in zadruge, kakor tudi o drugih vprašanih, ki so pomembna za upravljanje, odločanje in uresničevanje samoupravne kontrole.

97. člen

Delegati v občnem zboru so dolžni obveščati člane in delavce zlasti o naslednjem:

- o razvojnih programih,
- o načrtih rekonstrukcije,
- o vseh investicijskih naložbah, ki bistveno spremenijo obstoječe delovne procese,
- o novih osnovah in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov,
- o načrtih za uporabo sredstev skupne porabe,
- o izvajanju letnih proizvodnih, prodajnih, nabavnih načrtih in kadrovskih načrtih,

— o vseh sklepih in nalogah, ki zadevajo člane in delavce TZO in zahtevajo njihovo sodelovanje.

98. člen

Izvršilni organi morajo obveščati člane in delavce TZO zlasti:

— o vseh organizacijskih in operativnih vprašanjih, ki jih sproti rešujejo in zahtevajo hitre ukrepe,

— o ukrepih, ki jih sprejemajo na področjih izpolnjevanja poslovnih načrtov, izkoriščanja zmogljivosti, kakovosti in ekonomičnosti poslovanja.

99. člen

Odločitve, sklepi in stališča samoupravnih in njihovih izvršilnih organov morajo biti v obliki izvlečka iz zapisnikov s sej organov objavljenih najpozneje v 7 dneh po seji, na kateri so bili sprejeti na način, določen v 104. členu tega statuta.

100. člen

Upravnik je dolžan obveščati delavce zlasti o naslednjem:

— o vsakem periodičnem obračunu in o zaključnem računu,

— enkrat letno o poslovni politiki TZO,

— od časa do časa o gospodarskih ukrepih z vidika gospodarskega poslovanja v občini in v svoji gospodarski panogi ali v primerjavi s sorodnimi združenimi organizacijami,

— o opozorilih, ugotovitvah in odločitvah družbenega pravobranilca samoupravljanja, službe družbenega knjigovodstva, skupščine občine, sodišč, organov sindikata, če ti organi to zahtevajo.

101. člen

Strokovne službe v TZO so dolžne tekoče informirati pristojne samoupravne organe o svojem delu in ugotovljenih problemih pri tem, katerih rešitev bi pomenila boljše poslovanje.

102. člen

Vodje združenih in delovnih enot so dolžni pravočasno informirati člane in delavce svoje organizacijske enote:

— o problemih združene kmetijske proizvodnje,

— o problemih in spremembah pri organizaciji dela,

— o metodah za zagotovitev skladnega skupnega dela članov kolektiva,

— metodah za ocenjevanje delovne usposobljenosti in o nagrajevanju po delu oz. po združenih sredstvih,

— o delovnih nalogah, sprejetih po programih,

103. člen

Člani in delavci in organi TZO lahko v ustni ali pismeni obliki zahtevajo informacije, pojasnila in podatke o zadevah, ki jih zanimajo pri samoupravnih organih, strokovnih službah ali neposrednih vodjih na delovnih mestih.

Strokovne službe so dolžne neposredno odgovorjati na tista vprašanja, ki zadevajo njihovo delo in položaj.

104. člen

Za informiranje članov in delavcev se uporabljajo naslednji načini oz. sredstva:

- zbori članov in delavcev,
- sestanki delovnih skupin,
- objave na oglasnih deskah,
- okrožnice in druga pismena obvestila,
- interne informacije,
- glasilo kmetijske zadruga.

105. člen

Zapisniki o odločanju članov in delavcev in organov TZO morajo vsebovati zlasti naslednje podatke:

1. ime organa, ki odloča,
2. kraj in čas odločanja,
3. podatke o prisotnosti in odsotnosti članov organa oz. članov in delavcev,
4. o delovnem predsedstvu in verifikacijski komisiji (kadar odloča zbor članov in delavcev),

5. o dnevnem redu,
6. kratek povzetek obravnave o posameznih točkah dnevnega reda s sprejetimi sklepi, ki morajo vsebovati:

- naziv predlagatelja,
- temelj, na podlagi katerega je bil sklep sprejet (splošni ali samoupravni predpis, ekonomska analiza),

- vsebino sklepa,
- službo, oz. osebo ali organ, ki je zadolžen za izvršitev sklepa,

- rok za izvršitev sklepa,
- določbo o tem, ali in komu ter kdaj mora zadolženi o izvrševanju sklepa poročati,

7. ime zapisnikarja in dveh overovaljev zapisnika,

8. podpis predsednika organa.

Zapisniki se naj hranijo v splošni službi TZO in so dostopni na vpogled vsem članom in delavcem TZO.

106. člen

Skrb za izvajanje določb tega statuta o obveščanju članov in delavcev lahko občni zbor poveri posebni komisiji, ki jo v ta namen imenuje.

VIII. Poslovna tajnost

107. člen

Pri izvajanju določb prejšnjega poglavja o informiranju, so člani in delavci ter orga-

ni TZO dolžni upoštevati določbe tega statuta o poslovni tajnosti.

Član in delavec je dolžan varovati poslovno tajnost tudi po prenehanju članskega ali delovnega razmerja v tej TZO.

108. člen

Za poslovno tajnost v TZO se štejejo naslednje zadeve in podatki:

1. načrti in projekti, ki pomenijo uvajanje nove tehnologije dela ali poslovnika, če je delavec, oz. organ, ki je te načrte pripravljal, tako določil,

2. priprave za izvedbo določenih propagandnih akcij,

3. novi tehnološki postopki,

4. recepture in drugo, če to ni v nasprotju z drugimi splošnimi predpisi,

5. prejete in dane ponudbe na podlagi natečajev in razpisov, dokler natečaj ni zaključen,

6. druge zadeve, za katere tako odloči organ, oziroma odgovorna oseba iz razloga, ker bi objava takih podatkov lahko škodovala TZO,

7. druge zadeve, za katere je tako določeno v zakonu in zadeve, za katere tako odloči pristojni organ družbenopolitične skupnosti.

109. člen

Kadar organi TZO razpravljajo in odločajo o zadevah, ki se po tem statutu ali zakonu štejejo za poslovno tajnost, se o teh zadevah piše poseben zapisnik, ki se obravnava kot listina poslovne tajnosti.

110. člen

Za dajanje veljavnih informacij o delu TZO je za javnost pristojen in odgovoren upravnik TZO.

IX. Delegatsko povezovanje izven TZO

111. člen

Zaradi neposrednega uresničevanja svojih pravic, dolžnosti in odgovornosti, ter organizirane udeležbe pri opravljanju funkcij skupščin družbeno-političnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti (SIS) člani in delavci TZO oblikujejo svoje delegacije.

112. člen

Delegacije za delegiranje delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti šteje 9 članov.

Delegacija za delegiranje delegatov v skupščine SIS šteje 20 članov in je splošna ter enotna za vse skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Izvolijo se lahko tudi posebne delegacije v skladu z navodili za izvedbo delegacij. O tem sprejme občni zbor statutarni sklep.

113. člen

Sestava delegacij mora zagotoviti zastopanost članov in delavcev vseh delov delovnega procesa in ustrezati tudi socialni sestavi delavcev v TZO.

Evidentiranje predlaganje in določevanje kandidatov, volitve delegacij in odpoklic delegatov in delegacij se opravlja po postopku in na način, kot je določen v zakonu.

Če zakon posebej ne ureja določenih vprašanj, se za taka vprašanja primerno uporabljajo določbe tega statuta o volitvah in odpoklicu občnega zbora.

114. člen

Mandat članov delegacij traja štiri leta.

Nihče ne more biti izvoljen za člana delegacije več kot dvakrat zapored.

V delegacijo ne more biti izvoljen delavec na vodilnem delovnem mestu.

115. člen

Delegacije se po izvolitvi konstituirajo in izvolijo vodje delegacij in njihove namestnike.

Vodje delegacij sklicujejo seje, podpisujejo pooblastila delegatom, ki jih delegacije pošiljajo na konference delegacij (ali v skupščini), če ima TZO delegatsko mesto v skupščini, organizirajo delo delegacij ter skrbijo za povezavo s konferenco delegacij, samoupravni organi v TZO in s člani ter delavci, ki so jih izvolili.

116. člen

Delegacije so dolžne vsa pomembnejša vprašanja, ki zadevajo interese članov in delavcev v TZO, še pred obravnavo v interesnih skupščinah predložiti v obravnavo občenemu zboru.

Občni zbor je dolžan predložena vprašanja obravnavati in o svojem stališču pravočasno obvestiti delegacijo.

Če občnega zbora zaradi pomanjkanja časa ni mogoče sklicati, se delegacije o pomembnejših vprašanjih posvetujejo s predsednikom občnega zbora in ustreznimi strokovnimi službami v TZO.

117. člen

Delegati morajo biti pismeno seznanjeni z vsemi sklepi samoupravnih organov v TZO na način, določen za obveščanje članov in delavcev v posebnem poglavju tega statuta.

118. člen

Zbor članov in delegatov ali občni zbor lahko zadeve iz svoje pristojnosti, za katere smatra, da jih je potrebno obravnavati v

skupščini družbeno-političnih skupnosti ali SIS, predloži ustrezni delegaciji, ki ima pravico in dolžnost, da preko določenega delegata in konference delegacij sproži obravnavo o teh zadevah na seji skupščine.

119. člen

Če pride ob posameznem vprašanju do nesoglasja med delegacijo in samoupravnimi organi TZO, se skliče zbor članov in delavcev, ki sprejme stališče o tem vprašanju.

120. člen

Delegati so dolžni na konferenci delegacij oz. v ustrezni skupščini, zastopati stališča in predloge samoupravnih organov svoje TZO ter sporazumno z drugimi delegati oblikovati skupne rešitve in stališča o vprašanjih, katera so jim bila predložena.

121. člen

Natačnejše določbe o delu delegacij vsebujejo poslovniki o delu delegacij, ki jih sprejmejo delegacije po predhodni obravnavi na seji občnega zbora.

122. člen

Delegacije so dolžne o svojem delu in o delu delegatov v skupščinah občasno obveščati člane in delavce TZO in so jim za svoje delo odgovorne po določbah tega statuta o odgovornosti.

X. Odgovornost za opravljanje samoupravljaljskih funkcij

123. člen

Vsi člani in delavci TZO, samoupravni organi in njihovi člani, so odgovorni za redno in vestno izpolnjevanje samoupravnih dolžnosti, ki jih določajo zakon, samoupravni sporazum, ta statut in drugi samoupravni akti.

124. člen

Delegati v občnem zboru in nadzornem odboru TZO so za svoje delo osebno odgovorni članom in delavcem TZO, člani komisije za varstvo delovnih obveznosti (disciplinska komisija) pa delavcem.

Člani izvršilnih organov so za svoje delo odgovorni občnemu zboru.

Individualni poslovodni organ je za svoje delo odgovoren občnemu zboru in članom ter delavcem TZO.

125. člen

Občni zbor ali drug samoupravni organ je odgovoren za svoje odločitve tedaj, kadar jih sprejme:

a) na podlagi predloga strokovno nekvalificiranega delavca, če predloga ni dal predhodno v presojo ustrezni strokovni službi,

b) če je predlog strokovno kvalificiranega delavca ali strokovne službe dal v izvršitev v spremenjeni obliki,

c) po lastni pobudi brez predhodne konzultacije z ustrezno strokovno službo,

d) izven svoje pristojnosti.

126. člen

Če sprejme občni zbor mimo svojih pooblastil, kljub opozorilu individualnega poslovodnega organa, izvršilnega organa, nadzornega odbora, družbenega pravobranilca samoupravljanja, službe družbenega knjigovodstva, inšpekcijskega organa ali drugega pristojnega organa sklep, s katerim se prizadene škoda TZO, mora individualni organ zadržati njegovo izvršitev in začeti postopek pred sodiščem združenega dela.

127. člen

Kadar je v prejšnjih členih tega razdelka določena odgovornost občnega zbora ali drugega samoupravnega organa, je odgovoren član tega organa, ki je glasoval za neustrezno odločitev.

Pri izvajanju te odgovornosti lahko občni zbor razreši svoj izvršilni organ ali posamezne njegove člane.

Če gre za odgovornost članov občnega zbora ali drugega neposredno voljenega organa, pa lahko člani oz. delavci TZO ta organ ali posamezne njegove člane odpokličejo po določbah tega statuta o odpoklicu.

Materialna, disciplinska in kazenska odgovornost posameznih članov se presoja v okviru zakonitih določil.

Postopek za ugotavljanje materialne in disciplinske odgovornosti določa pravilnik, s katerim se ureja odgovornost delavcev v TZO.

128. člen

Delegati v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti in v skupščinah družbeno-političnih skupnosti delajo v skladu s smernicami ki so jih sprejeli od članov in delavcev ali pristojnih organov v TZO, pri opredeljevanju in glasovanju pa so samostojni.

O svojem delu morajo poročati članom in delavcem TZO po določbah tega statuta o obveščanju.

129. člen

Kadar delegat v TZO v zboru delegatov kmetijske zadruge soddloča o vprašanjih, ki se nanašajo na ustvarjanje materialne obveznosti za TZO ali o drugih vprašanjih, mora glasovati v skladu s stališčem, ki so ga zavzeli člani in delavci ali občni zbor TZO (vezan mandat).

Če delegat v zboru delegatov kmetijske zadruge soodloča o vprašanih, o katerih člani in delavci ne odločajo z osebnim izjavljanjem, mora glasovati v okviru smernic, ki so jih določili člani in delavci oziroma občni zbor.

130. člen

Vsi delegati v organih izven TZO so dolžni v teh organih delovati zavzeto in pošteno ter v okviru prejetih smernic zastopati koristi in interese članov in delavcev TZO tako, da se pravilno vključujejo posebni interesi TZO z interesi drugih delovnih organizacij, oz. širše družbene skupnosti.

131. člen

Delegati v organih izven TZO, ki ne ravna skladno z določbami členov 128, 129. in 130, kršijo svojo delegatsko dolžnost, zato lahko nastopijo posledice po členu 127 tega statuta.

XI. Samoupravni splošni akti TZO

132. člen

Zadeve iz svojega področja ureja TZO z naslednjimi splošnimi akti:

a) splošni akti, ki jih sprejemajo člani in delavci z osebnim izjavljanjem na referendumu:

1. samoupravni sporazum o združevanju kmetov in delavcev v TZO,

2. statut TZO,

3. drugi akti iz 42. člena tega statuta.

Delavci sprejemajo z osebnim izjavljanjem na referendumu samoupravni splošni akt o osnovah in merilih za razporejanje tistega dela čistega dohodka, ki je namenjen za osebne dohodke, in skupno porabo delavcev. Člani pa na isti način akt o osnovah in merilih za razporejanje tistega dela čistega dohodka, ki je namenjen za osebne dohodke in skupno porabo članov.

Ko je samoupravni sporazum iz točke 1. sprejet, vsak član in delavec v TZO s posebno pismeno izjavo odloči ali se z njim strinja. Član pa da tako izjavo lahko tudi v pogodbi o medsebojni združitvi dela, kmetijskih zemljišč, delovnih in drugih sredstev zaradi trajnejše skupne proizvodnje.

b) splošni akti, ki jih sprejema občni zbor:

1. letni gospodarski plan,

2. pravilnik o delovnih razmerjih,

3. pravilnik o pogojih, ki jih morajo delavci izpolnjevati za upravljanje določenih del in nalog (sistemizacija),

4. pravilnik o varstvu pri delu, požarni varnosti in zavarovanju premoženja,

5. pravilnik o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti,

6. pravilnik o notranji organizaciji TZO,

7. pravilnik o oblikovanju cen,

8. drugi splošni akti, ki jih sprejme občni zbor zaradi urejanja zadev v zvezi z izvajanjem poslovne politike ter izvajanjem sklepov članov in delavcev ali samoupravnih organov TZO.

Kadar je za sprejem določenih splošnih aktov v zakonu predpisana predhodna obravnava, občni zbor o njih ne more odločiti, če se ta obravnava ne organizira.

133. člen

Splošni akti TZO se sprejemajo po naslednjem postopku:

1. Pobudo za sprejem oz. spremembo ali dopolnitev splošnega akta poda posamezni član oz. delavec, skupina članov oz. delavcev, samoupravni organi, nadzorni odbor, družbeno-politične organizacije v TZO, upravnik ali vodilni delavec TZO ali pristojni organ izven TZO (družbeni pravobranilec, samoupravljanja, služba družbenega knjigovodstva, organi družbeno-političnih skupnosti itd.).

2. Kadar gre za splošne akte, ki jih sprejemajo člani oz. delavci z osebnim izjavljanjem, presoja upravičenost pobude občni zbor, če pa samo delavci, pa upravni odbor. Če je pobuda sprejeta, ustrezne strokovne službe pripravijo osnutek splošnega akta, občni zbor, oz. navedeni odbor pa določi predlog tega akta.

Kadar gre za splošne akte, ki jih sprejema občni zbor, pa presoja upravičenost pobude in določi predlog akta ustreznih izvršilni organ ali organ, ki je po tem statutu pristojen in odgovoren za področje, ki naj ga predlagani splošni akt uredi. Predlogi samoupravnih aktov se nato pošljejo članom in delavcem TZO in sindikalni organizaciji v javno razpravo za 15 dni.

3. V 15-dnevnem razpravnem roku sporočijo člani in delavci predlagatelju svoje pripombe in predloge za spremembo ali dopolnitev predlaganega besedila.

4. Po preteku razpravnega roka je predlagatelj dolžan obravnavati prejete predloge in pripombe, jih upoštevati pri dokončni formulaciji predloga ali jih z utemeljeno obrazložitvijo zavrniti.

5. Tako oblikovano dokončno besedilo predloga splošnega akta s pismeno obrazložitvijo zavrnjenih predlogov in pripomb predloži predlagatelj za sprejem na referendumu po predpisanem postopku ali občnem zboru v skladu z določbo 132. člena tega statuta.

Splošni akt prične veljati praviloma osmi dan po objavi na način, določen v poglavju o obveščanju članov in delavcev.

134. člen

Splošne akte TZO, ki imajo izključno izvršilni značaj (poslovniiki, navodila, nalogi itd.), izdajajo kolegijski izvršilni organi.

XII. Uporaba reprodukcijskih in drugih sredstev in razpolaganje z njimi ter planiranje

1.2.1. Gospodarjenje s sredstvi

135. člen

Z reprodukcijskimi in drugimi sredstvi gospodarijo člani in delavci TZO po načelu dobrega gospodarjenja.

Upravljanje s sredstvi po načelu dobrega gospodarjenja bodo uresničevali člani in delavci predvsem s tem:

1. da bodo razpoložljiva proizvodna sredstva oz. njihove kapacitete čimbolj smotrno in popolno izkoriščali, tako, da bodo z razpoložljivimi sredstvi in delom dosegali čimvečji dohodek in akumulacijo,

2. da bodo v primeru, če v TZO sredstev ne bodo mogli ustrezno izkoriščati, začasno ali trajno prepustili izkoriščanje teh sredstev drugim OZD, skladno s posebnimi sporazumi ali predpisi,

3. da bodo materialna sredstva ustrezno vzdrževali, čuvali in obnavljali,

4. da bodo materialna sredstva ustrezno zavarovali pri zavarovalnicah,

5. da bodo materialna in denarna sredstva ter pravice in obveznosti pravilno in tekoče evidentirali in najmanj enkrat letno ugotavljali skladnost evidenc z dejanskim stanjem,

6. da bodo skrbeli, da bodo z denarnimi sredstvi gospodarili tako, da bodo z najmanjšimi stroški zagotavljali likvidnost TZO,

7. da bodo pri razpolaganju s sredstvi upoštevali splošne predpise in sklepe pristojnih samoupravnih organov,

8. da bodo skupni dohodki in čisti dohodek razporejali tako, da bodo sredstva za razširjeno reprodukcijo naraščala praviloma hitreje, kakor sredstva za osebno in skupno porabo oz. tako, kakor bodo za tako razporejanje dane smernice v resolucijah družbeno-političnih skupnosti, družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih.

1.2.2. Planiranje

136. člen

Gospodarjenje s poslovnimi in drugimi sredstvi bodo člani in delavci v TZO urejali:

1. z določanjem smernic za plan TZO,

2. z določanjem elementov za sklepanje samoupravnih sporazumov o osnovah plana TZO, zadruga, OZD, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti ter drugih samoupravnih organizacij,

3. z razvojnim programom in letnimi gospodarskimi plani TZO, zadruga in drugimi plani organizacij, v katere je TZO vključen oz. je k njim pristopila,

4. s poslovno politiko, ki jo na podlagi aktov iz prejšnje točke oblikuje občni zbor,

5. na podlagi drugih splošnih aktov in posameznih sklepov, ki jih sprejemajo samoupravni in izvršilni organi TZO,

6. na podlagi tekočega izvajanja vseh nalog in pristojnosti, ki jih imajo kot delavci na svojih delovnih mestih.

137. člen

Smernice za plan TZO (člen 33/1 zakona o temeljih sistema družbenega planiranja) določajo člani in delavci na svojih zborih na podlagi strokovnih analiz in predlogov, ki jih pripravi individualni poslovodni organ TZO z ustreznimi strokovnimi službami.

S temi smernicami člani in delavci zlasti določijo:

1. okvirne rešitve ali spremembe dejavnosti, ki jo opravlja TZO,

2. s kakšnimi materialnimi družbenimi in združenimi sredstvi (osnovna sredstva, obratna sredstva, ter stanovanjska in druga sredstva) se bo lahko predvidoma širitev ali sprememba dejavnosti izvedla,

3. kakšna številčna in kvalifikacijska struktura delavcev bo potrebna za izvedbo navedenih nalog,

4. predvidene tehnične, denarne in kadrovske možnosti za realizacijo nalog

5. predvidena povezovanja TZO v druge samoupravne skupnosti in organizacije.

V smernicah iz prejšnjega odstavka določijo člani in delavci še posebej okvirne proporce, po katerih bodo izločali del svojega dohodka samoupravnim interesnim skupnostim za zadovoljevanje potreb po načelih svobodne menjave dela.

Smernice po tem členu so sprejete, če se je zanje izjavila, večina vseh članov in delavcev TZO.

138. člen

Smiselno na isti način ali istočasno, kot je določeno v prejšnjem členu določajo člani in delavci TZO na svojih zborih na predlog občnega zbora tudi elemente za sklepanje samoupravnih sporazumov,

— o osnovah plana TZO,

— o osnovah plana zadruga,

— o osnovah planov SIS, krajevnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacij ter

— o osnovah planov družbeno-političnih skupnosti.

139. člen

Na podlagi smernic za izdelavo plana TZO bo občni zbor sprejemal razvojni program TZO in letne gospodarske plane ter oblikoval poslovno politiko TZO.

Letne gospodarske plane bo sprejemal občni zbor takrat, ko bo na podlagi predhodnih sklepov članov in delavcev na zborih ugotavljal rezultate po zaključnem računu za preteklo leto.

Ob ugotavljanju rezultatov po zaključnem računu in sprejemanju letnega gospodarskega plana občni zbor tudi analizira izvršitev razvojnega programa in na podlagi ugotovljenih rezultatov predlaga skladno z razvojnimi programom zadruga njegove spremembe in dopolnitve.

Če so spremembe in dopolnitve razvojnega programa takega značaja, da presega okvire, ki so jih člani in delavci TZO določili s smernicami o osnovah plana TZO ali elemente, ki so jih člani in delavci določili za osnove plana zadruga, in drugih samoupravnih organizacij, mora občni zbor članom in delavcem predložiti v obravnavo spremembo teh smernic oz. elementov za osnove planov.

1.2.3. Periodični obračuni in zaključni računi:

140. člen

Med letom, to je v letih, ki so s predpisi določeni za periodične obračune, ugotavlja občni zbor rezultate gospodarjenja na podlagi periodičnih obračunov, ki so jih člani in delavci prehodno obravnavali na zborih.

141. člen

Zaključni račun in periodične obračune v smislu članov 139 in 140 obravnavajo člani in delavci in ocenjujejo rezultate svojega dela in poslovanja TZO na podlagi informacij oz. poročil poslovnega organa TZO.

Po obravnavi člani in delavci na zborih med letom, to je ob periodičnem obračunu, odločajo o začasni delitvi dohodka, ob zaključnem računu pa o dokončni delitvi dohodka.

1.2.4. Posebna pooblastila

142. člen

V poglavju tega statuta o pristojnostih občnega zbora in njegovih izvršilnih organov so določena posebna pooblastila teh organov iz področja gospodarjenja s sredstvi.

143. člen

V posebnih samoupravnih aktih bo določeno, katere posebne odgovornosti za gospodarjenje s sredstvi so prenešene na po-

samezne delavce na določenih delovnih mestih.

Predvsem se v teh aktih določi:

1. kdo je upravičen sklepati pogodbe in izdajati naročilnice,

2. kdo je odgovoren za posamezne vrste materialnih sredstev (osnovnih in obratnih) v posameznih organizacijskih enotah,

3. kdo je upravičen razpolagati z denarnimi sredstvi,

4. kdo je odgovoren za pravilnost terjatev in obveznosti in njihovo pravočasno plačilo oz. izterjavo,

5. kdo je odgovoren za izvajanje posebnih predpisov iz področja finančnega poslovanja, komercialnega poslovanja, delovnih razmerij, varstva pri delu itd.

XIII. Jamstvo članov

144. člen

Vsak član odgovarja za obveznosti TZO z enkratnim zneskom čistega osebnega dohodka, ki ga je povprečno v petih letih ali v krajšem razdobju pred realizacijo jamstva ustvaril in svojem gospodaskem sodelovanju s TZO.

(Varianta: vsak član odgovarja za obveznosti TZO s 100 % svojo udeležbo na skupnem prihodku TZO v letu, v katerem je izguba nastala.)

Član jamči le za tiste obveznosti TZO, ki jih ni bilo mogoče kriti iz družbenih sredstev, s katerimi TZO razpolaga.

Član jamči v navedenem obsegu in subsidiarno le za tiste obveznosti, ki so nastale do konca tistega leta, v katerem je prenehal biti član TZO.

Če preneha članstvo zaradi smrti zadruznika, jamči njegov dedič.

Jamstvo se razteza tudi na obveznosti TZO, ki so nastale pred pričetkom članstva.

Jamstvo traja še dve leti po prenehanju članstva.

Jamstvo se v nobenem primeru ne more razširiti na kmetijsko zemljišče.

XIV. Osnove in merila za razporejanje prihodka, dohodka in čistega dohodka

145. člen

Celotni prihodek bodo člani in delavci TZO ustvarjali:

1. s prodajo kmetijskih in drugih proizvodov ter z opravljanjem kmetijskih in drugih storitev,

2. z udeležbo pri skupnem prihodku, izvirajočem iz sodelovanja le s pogodbeno sodelujočimi kmeti, z drugimi TZO in TOZD

v sestavu zadruga ter z delavci drugih organizacij združenega dela,

3. s prejemki iz kompenzacij in z zakonom določenih premij,

4. na drugih z zakonom določenih podlagah.

146. člen

Iz celotnega prihodka, ki ga TZO ustvari, se nadomestijo materialni in amortizacijski stroški ter renta za uporabo zemljišč.

147. člen

Materialni stroški so izdatki za porabljene predmete dela, za tekoče investicijsko vzdrževanje delovnih sredstev za storitev, ki so potrebne pri opravljanju dejavnosti TZO, za sprotne potrebe varstva pri delu in druge sprotne potrebe, ki so neposreden pogoj za delo in proizvodnjo TZO.

Materialni stroški se priznavajo za material, ki je bil kupljen na trgu in za material, porabljen iz gospodarstev članov TZO in le pogodbeno sodelujočih kmetov kot tudi za obresti, amortizacijo in rento za sredstva oz. zemljišča kmetov, ki so združili s TZO le sredstva, ne pa svoje delo.

148. člen

Amortizacijski stroški se priznavajo po enakih kriterijih za sredstva v družbeni lastnini in za sredstva v lastnini občanov, ki so jih združili člani TZO in le pogodbeno sodelujoči kmetje. Amortizacija se priznava od funkcionalnih osnovnih sredstev in v obsegu, kot so nujno potrebna za določen obseg proizvodnje.

149. člen

Renta se prizna za zemljišča, ki so jih združili s TZO njeni člani in pogodbeno sodelujoči kmetje v višini, določeni s sklepom občnega zbora glede na ustvarjeni dohodek iz skupnega gospodarjenja z zemljišči.

Za zemljišča v družbeni lastnini, ki se uporabljajo v skupni proizvodnji, se priznava nadomestilo v višini rente iz prejšnjega odstavka.

150. člen

Dohodek TZO se razporedi tako kot v vsaki temeljni organizaciji združenega dela na plačilo v obveznosti iz dohodka in na čisti dohodek.

151. člen

Čisti dohodek se razporedi za osebne dohodke in za skupno porabo članov in le pogodbeno sodelujočih kmetov ter delavcev TZO kot tudi za zboljšanje materialne osnove dela in za ustvarjanje ter obnavljanje rezerv.

152. člen

Člani, le pogodbeno sodelujoči kmetje in delavci TZO so udeleženi na delu čistega dohodka za njihove osebne dohodke in skupno porabo v sorazmerju s prispevkom, ki so ga s svojim osebnim delom in z združevanjem zemljišč, delovnih ali drugih sredstev oz. s poslovnim sodelovanjem, s TZO prispevali k ustvarjenemu dohodku TZO.

Prispevek se ugotavlja pri članih in kmetih iz prejšnjega odstavka glede na obseg, stopnjo in raznolikost njihove delovne povezanosti in medsebojnega sodelovanja kot tudi glede na njihovo medsebojno odgovornost in prevzeti riziko. Zaradi določitve prispevka posameznih članov in kmetov k ustvarjenemu dohodku določi občni zbor za vsak proizvod posebej na podlagi planskih elementov in strukture stroškov normative proizvodnih stroškov in delež člana oz. kmeta ter TZO v skupnem proizvodu.

153. člen

Vsem trem kategorijam upravičencev do osebnega dohodka se izplačuje ta dohodek med letom kot akontacija, dokončno pa se obračuna na podlagi zaključnega računa po prodaji proizvodov.

154. člen

Zaradi ugotavljanja deleža članov na celotnem prihodu TZO in zaradi uresničevanja določil iz tega poglavja bo v TZO vodena ločena interna evidenca ustvarjanja celotnega prihodka in njegovega razporeditve za vse tri kategorije upravičencev.

155. člen

Del čistega dohodka, ki ostane po izločitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, gre kot družbena lastnina v sklade TZO.

Sredstva skladov iz prejšnjega odstavka se uporabljajo zlasti tudi za ustvarjanje čim ugodnejših pogojev za delo kmetov, ki združujejo svoje delo, zemljišča in druga sredstva s TZO, za doseganje čim boljših rezultatov dela in za povečanje produktivnosti njihovega združenega dela, za uresničevanje drugih skupnih interesov ki zagotavljajo razširitev in napredek dejavnosti TZO, za namene, za katere se uporabljajo premije in druga sredstva, s katerimi se ustvarjajo ugodnejši materialni pogoji za določeno proizvodnjo kmetov ter za ustvarjanje in obnavljanje rezerv.

Sredstva skladov in druga družbena sredstva TZO se lahko uporabljajo le na način, ki zagotavlja njihovo nezmanjšano vrednost in ustrezno rast, ne smejo pa se uporabljati na način, s katerim bi se za člane in le pogodbeno sodelujoče kmete ustvarjali neenaki pogoji pri njihovi uporabi.

XV. Pravice in obveznosti kmetov, ki niso člani, pa na določen način sodelujejo s TZO

156. člen

S TZO poslujejo lahko tudi kmetje, ki sodelujejo le začasno in praviloma brez skupnega rizika, sklenejo pa s TZO pogodbo o svojem sodelovanju.

157. člen

Kmetje iz prejšnjega člena imajo zlasti pravico:

1. da razpravljajo o vprašanih svojega sodelovanja s TZO in dajejo njenim organom ustrezne predloge. Pristojen organ TZO mora zavzeti o danih predlogih svoje stališče in obvestiti o njem predlagatelja,
2. da imajo, če jih je vsaj 10 svojega delegata v občnem zboru TZO, ki soodloča o zadevah sodelovanja o skupnih vprašanih,
3. da se za vsakega izmed njih ločeno vodi račun njihovega poslovanja s TZO in da imajo možnost vpogleda v ta račun,
4. da so udeleženci na skupaj ustvarjenem dohodku po istih merilih kot člani TZO, vendar le, če se s konkretno pogodbo zavežejo za skupni riziko,
5. da so deležni premij, regresov in drugih bonitet v skladu z ustreznimi zakoni in drugimi predpisi.

158. člen

Kmetje iz prejšnjega člena imajo zlasti dolžnost:

1. da se ravna po pogodbah, ki so jih sklenili s TZO,
2. da s svojimi predlogi pripomorejo k boljši organizaciji poslovanja TZO,
3. da delegirajo svojega delegata v občni zbor, če je izpolnjen pogoj iz 2. točke prejšnjega člena.

159. člen

Kmetje, ki združujejo s TZO le svoja zemljišča, delovna ali druga sredstva, ne pa svoje delo, imajo pravico do rente od združenih zemljišč, do amortizacije, če združujejo objekte in orodje ter do obresti, če združujejo denarna sredstva.

Obresti in amortizacija se obravnavajo smiselno po predpisih, ki veljajo za sredstva v družbeni lastni, renta pa se določa glede na ustvarjeni dohodek od skupnega gospodarjenja z zemljišči.

Razmerja iz prejšnjih odstavkov se urejajo s pogodbo.

Kmetje iz tega člena ne morejo biti udeleženi pri delitvi dohodka TZO.

XVI. Vloga in naloge sindikata in drugih družbeno-političnih organizacij

160. člen

Delavci TZO se s sprejemom tega statuta tudi zavezujejo, da bodo kot člani sindikata,

člani pa tudi kot člani drugih družbeno-političnih organizacij, ki delujejo v okviru TZO, vedno delovali skladno s statuti in pravili teh organizacij, predvsem pa se bodo v teh organizacijah zavzemali za enotnost TZO in za njen skladni razvoj, v katerem bodo imeli skupni in dolgoročni interesi prednost pred parcialnimi in kratkoročnimi.

Samoupravni organi in individualni poslovodni organ TZO se s tem statutom zavezujejo, da bodo omogočili sindikatu ter drugim družbeno-političnim organizacijam tvorno sodelovanje pri samoupravnih, ekonomskih in družbeno-političnih dogajanjih v TZO, zlasti pa povsod tam, kjer zakon določa posebne pravice in dolžnosti sindikata. V ta namen jim bodo dajali na razpolago ustrezna gradiva. Posebej bodo te organizacije angažirali pri oblikovanju takih medsebojnih odnosov v TZO, ki bodo članom in delavcem omogočili svobodno izražanje mnenj in predlogov, neovirano delovanje v organih samoupravljanja, razvijanje čuta za solidarnost, sodelovanje in odgovornost, spoštovanje osebnosti ter borbo proti dušenju upravičene kritike in izvajanja represalij, proti protekcionizmu in tehnokratizmu.

XVII. Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita

161. člen

Splošna ljudska obramba je oblika in vsebina obrambne organiziranosti socialistične samoupravne družbene skupnosti, ki temelji na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, ki so tudi nosilci ljudske obrambe. Obramba domovine je neodtujljiva pravica in najvišja čast in dolžnost vsakega člana in delavca TZO.

Osnova za krepitev ljudske obrambe in njene učinkovitosti je družbena samozaščita kot najširši sistem za preprečevanje vseh oblik delovanja, usmerjenega na izpodkopavanje ustavne ureditve in temeljnih vrednot samoupravnega socializma.

162. člen

TZO v okviru svojih razvojnih načrtov oz. programov dela določi tudi načrt izvajanja obrambnih priprav, ki vsebuje ukrepe za zagotovitev materialnih sredstev in drugih virov, ki so TZO potrebni za izvršitev nalog ljudske obrambe in družbene samozaščite.

163. člen

TZO mora svoje obrambne načrte vsklajevati z obrambnim načrtom krajevne skupnosti občine, ter pri izdelavi in izvajanju teh načrtov sodelovati z zadrugo in drugimi OZD ter samoupravnimi organizacijami.

164. člen

Za neposredno izvrševanje nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite ustanovi občni zbor kot svoj izvršilni organ odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in izvoli njegove člane za dobo dveh let.

165. člen

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ima predsednika, podpredsednika in 5 članov.

V ta odbor delegirajo svoje predstavnike družbeno-politične organizacije v TZO. Po svojem položaju so člani odbora predsednik občnega zbora, upravnik in druge, z zakonom določene osebe. V odboru morajo biti ustrezno (49. člen tega statuta) zastopani člani in delavci TZO.

166. člen

Naloge in pristojnosti odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito so:

1. sprejema in dopolnjuje obrambni načrt TZO,
2. predlaga občnemu zboru razvojni načrt obrambnih naprav,
3. potrjuje in vsklajuje načrt civilne zaščite TZO,
4. pristojnemu organu za ljudsko obrambo predlaga ustrezno število vojnih obveznikov za delo na civilni dolžnosti v TZO,
5. sprejema oceno o možnostih opravljanja proizvodnje v vojni nevarnosti ali v primeru prehoda v vojno,
6. imenuje člane in delavce, ki so vključeni v izvajanje obrambnih priprav v TZO ter jih seznanja z njihovimi nalogami,
7. vodi obrambne priprave vključno s programiranjem in organiziranjem ustreznega pouka o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti,
8. tesno sodeluje s svetom za ljudsko obrambo pristojne občine in upravnega organa za ljudsko obrambo,
9. rešuje organizacijska vprašanja, pomembna za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito,
10. odgovarja za izvedbo ukrepov pripravljenosti in primeru vojne nevarnosti in za izvedbo posameznih ukrepov v vojni, v okviru sprejetega obrambnega načrta in neposrednih navodil pristojnih organov,
11. predlaga občnemu zboru ustrezne ukrepe za razvoj in izboljšanje obrambnih priprav,

12. obravnava in potrjuje poročila članov in delavcev, ki so zadolženi za izvajanje obrambnih priprav v TZO,

13. predlaga občnemu zboru v sprejem pravilnika o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti ter pravilnik o določanju tajnih podatkov ljudske obrambe in o načinu njihovega varovanja,

14. opravlja druge naloge, ki so določene v zakonih.

167. člen

Naloge in pristojnosti upravnika s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite so:

1. vodi in nadzira izvajanje obrambnih priprav v TZO po določbah zakona o ljudski obrambi in zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah in navodilih pristojnega upravnega organa za ljudsko obrambo,
2. skrbi za pravočasno izvajanje navodil pristojnega upravnega organa za ljudsko obrambo in občnega zbora s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite,
3. daje mnenja in strokovna navodila delavcem, ki so zadolženi za delo pri obrambnih pripravah v TZO,
4. ob hudi nesreči, vojni nevarnosti ali prehodu v vojno lahko izvede mobilizacijo članov in delavcev v TZO in jih razporedi na delo po načrtu pripravljenosti,
5. zastopa TZO v zadevah ljudske obrambe in družbene samozaščite,
6. nadzira tajnika odbora, ki je zadolžen za neposredno administrativno delo pri obrambnih pripravah TZO in mu daje potrebna navodila,
7. poroča občnemu zboru o delu in problematiki v zvezi z obrambnimi pripravami TZO,
8. pripravlja gradivo za sklic seje odbora,
9. takoj ukrepa, ko ugotovi, da član oz. delavec ne izvaja nalog s področja obrambnih priprav, za katere je bil zadolžen,
10. za čas svoje odsotnosti določi namestnika,
11. opravlja druge zadeve s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite, za katere je pooblaščen z zakonom ali samoupravnim aktom.

168. člen

Ljudsko obrambo in družbeno samozaščito podrobneje ureja poseben pravilnik.

XVIII. Premoženje v primeru redne likvidacije

169. člen

Premoženje v družbeni lastnini, ki preostane po redni likvidaciji TZO, prevzame občina Žalec s tem, da ga dodeli drugi za drugi ali drugi organizaciji združenega de-

la, ki prevzame dejavnost likvidirane TZO. Če take zadruga ali organizacije ni, dodeli občina premoženje Zadružni zvezi, ki ga uporabi za razvoj dejavnosti svojih članic.

XIX. Prehodne in končne določbe

170. člen

Določbe tega statuta, ki se nanašajo na odbor za delovna razmerja in varstvo delovnih dolžnosti, se uporabljajo še za čas veljavnosti zakona o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu (Ur. l. SFRJ, št. 22/73), najpozneje pa do 31. 12. 1977. Po tem roku jih je treba vskladiti z obstoječimi zakoni v roku, ki ga bo določil ustrezni republiški zakon.

171. člen

Samoupravni splošni akti, ki jih določa ta statut se sprejmejo v roku 6 mesecev, do takrat pa ureja tekoče poslovanje občni zbor.

Dokler ne bodo sprejeti novi splošni akti se lahko uporabljajo obstoječi splošni akti TZO Kooperacija, razen tistih določb, ki so

v nasprotju s samoupravnim sporazumom, tem statutom in veljavnimi predpisi.

172. člen

Prve volitve v organe upravljanja po tem statutu razpiše delavski svet TOZD Kooperacija.

173. člen

Ta statut so člani in delavci TZO sprejeli na referendumu dne
Veljati začne osmi dan po objavi v TZO.

Potrditev veljavnosti statuta

Komisija za izvedbo referenduma potrjuje, da je bil ta statut sprejet na referendumu dne in objavljen v TZO
dne tako, da velja od
dne

Predsednik komisije:

Žalec, dne

